

แนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการ
กองบัญชาการกองทัพไทย

โดย

พันเอก กฤษ ปี่ทอง

รองผู้อำนวยการสำนักปฏิบัติการศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่อง
มาจากพระราชดำริและความมั่นคง
ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ ๕๙
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย

ลักษณะวิชา สังคมจิตวิทยา

ผู้วิจัย พันเอก กฤษ ปี่ทอง **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** ๕๘

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะหนี้สินและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมี
ภาระหนี้สินของข้าราชการทหารกองบัญชาการกองทัพไทย ความรู้ ความเข้าใจและการใช้แนวทางในการ
บริหารจัดการหนี้สิน ประกอบด้วย ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกัน
ที่ดี และเงื่อนไขของของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรอบรู้และ ความมีคุณธรรม พร้อมทั้ง
เสนอแนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับข้าราชการ
สำหรับประชากรกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ข้าราชการของกองบัญชาการกองทัพไทย
ตั้งแต่ชั้นยศ สิบตรี - จำสิบเอก (พิเศษ) หรือเทียบเท่า ที่มีภาวะหนี้สิน โดยมีแบบสอบถาม (Questionnaire)
เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนการวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลเชิง
ปริมาณ เกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลและภาวะหนี้สิน ระดับความรู้และการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ทั้ง ๕ ด้าน รวมทั้งปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน
ประกอบด้วย ความต้องการที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน และพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่อ
การมีภาวะหนี้สิน ผลการศึกษาพบว่าภาวะหนี้สินของข้าราชการอยู่ในระดับค่อนข้างสูง มีแหล่งเงินกู้
จากสหกรณ์ออมทรัพย์ และสถาบันการเงินต่างๆ รวมทั้งเงินกู้ในระบบ ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน สำหรับ
เรื่องความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงข้าราชการส่วนใหญ่มีความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงเป็นอย่างดี แต่ไม่ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการหนี้สิน
หรือใช้ในชีวิตเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัย ยังพบว่าข้าราชการจำนวนหนึ่งที่นำหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการหนี้ได้เป็นอย่างดี ซึ่งหากรู้จักนำหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในแต่ละครอบครัวให้มีการบริหารจัดการอย่างพอดี ประหยัดไม่ฟุ่มเฟือยสมาชิก
ในครอบครัวแต่ละคนต้องรู้จักตนเอง เช่น ข้อมูล รายรับ - รายจ่าย ในครอบครัวของตนเองสามารถรักษา
ระดับการใช้จ่ายของตนเองไม่ให้เกินนี้ การพัฒนาตนเองให้สามารถ "อยู่ได้อย่างพอเพียง" ดำเนินชีวิตโดยยึดหลัก
ทางสายกลางให้อยู่ได้อย่างสมดุลจะทำให้มีความสุขที่แท้ สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะ
หนี้สินจะเป็นในเรื่องของความต้อการพื้นฐาน และความต้องการจากภายในของตนเอง ในส่วนของ
ความต้องการจากภายในของตนเองนั้นหากสามารถยับยั้งได้ก็จะทำให้หนี้สินของข้าราชการ
กองบัญชาการกองทัพไทยลดลงด้วย

คำนำ

งานวิจัยเรื่อง แนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ผู้วิจัยได้เลือกหัวข้อนี้ในการทำงานวิจัย เนื่องจากเป็นเรื่องน่าสนใจ และเป็นเรื่องใกล้ตัว เพราะปัจจุบันข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยมีหนี้สินเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากปล่อยทิ้งไว้อาจส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจและการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ จึงจำเป็นต้องหาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีหนี้สินและแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อเป็นการช่วยเหลือและชี้แนะการปฏิบัติตนให้กับข้าราชการต่อไป

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้บังคับบัญชา ในการนำแนวทางที่ได้เสนอแนะไปพิจารณาปรับปรุงและประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาให้กำลังพลต่อไป รวมทั้งข้าราชการในกองบัญชาการกองทัพไทย ควรนำแนวทางการบริหารจัดการหนี้สิน ไปปรับเปลี่ยนทัศนคติและวิถีในการดำเนินชีวิตโดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนและพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด

พินเอก

(กฤษ ปัทอง)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๙

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ ๑ บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
ขอบเขตของการวิจัย	๔
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	๔
นิยามศัพท์	๔
บทที่ ๒ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้	๗
ทฤษฎีความต้องการ (Need Theories)	๑๒
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม	๑๖
แนวคิดเกี่ยวกับการบริโภค	๒๐
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๒
บทที่ ๓ วิธีการดำเนินวิจัย	
ประชากร	๒๖
กลุ่มตัวอย่าง	๓๑
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๓๙
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	๔๐
การวิเคราะห์ข้อมูล	๔๐
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	
ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	๔๒
ภาวะหนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย	๔๔
การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย	๔๕
ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินประกอบด้วย ความต้องการที่มี	๕๓
ความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน และพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน	

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๕ สรุปและข้อเสนอแนะ	
สรุป	๖๒
ข้อเสนอแนะรูปแบบการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๖๗
ข้อเสนอแนะการนำไปใช้ประโยชน์	๖๘
บรรณานุกรม	๖๙
ภาคผนวก	๗๒
ภาคผนวก ก ข้อมูลข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยที่เป็นหนี้สิน	๗๓
ภาคผนวก ข แบบสอบถาม	๗๙
ประวัติย่อผู้วิจัย	๘๐

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๓ - ๑	ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงาน ชั้นยศ และจำนวนข้าราชการ ชาย หญิง ที่เป็นหนี้ของ กองบัญชาการกองทัพไทย	๒๗
๓ - ๒	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการแบ่งตามหน่วย	๓๓
๔ - ๑	จำนวนและร้อยละ ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	๔๒
๔ - ๒	จำนวนและร้อยละของภาวะหนี้สิน	๔๔
๔ - ๓	จำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	๔๖
๔ - ๔	จำนวนและร้อยละการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารจัดการหนี้สิน ด้านที่ ๑ ด้านความพอประมาณ	๔๗
๔ - ๕	จำนวนและร้อยละการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารจัดการหนี้สิน ด้านที่ ๒ ด้านความมีเหตุผล	๔๘
๔ - ๖	จำนวนและร้อยละการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารจัดการหนี้สิน ด้านที่ ๓ ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	๔๙
๔ - ๗	จำนวนและร้อยละการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารจัดการหนี้สิน ด้านที่ ๔ ด้านความรอบรู้	๕๑
๔ - ๘	จำนวนและร้อยละการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารจัดการหนี้สิน ด้านที่ ๕ ด้านคุณธรรม	๕๒
๔ - ๙	สรุปร้อยละการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารจัดการหนี้สิน รวมทั้ง ๕ ด้าน	๕๓
๔ - ๑๐	จำนวนร้อยละความต้องการด้านปัจจัยพื้นฐาน	๕๔
๔ - ๑๑	จำนวน ร้อยละความต้องการทางด้านสวัสดิภาพ	๕๕
๔ - ๑๒	จำนวน ร้อยละความต้องการพัฒนาศักยภาพตนเอง	๕๗
๔ - ๑๓	จำนวน ร้อยละพฤติกรรมกรรการบริโภค	๕๘
๔ - ๑๔	จำนวน ร้อยละพฤติกรรมเกี่ยวกับบอขายมุข	๕๙
๔ - ๑๕	จำนวน ร้อยละพฤติกรรมการซื้อสินค้าเงินผ่อน	๖๐

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่	
๑ - ๑	๒
๑ - ๒	๒
๒ - ๑	๑๑

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

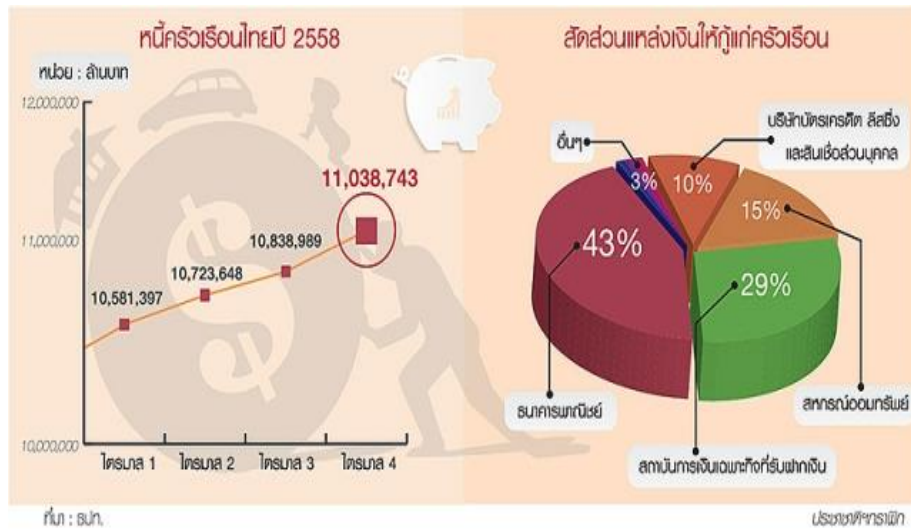
เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ได้ทรงมีพระราชดำรัสชี้แนะแนวทางการดำรงชีวิตที่ทุกคนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับตนเอง ครอบครัว สังคม จนถึงระดับประเทศได้ไม่ว่าจะเป็นทหาร พลเรือน ประชาชน คนรวย คนจน สามารถเอามาประยุกต์ใช้กันได้หมด เศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่แสดงถึงแนวทางปฏิบัติสำคัญรวม 3 แนวทาง คือ ๑) แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ๒) แนวทางการพัฒนาและการบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง และ ๓) แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์ ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ซึ่งในขณะนี้ได้มีฝ่ายต่างๆ มาช่วยกันขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นที่แพร่หลาย และนำไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมและปฏิบัติให้เกิดผลอย่างจริงจังเนื่องจากเศรษฐกิจพอเพียงจะช่วยส่งเสริมให้ระบบเศรษฐกิจเสริมมีการเจริญเติบโตอย่างมีคุณภาพ มีความสมดุล มีความยั่งยืนมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยมีรากฐานที่มั่นคง

ระบบเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเน้นให้บุคคลสามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน และใช้จ่ายเงินที่ได้มาอย่างพอเพียงและประหยัด ตามกำลังของเงินของบุคคลนั้น โดยปราศจากการกู้หนี้ยืมสิน ปัจจุบัน กระแสวัตถุนิยมทำให้ประชาชนประสบปัญหาหนี้สินก่อให้เกิดความยากจนทั้งระดับครัวเรือนและเศรษฐกิจ โดยสาเหตุทั่วไปของการก่อหนี้สินเกิดจากรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย หลายครอบครัวกำลังประสบปัญหา หนี้ครัวเรือน ที่เพิ่มขึ้นโดยไม่รู้ตัว นั่นอาจเป็นเพราะในปัจจุบัน นอกจากข้าวของเครื่องใช้ จะแพงมากขึ้นแล้ว สิ่งยั่วยุต่างๆ ที่เข้ามาต่างก็ทำให้คนไทยเป็นหนี้กันมากขึ้นตามไปด้วยเช่นกัน ไม่ว่าจะเป็นโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ๆ เครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกต่อการใช้งาน ทำให้หลายต่อหลายบ้าน ยอมใช้เงินเกินจริง ยอมเป็นหนี้เพื่อความสะดวกสบาย ทำให้ต้องหาเงินมาได้เท่าไรก็ต้องผ่อนต้องจ่ายกันในแต่ละเดือน โดยเฉพาะหนี้บัตรเครดิต หรือหนี้บัตรเครดิต ทำให้ต้องจ่ายหนี้มากกว่ารายรับ

หลักเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำมาปรับใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหานี้ครัวเรือนอย่างได้ผล โดยใช้ "หลักการบริหารจัดการเงิน ผ่านหลักความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน" ตามแนวพระราชดำริ โดยปรับทัศนคติว่า หากมีรายได้ควรเก็บออมเป็นลำดับแรก สร้างภูมิคุ้มกันเพื่อกรณีฉุกเฉิน ลดผลกระทบของเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดและเพื่ออนาคตในยามชรา การจัดทำบัญชีครัวเรือน เริ่มต้นทำบัญชีตรวจสอบสุขภาพทางการเงินระบุถึงรายรับ - รายจ่าย ให้ชัดเจน และพิจารณาให้ได้ว่ารายจ่ายใดฟุ่มเฟือย และควรใช้จ่ายพอประมาณไม่เกินตัว การทำบัญชีครัวเรือนเป็นการบริหารจัดการเงินที่มีประสิทธิภาพ ทำให้รู้จักใช้จ่ายอย่างมีเหตุผล พอประมาณ นับเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดี ตามหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีรายจ่ายมาก ตั้งเป้าหมายเพิ่มรายรับ ลดรายจ่าย ก่อหนี้เมื่อจำเป็น

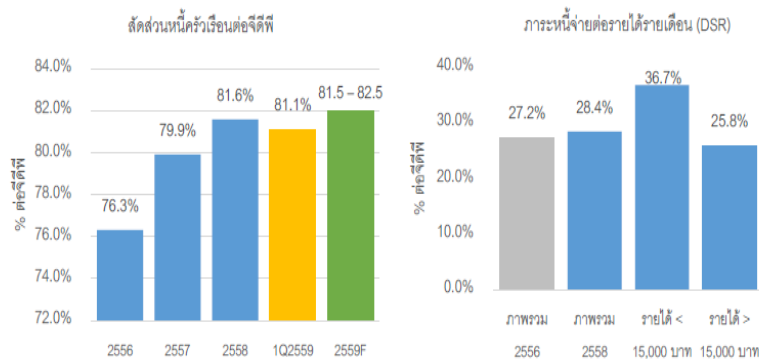
และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น ควรเป็นหนี้เพื่อการลงทุนที่จะก่อให้เกิดรายได้ หรือก่อให้เกิดประโยชน์ในอนาคต และไม่ควรถูกหนี้ในระบบเพราะปัญหาที่ตามมาอาจมากกว่าภาระหนี้สินที่เกิดขึ้น

ธนาคารแห่งประเทศไทยเผยแพร่สถิติเงินให้กู้ยืมแก่ครัวเรือน ณ สิ้นปี ๒๕๕๘ มีจำนวน ๑๑,๐๓๘,๗๔๓ ล้านบาท โดยสัดส่วนแหล่งเงินให้แก่ครัวเรือน อันดับหนึ่ง ได้แก่ ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินเฉพาะกิจที่รับฝากเงิน สหกรณ์ออมทรัพย์ บริษัทบัตรเครดิตอิสซีงและสินเชื่อส่วนบุคคล และอื่นๆ ตามลำดับ

ภาพที่ ๑ หนี้สินครัวเรือนไทยปี ๒๕๕๘ และสัดส่วนแหล่งเงินให้กู้แก่ครัวเรือน : ที่มา ธปท.

ศูนย์พยากรณ์เศรษฐกิจและธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย เปิดเผยผลสำรวจสถานภาพหนี้ครัวเรือนไทยปี 2559 พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีหนี้สินครัวเรือน ซึ่งสูงกว่าปีก่อน โดยประชาชนเป็นหนี้จากการใช้จ่ายทั่วไป การซื้อสินทรัพย์ การลงทุนประกอบธุรกิจ การศึกษาการจ่ายบัตรเครดิต และการซื้อบ้าน

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย, สำนักงานสถิติแห่งชาติ และศูนย์วิจัยกสิกรไทย

ภาพที่ ๒ สัดส่วนหนี้ครัวเรือนต่อจีดีพี และภาระหนี้จ่ายต่อรายได้รายเดือน (DSR)

จากสถิติจะเห็นได้ว่าปัญหาหนี้สินเป็นปัญหาใหญ่ที่คนไทยกำลังเผชิญอยู่ไม่เว้นแม้แต่ “ข้าราชการทหาร” ซึ่งเป็นกลไกที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติอย่างมาก การที่ข้าราชการทหารปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติได้มากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับศักยภาพภายในตัวบุคคลและขวัญกำลังใจ แต่ปัจจุบันพบว่าข้าราชการทหาร มีปัญหาหนี้สินเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะทหารชั้นประทวนซึ่งเป็นผู้มีรายได้น้อยไม่เพียงพอกับค่าครองชีพในปัจจุบัน เนื่องจากต้องใช้จ่ายในการจับจ่ายสิ่งของ อาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้กับชีวิต ดังนั้นจึงต้องกู้หนี้ยืมสินจากแหล่งเงินกู้ โดยมีการกู้เงินจากบริษัทเงินทุน สหกรณ์ออมทรัพย์ของหน่วยทหาร ทั้งนี้ ปัญหาหนี้สินของข้าราชการทหารในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจและการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการทหารเป็นอย่างมาก

กองบัญชาการกองทัพไทยตระหนักถึงปัญหาดังกล่าว ปัจจุบันข้าราชการทหารในกองบัญชาการกองทัพไทย มีหนี้สินเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีเฉพาะเงินเดือนประจำเท่านั้น ไม่ได้มีรายได้จากแหล่งอื่น สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการในกองบัญชาการกองทัพไทยมีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย อาจเกิดจากปัจจัยความต้องการหลายอย่างในการสนองความต้องการของตนเอง หรือที่เรียกว่า “ใช้เงินเกินตัว” จึงเกิดการกู้หนี้ยืมสิน ซึ่งหากข้าราชการได้รับผลกระทบจากการเป็นหนี้สินจำนวนมาก และไม่สามารถชำระหนี้สินได้ อาจส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน รวมทั้งอาจจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการทำงานเป็นวงกว้าง

ดังนั้น ผู้วิจัย ในฐานะรองผู้อำนวยการสำนักปฏิบัติการศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง จึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาภาวะหนี้สินของข้าราชการทหารในกองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อสะท้อนปัจจัยที่ก่อให้เกิดหนี้สิน สภาพหนี้ และการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ซึ่งคาดว่าผลที่ได้รับจากการวิจัย สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อกองบัญชาการกองทัพไทย อันจะนำไปปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาข้าราชการของกองบัญชาการกองทัพไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาภาวะหนี้สินและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาระหนี้สินของข้าราชการทหารกองบัญชาการกองทัพไทย
๒. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการทหารกองบัญชาการกองทัพไทย
๓. เพื่อเสนอแนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาสภาพความเป็นอยู่ ภาวะหนี้สิน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาระหนี้สินของข้าราชการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ความรู้ ความเข้าใจและการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ประกอบด้วย ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดี และเงื่อนไขของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรอบรู้และ ความมีคุณธรรม โดยมุ่งเน้นกิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาภาวะหนี้สินอย่างยั่งยืน

๒. ขอบเขตของพื้นที่

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้พื้นที่สำหรับการศึกษาวิจัยเฉพาะในกองบัญชาการกองทัพไทยเท่านั้น

๓. ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ข้าราชการทหารในกองบัญชาการกองทัพไทย ตั้งแต่ชั้นยศ สิบตรี - จ่าสิบเอก (พิเศษ) หรือเทียบเท่า ที่มีภาวะหนี้สิน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

๑. ทำให้รับทราบภาวะหนี้สินและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาระหนี้สินของข้าราชการทหารในกองบัญชาการกองทัพไทย
๒. ทำให้รับทราบระดับความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการทหารในกองบัญชาการกองทัพไทย
๓. ทำให้รับทราบแนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย

คำจำกัดความ

ภาระหนี้สิน	หมายถึง	ภาระหนี้สินที่ข้าราชการชั้นประทวนของกองบัญชาการกองทัพไทย กำลังประสบปัญหาหนี้สินอยู่ในปัจจุบัน
หนี้สิน	หมายถึง	พันธะผูกพันทางกฎหมายที่ข้าราชการชั้นประทวนของกองบัญชาการกองทัพไทยทำไว้กับแหล่งเงินกู้ต่างๆ
ชั้นประทวน	หมายถึง	ข้าราชการทหารชั้นประทวนของกองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งมีชั้นยศตั้งแต่ สิบตรี สิบโท สิบเอก จ่าสิบตรี จ่าสิบโท จ่าสิบเอก และจ่าสิบเอกพิเศษ (หรือเทียบเท่า)

บทที่ ๒

แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่องแนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้เป็นทิศทางในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

- ๑) แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงและการประยุกต์ใช้
- ๒) ทฤษฎีความต้องการ
- ๓) แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม
- ๔) แนวคิดเกี่ยวกับการบริโภค
- ๕) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตและวิถีปฏิบัติที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมีพระราชดำรัสชี้แนะแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอดนานกว่า ๓๐ ปี และได้ทรงเน้นย้ำแนวทางพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาทโดยคำนึงถึงความพอประมาณความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีตลอดจนการใช้ความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตการป้องกันให้รอดพ้นจากวิกฤตและให้สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ

"เศรษฐกิจพอเพียง" เป็นแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานมานานกว่า ๓๐ ปี ซึ่งเป็นแนวคิดที่ตั้งอยู่บนรากฐานของวัฒนธรรมไทย เป็นแนวทางการพัฒนาขั้นพื้นฐานที่ตั้งอยู่บนทางสายกลางและความไม่ประมาทซึ่งคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันในตัวเองตลอดจนการใช้ความรู้และคุณธรรมเพื่อเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิตซึ่งต้องมี "สติ ปัญญา และความเพียร" เป็นที่ตั้ง ซึ่งจะนำไปสู่ความสุขในชีวิตที่แท้จริงดังพระราชดำรัสที่ว่า

"...การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับ ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อน โดยใช้วิธีการและอุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อได้พื้นฐานความมั่นคงพร้อมพอสมควร และปฏิบัติได้แล้ว จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญและฐานะทางเศรษฐกิจขั้นที่สูงขึ้นโดยลำดับต่อไป..." (๑๘ กรกฎาคม ๒๕๑๗)

"...คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้าสมัย ว่าเมืองไทยเชย ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งทันสมัยใหม่ แต่เราอยู่พอมีพอกินและขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทย พออยู่พอกิน มีความสงบ และทำงานตั้งจิตอธิษฐาน ตั้งปณิธานในทางนี้ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพออยู่พอกิน ไม่ใช่จะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่ที่มีความพออยู่พอกิน มีความสงบเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ ถ้าเรารักษาความพออยู่พอกินนี้ได้ เราก็จะยิ่งยวดได้..." (๔ ธันวาคม ๒๕๑๗)

“...เศรษฐศาสตร์เป็นวิชาของเศรษฐกิจ การที่ต้องใช้รถไถต้องไปซื้อเราต้องใช้ต้องหาเงินมาสำหรับซื้อน้ำมันสำหรับรถไถ เวลารถไถเก่าเราต้องยิงซ่อมแซม แต่เวลาใช้นั้นเราก็ต้องป้อนน้ำมันให้เป็นอาหาร เสร็จแล้วมันคายคว้น คว้นเราสูดเข้าไปแล้วก็ปวดหัว ส่วนควายเวลาเราใช้เราก็ต้องป้อนอาหารต้องให้หญ้าให้อาหารมันกินแต่ว่ามันคายออกมา ที่มันคายออกมาก็เป็นปุ๋ยแล้วก็ใช้ได้สำหรับให้ที่ดินของเราไม่เสีย...” (๙ พฤษภาคม ๒๕๒๙)

“...เราไม่เป็นประเทศร่ำรวย เรามีพอสมควร พออยู่ได้แต่ไม่เป็นประเทศที่ก้าวหน้าอย่างมาก เราไม่อยากจะเป็ประเทศก้าวหน้าอย่างมาก เพราะถ้าเราเป็นประเทศก้าวหน้าอย่างมากก็จะมีแต่ถอยกลับ ประเทศเหล่านั้นที่เป็นประเทศอุตสาหกรรมก้าวหน้าจะมีแต่ถอยหลังและถอยหลังอย่างน่ากลัว แต่ถ้าเรามีการบริหารแบบเรียกว่าแบบคนจนแบบที่ไม่ติดกับตำรามากเกินไป ทำอย่างมีสามัคคี นี่แหละคือเมตตากัน จะอยู่ได้ตลอดไป...” (๔ ธันวาคม ๒๕๓๔)

“...ตามปกติคนเราชอบดูสถานการณ์ในทางดี ที่เขาเรียกว่าเล็งผลเลิศ ก็เห็นว่าประเทศไทยเรานี้ก้าวหน้าดี การเงินการอุตสาหกรรมการค้าดี มีกำไร อีกทางหนึ่งก็ต้องบอกว่าเรากำลังเสื่อมลงไป ส่วนใหญ่ทฤษฎีว่าถ้ามีเงินเท่านั้น ๆ มีการกู้เท่านั้น ๆ หมายความว่าเศรษฐกิจก้าวหน้า แล้วก็ประเทศก็เจริญมีหวังว่าจะเป็นมหาอำนาจ ขอโทษเลยต้องเตือนเขาว่า จริงตัวเลขดีแต่ถ้าเราไม่ระมัดระวังในความต้องการพื้นฐานของประชาชนนั้นไม่มีทาง...” (๔ ธันวาคม ๒๕๓๙)

“...เดี๋ยวนี้ประเทศไทยก็ยังอยู่ดีพอสมควร ใช้คำว่า พอสมควร เพราะเดี๋ยวมีคนเห็นว่ามีคนจน คนเดือดร้อนจำนวนมากพอสมควร แต่ใช้คำว่าพอสมควรนี้ หมายความว่าตามอัตภาพ...” (๔ ธันวาคม ๒๕๓๙)

“...การจะเป็นเสือนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เรามีเศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน แบบพอมีพอกินนั้น หมายความว่า อุ่มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตนเอง ความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกครอบครัวจะต้องผลิตอาหารของตัวเอง จะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้านหรือในอำเภอ จะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่างผลิตได้มากกว่าความต้องการก็ขายได้ แต่ขายในที่ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก...” (๔ ธันวาคม ๒๕๓๙)

“...เมื่อปี ๒๕๑๗ วันนั้นได้พูดถึงว่า เราควรปฏิบัติให้พอมีพอกิน พอมีพอกินนี้ก็แปลว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ถ้าแต่ละคนมีพอมีพอกินก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าทั้งประเทศพอมีพอกินก็ยิ่งดี และประเทศไทยเวลานั้นก็เริ่มจะเป็นไม่พอมีพอกิน บางคนก็มีมากบางคนก็ไม่มีเลย...” (๔ ธันวาคม ๒๕๔๑)

“...พอเพียง มีความหมายกว้างขวางยิ่งกว่านี้อีก คือคำว่าพอ ก็พอเพียงนี้ก็พอแค่นั้นเอง คนเราถ้าพอในความต้องการก็มีความโลภน้อย เมื่อมีความโลภน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อยถ้าประเทศใดมีความคิดอันนี้ มีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียง หมายความว่าพอประมาณ ซื่อตรง ไม่โลภอย่างมาก คนเราก็อยู่เป็นสุข พอเพียงนี้อาจจะมี มีมากอาจจะมีของหรูหราก็ได้แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น...” (๔ ธันวาคม ๒๕๔๑)

“...คนเราถ้าพอในความต้องการ ก็มีความโลภน้อยเมื่อมีความโลภน้อยก็เบียดเบียนคนอื่นน้อยถ้าทุกประเทศมีความคิด อันนี้ไม่ใช่เศรษฐกิจมีความคิดว่าทำอะไรต้องพอเพียงหมายความว่าพอประมาณไม่สุดโต่งไม่โลภอย่างมากคนเราก็อยู่เป็นสุข...ให้พอเพียงนี้ก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอ...แม้บางอย่างอาจจะดูฟุ้งเฟ้อ แต่ถ้าทำให้มีความสุขถ้าทำได้ก็สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ...อันนี้ก็คือความหมายอีกอย่างของเศรษฐกิจหรือระบบพอเพียง...”

พอเพียงนี้อาจจะมีมากอาจจะมีของหรูหราก็ได้ แต่ว่าต้องไม่ไปเบียดเบียนคนอื่น...ต้องให้พอประมาณ ตามอัตภาพ พุดจาก็พอเพียง ทำอะไรก็พอเพียง ปฏิบัติตนก็พอเพียง...” (๔ ธันวาคม ๒๕๔๑)

“...โฟกัสถ้ามีความจำเป็น หากมีเศรษฐกิจพอเพียงแบบไม่เต็มที่เรามีเครื่องปั่นไฟก็ใช้ ปั่นไฟ หรือถ้าขึ้นโบราณกว่า มีด็กจุดเทียน คือมีทางที่จะแก้ปัญหาเสมอ ฉะนั้นเศรษฐกิจพอเพียงก็มี เป็นขั้นๆ แต่จะบอกว่าเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ให้พอเพียงเฉพาะตัวเองร้อยเปอร์เซ็นต์นี้เป็นสิ่งทำไม่ได้ จะต้องมีการแลกเปลี่ยน ต้องมีการช่วยกัน ถ้ามีการช่วยกัน แลกเปลี่ยนกัน ก็ไม่ใช่พอเพียงแล้วแต่ว่า พอเพียงในทฤษฎีในหลวงนี้ คือให้สามารถที่จะดำเนินงานได้...” (๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒)

“...โครงการต่างๆ หรือเศรษฐกิจที่ใหญ่ ต้องมีความสอดคล้องกันดีที่ไม่ใช่เหมือนทฤษฎี ใหม่ ที่ใช้ที่ดินเพียง ๑๕ ไร่ และสามารถที่จะปลูกข้าวพอกิน กิจการนี้ใหญ่กว่า แต่ก็เป็นเศรษฐกิจ พอเพียงเหมือนกัน คนไม่เข้าใจว่ากิจการใหญ่ๆ เหมือนสร้างเขื่อนป่าสักก็เป็นเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนกัน เขานึกว่าเป็นเศรษฐกิจสมัยใหม่เป็นเศรษฐกิจที่ห่างไกลจากเศรษฐกิจพอเพียงแต่ที่จริงแล้ว เป็นเศรษฐกิจ พอเพียงเหมือนกัน...” (๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒)

“...ฉันพูดเศรษฐกิจพอเพียงความหมายคือ ทำอะไรให้เหมาะสมกับฐานะของตัวเอง คือ ทำจาก รายได้ ๒๐๐ - ๓๐๐ บาท ขึ้นไปเป็นสองหมื่น สามหมื่นบาท คนชอบเอาคำพูดของฉัน เศรษฐกิจพอเพียง ไปพูดกันเลอะเทอะ เศรษฐกิจพอเพียง คือทำเป็น Self-Sufficiency มันไม่ใช่ความหมายไม่ใช่แบบที่ ฉันคิด ที่ฉันคิดคือเป็น Self-Sufficiency of Economy เช่น ถ้าเขาต้องการดูทีวี ก็ควรให้เขามีดูไม่ใช่ ไปจำกัดเขาไม่ให้ซื้อทีวีดู เขาต้องการดูเพื่อความสนุกสนาน ในหมู่บ้านไกลๆ ที่ฉันไป เขามีทีวีดูแต่ใช้ แบตเตอรี่ เขาไม่มีไฟฟ้า แต่ถ้า Sufficiency นั้น มีทีวีเขาฟุ่มเฟือย เปรียบเสมือนคนไม่มีสตางค์ไปตัด สูทใส่ และยังใส่เนคไทเวอร์ซาเชอันนี้ก็เกินไป...” (๑๗ มกราคม ๒๕๔๔)

เนื้อหาที่พระราชทานมานี้ ใช้เป็นหลักในทางวิชาการและนำไปปฏิบัติในทุกสาขาวิชา ในวงกว้างจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งนำไปจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๙ และ ฉบับที่ ๑๐ เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาประเทศต่อไป

๑. ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

คณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการ เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิในทางเศรษฐกิจและสาขาอื่น ๆ มาร่วมกันประมวล และกลั่นกรองพระราชดำรัสเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อบรรจุในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ ๙ และได้จัดทำเป็นบทความเรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และได้นำความ กราบบังคลทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชวินิจฉัย เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๒ โดยทรงพระกรุณาปรับปรุงแก้ไขพระราชทานและทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรม ราชานุญาตให้นำบทความที่ทรงแก้ไขแล้วไปเผยแพร่เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของสำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนโดยทั่วไป เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พ.ศ.๒๕๔๒

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลาง ที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียง และมีความพร้อมที่จะ จัดการต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง ซึ่งจะต้องอาศัยความรอบรู้ รอบคอบ และระมัดระวัง ในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน ทั้งนี้ เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการดำเนินชีวิตอย่างสมดุลและ

ยั่งยืน เพื่อให้สามารถอยู่ได้แม้ในโลกโลกาภิวัตน์ที่มีการแข่งขันสูง ซึ่งประกอบด้วยความ "พอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน" บนเงื่อนไข "ความรู้" และ "คุณธรรม"

อภิชัย พันธเสน (๒๕๔๗) ผู้อำนวยการสถาบันการจัดการเพื่อชนบทและสังคม ได้จัดแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็น "ข้อเสนอในการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจตามแนวทางของพุทธธรรมอย่างแท้จริง" ทั้งนี้เนื่องจากในพระราชดำรัสหนึ่ง ได้ให้คำอธิบายถึง เศรษฐกิจพอเพียงว่า "คือความพอประมาณ ซื่อตรง ไม่โลภมาก และต้องไม่เบียดเบียนผู้อื่น"

ระบบเศรษฐกิจพอเพียงมุ่งเน้นให้บุคคลสามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน และใช้จ่ายเงินให้ได้มาอย่างพอเพียงและประหยัด ตามกำลังของเงินของบุคคลนั้น โดยปราศจากการกู้หนี้ยืมสิน และถ้ามีเงินเหลือ ก็แบ่งเก็บออมไว้บางส่วน ช่วยเหลือผู้อื่นบางส่วน และอาจจะใช้จ่ายมาเพื่อปัจจัยเสริมอีกบางส่วน สาเหตุที่แนวทางการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ได้ถูกกล่าวถึงอย่างกว้างขวางในขณะนี้ เพราะสภาพการดำรงชีวิตของสังคมทุนนิยมในปัจจุบันได้ถูกปลุกฝัง สร้าง หรือกระตุ้น ให้เกิดการใช้จ่ายอย่างเกินตัว ในเรื่องที่ไม่เกี่ยวข้องหรือเกินกว่าปัจจัยในการดำรงชีวิต เช่น การบริโภคเกินตัว ความบันเทิงหลากหลายรูปแบบ ความสวดยความงาม การแต่งตัวตามแฟชั่น การพนันหรือเสี่ยงโชค เป็นต้น จนทำให้ไม่มีเงินเพียงพอเพื่อตอบสนองความต้องการเหล่านั้น ส่งผลให้เกิดการกู้หนี้ยืมสิน เกิดเป็นวัฏจักรที่บุคคลหนึ่งไม่สามารถหลุดออกมาได้ ถ้าไม่เปลี่ยนแนวทางในการดำรงชีวิต

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา (๒๕๔๙) ได้สรุปความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงมีฐานแนวคิดที่สะท้อนมาจากผลการพัฒนาของประเทศไทย ตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน และสถานการณ์โลกที่มีการเปลี่ยนแปลงมากในระยะเวลาอันรวดเร็ว โดยเศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่เศรษฐกิจสำหรับคนยากคนจนไม่ใช่เศรษฐกิจที่จะต้องมาห่อตัว เมื่อร่ำรวยแล้วต้องรักษาให้คงอยู่และต้องยั่งยืนและต้องกระจายอย่างทั่วถึง โดยยึดหลักหลักสามประการและฐานใหญ่ไว้หนึ่งฐานเป็นแนวทางของการพัฒนาประเทศ และนำไปใช้ในการบริหารงานในองค์กร ดังนี้

ประการที่หนึ่ง ให้ใช้เหตุผลอย่าใช้กิเลสตัณหาเป็นเครื่องนำทาง อย่าเอาแต่กระแส ต้องมีความกล้าหาญเพียงพอที่จะเลือกหนทางว่าประเทศไทยต้องการจะพัฒนาไปทางไหนไม่จำเป็นต้องตามกระแสของโลก

ประการที่สอง ทำอะไรพอประมาณ การพอประมาณคือตรวจสอบศักยภาพของตนเองก่อน ฐานของตนเองอยู่ตรงไหน การจะพัฒนาอะไรต้องดูจากศักยภาพที่มีความเข้มแข็งก่อน

ประการที่สาม ทำอะไรให้มีภูมิคุ้มกันตลอดเวลา ปัจจุบันสถานการณ์ต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้การวางแผนพัฒนาทำได้ยาก มีปัจจัยความเสี่ยงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นจึงต้องมีวิสัยทัศน์ ตัวอย่างเช่น เรื่องราคาน้ำมันต้องมองในอนาคตถ้านำไปโอดีเซลมาใช้จะช่วยลดความเสี่ยงด้านราคาน้ำมันได้หรือไม่ เป็นต้น

นอกจากหลักสามประการนี้แล้ว ที่สำคัญต้องมีฐานใหญ่ คือ คนต้องดีด้วย ต้องมีจริยธรรม และคุณธรรม มีธรรมาภิบาล

ดร.จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา (๒๕๕๑) ประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง อธิบายถึงการพัฒนาตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงว่า เป็นการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความไม่ประมาท โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวตลอดจนการใช้ความรู้ ความรอบคอบละคุณธรรมประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำต่าง ๆ ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ที่ไม่มากและไม่น้อยจนเกินไป

ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่พอประมาณ ความมีเหตุผล หมายถึง การใช้หลักเหตุผลในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว ปัจจัยเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องอาศัยความรู้ และคุณธรรม เป็นเงื่อนไขพื้นฐาน กล่าวคือ เงื่อนไขความรู้ หมายถึง ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังในการดำเนินชีวิตและการประกอบการงาน ส่วนเงื่อนไขคุณธรรม คือ การยึดถือคุณธรรมต่าง ๆ อาทิ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร การมุ่งต่อประโยชน์ส่วนรวมและการแบ่งปัน ฯลฯ ตลอดเวลาที่ประยุกต์ใช้ปรัชญา

๒. องค์ประกอบ ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนับเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้ชีวิตดำเนินไปในทางสายกลางที่เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีความเป็นอยู่อันเรียบง่ายของคนไทยซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับประชาชนทุกระดับทั้งระดับบุคคลครอบครัวชุมชนองค์กรและระดับประเทศได้โดยมีคุณลักษณะที่สำคัญดังนี้

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไปและต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น

ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่างๆอย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม คิดถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างถ่วงถ่วงโดยคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ

ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่

เงื่อนไขสำคัญเพื่อให้เกิดความพอเพียงการตัดสินใจและดำเนินกิจกรรมต่างๆ ต้องอาศัยทั้งเงื่อนไขคุณธรรม หลักวิชา และเงื่อนไขชีวิตเป็นพื้นฐาน

เงื่อนไขคุณธรรม เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีความซื่อสัตย์สุจริต รู้รักสามัคคี ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ และรู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่น

เงื่อนไขหลักวิชา อาศัยความรู้รอบรู้ รอบคอบและระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้วางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน

เงื่อนไขชีวิต ดำเนินชีวิตด้วยความอดทนมีความเพียรมีสติและปัญญาบริหารจัดการใช้ชีวิตโดยใช้หลักวิชาและคุณธรรมเป็นแนวทางพื้นฐาน

๓. การน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติ

ทุกคนสามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นหลักปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้ไม่ใช่เฉพาะในหมู่คนจนหรือเกษตรกรโดยต้อง “ระเบิดจากข้างใน” คือการเกิดจิตสำนึกที่มีความศรัทธาเชื่อมั่นเห็นคุณค่าและนำไปปฏิบัติด้วยตนเองแล้วจึงขยายไปสู่ครอบครัวชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

ความพอเพียงระดับบุคคลและครอบครัว มุ่งเน้นให้บุคคลและครอบครัวอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขทั้งทางกายและทางใจพึ่งพาตนเองอย่างเต็มความสามารถไม่ทำอะไรเกินตัวดำเนินชีวิตโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น รวมทั้งใฝ่รู้และมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเพื่อความมั่นคงในอนาคต และเป็นที่ยังให้ผู้อื่นได้ในที่สุด เช่น หาปัจจัยสี่มาเลี้ยงตนเองและครอบครัวจากการประกอบสัมมาชีพ รู้ข้อมูลรายรับ รายจ่าย ประหยัดแต่ไม่ใช่ตระหนี่ ลด ละ เลิก อบายมุข สอนให้เด็กรู้จักคุณค่า รู้จักใช้ และรู้จักออมเงินและสิ่งของเครื่องใช้ ดูแลรักษาสุขภาพ มีการแบ่งปันภายในครอบครัว ชุมชน และสังคมรอบข้าง รวมถึงการรักษาวัฒนธรรม ประเพณี และการอยู่ร่วมกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างเหมาะสม

ความพอเพียงระดับชุมชน คนในชุมชนมีการรวมกลุ่มกันทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมช่วยเหลือเกื้อกูลกันภายในชุมชนบนหลักของความรู้ รักสามัคคี สร้างเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงกันในชุมชนและนอกชุมชน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น การรวมกลุ่มอาชีพ องค์การการเงิน สวัสดิการชุมชน การช่วยดูแลรักษาความสงบ ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย รวมทั้งการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชนมาสร้างประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม เพื่อสร้างเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งและมีความเป็นอยู่ที่พอเพียง

ความพอเพียงในภาคธุรกิจเอกชน เริ่มจากความมุ่งมั่นในการดำเนินธุรกิจที่หวังผลประโยชน์หรือกำไรในระยะยาวมากกว่าระยะสั้น แสวงหาบนพื้นฐานของการแบ่งปัน มุ่งให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรมทั้งลูกค้า คู่ค้า ผู้ถือหุ้น และพนักงาน ด้านการขยายธุรกิจต้องทำอย่างค่อยเป็นค่อยไปรวมทั้งต้องมีความรู้และเข้าใจธุรกิจของตนเองรู้จักลูกค้า ศึกษาคู่แข่ง และเรียนรู้การตลาดอย่างถ่องแท้ ผลัดในสิ่งที่ถนัดและทำตามกำลัง สร้างเอกลักษณ์ที่แตกต่างและพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง มีการเตรียมความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้น มีความซื่อสัตย์รับผิดชอบต่อสังคมและป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ที่สำคัญต้องสร้างเสริมความรู้และจัดสวัสดิการให้แก่พนักงานอย่างเหมาะสม

ความพอเพียงระดับประเทศ เป็นการบริหารจัดการประเทศ โดยเริ่มจากการวางรากฐานให้ประชาชนส่วนใหญ่อยู่อย่างพอมีพอกินและพึ่งตนเองได้ มีความรู้และคุณธรรมในการดำเนินชีวิต มีการรวมกลุ่มของชุมชนหลายๆ แห่งเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ สืบทอดภูมิปัญญา และร่วมกันพัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงอย่างรู้ รักสามัคคี เสริมสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงระหว่างชุมชนให้เกิดเป็นสังคมแห่งความพอเพียงในที่สุด

๔. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในด้านต่างๆ

ด้านเศรษฐกิจ ไม่ใช่จ่ายเกินตัว ไม่ลงทุนเกินขนาด คิดและวางแผนอย่างรอบคอบ มีภูมิคุ้มกันไม่เสี่ยงเกินไป

ด้านจิตใจ มีจิตใจเข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดีเอื้ออาทรเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว

ด้านสังคมและวัฒนธรรม ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน รักษาเอกลักษณ์ ภาษา ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย

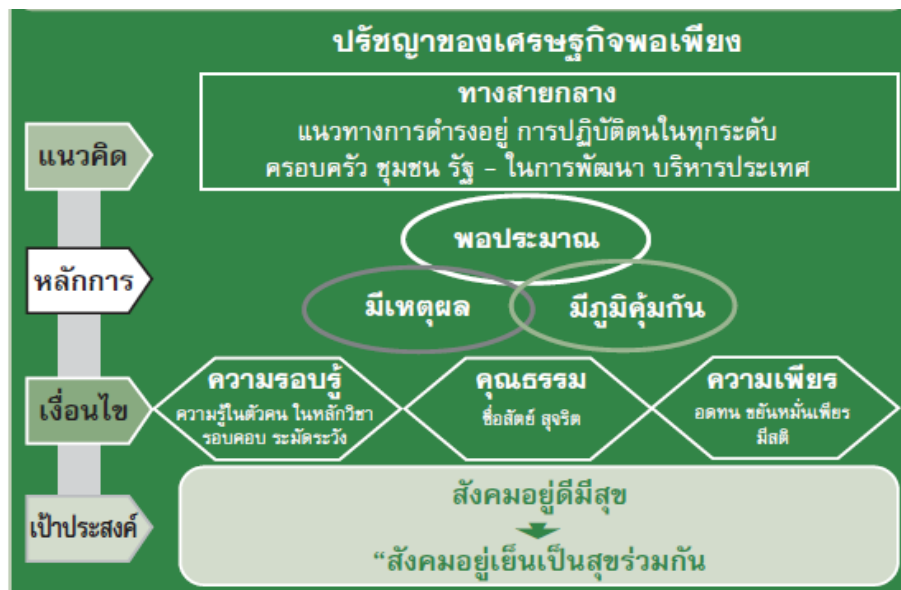
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบฟื้นฟูทรัพยากรเพื่อให้เกิดความยั่งยืนและคงอยู่ชั่วลูกหลาน

ด้านเทคโนโลยี รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อมพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้าน

๕. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในทุกภาคส่วนของสังคมอย่างจริงจังจะส่งผลให้การพัฒนาประเทศก้าวหน้าไปอย่างสมดุล มั่นคงและยั่งยืนพร้อมรับต่อการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านทั้งด้านชีวิต เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีอันจะนำไปสู่ “ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย” (ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง,สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,๒๕๕๐ : ๒๓)

เป้าประสงค์สุดท้ายเมื่อปฏิบัติตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงแล้ว สังคมก็จะอยู่ดีมีสุข เมื่อสังคมอยู่ดีมีสุขโดยยึดหลักจริยธรรม เราก็จะอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันทั้งในเชิงของจิตใจและสภาวะแวดล้อมต่างๆ (ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับสังคมไทย,สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๐ : ๒๑ - ๒๒)

ภาพที่ ๓ กรอบแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ,๒๕๕๐

ทฤษฎีความต้องการ (Need Theories)

๑. ทฤษฎีลำดับความต้องการ (Hierarchy of Needs Theory)

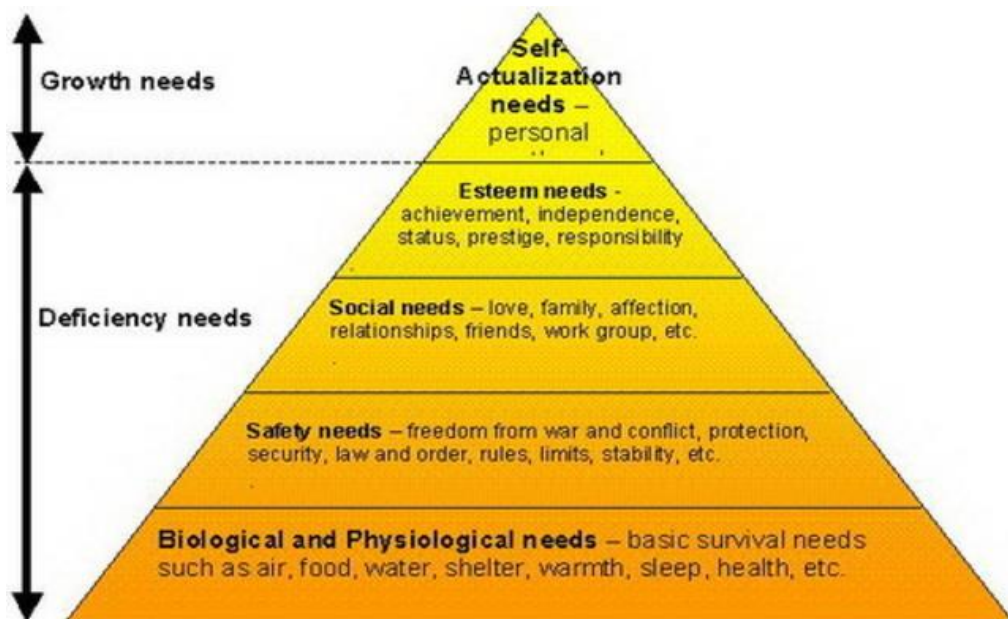
เป็นทฤษฎีที่พัฒนาขึ้นโดย อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยแบรนต์ส์ เป็นทฤษฎีที่รู้จักกันมากที่สุด ทฤษฎีหนึ่ง ซึ่งระบุว่าบุคคลมีความต้องการเรียงลำดับจากระดับพื้นฐานที่สุดไปยังระดับสูงสุด กรอบความคิดที่สำคัญ ของทฤษฎีนี้ มีสามประการ คือ

๑) บุคคลเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีความต้องการ ความต้องการมีอิทธิพลหรือเป็นเหตุจูงใจต่อพฤติกรรม ความต้องการที่ยังไม่ได้รับ การสนองตอบเท่านั้นที่เป็นเหตุจูงใจ ส่วนความต้องการที่ได้รับ การสนองตอบแล้วจะไม่เป็นเหตุจูงใจอีกต่อไป

๒) ความต้องการของบุคคลเป็นลำดับขั้นเรียงตามความสำคัญจาก ความต้องการพื้นฐาน ไปจนถึงความต้องการที่ซับซ้อน

๓) เมื่อความต้องการลำดับต่ำได้รับการสนองตอบอย่างดีแล้ว บุคคลจะก้าวไปสู่ ความต้องการลำดับที่สูงขึ้นต่อไป

มาสโลว์ เห็นว่าความต้องการของบุคคลมีห้ากลุ่มจัดแบ่งได้เป็นห้าระดับจากระดับต่ำ ไประดับสูง เพื่อความเข้าใจ มักจะแสดงลำดับของความต้องการเหล่านี้ โดยภาพดังนี้

ภาพที่ ๔ แสดงลำดับความต้องการของมนุษย์ตามแนวคิดของมาสโลว์

ที่มา : <http://www.novabizz.com>

๑.๑ ความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs)

เป็นความต้องการลำดับต่ำสุดและเป็นพื้นฐานของชีวิต เป็นแรงผลักดันทางชีวภาพ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย หากพนักงานมีรายได้จากการปฏิบัติงานเพียงพอ ก็จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยมีอาหารและที่พักอาศัย เขาก็จะมีกำลังที่จะทำงานต่อไป และการมีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เหมาะสม เช่น ความสะอาด ความสว่าง การระบายอากาศที่ดี การบริการสุขภาพ เป็นการสนองความต้องการในลำดับนี้ได้

๑.๒ ความต้องการความปลอดภัย (Safety Needs)

เป็นความต้องการที่จะเกิดขึ้นหลังจากที่ความต้องการทางร่างกายได้รับการตอบสนองอย่างไม่ขาดแคลนแล้ว หมายถึง ความต้องการสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยทั้งทางกายและจิตใจ ความมั่นคงในงาน ในชีวิตและสุขภาพ การสนองความต้องการนี้ต่อพนักงาน ทำได้หลายอย่าง เช่น การประกันชีวิตและสุขภาพ กฎระเบียบข้อบังคับที่ยุติธรรม การให้มีสภาพแรงงาน ความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน เป็นต้น

๑.๓ ความต้องการทางสังคม (Social Needs)

เมื่อมีความปลอดภัยในชีวิตและมั่นคงในการทำงานแล้ว คนเราจะต้องความรัก มิตรภาพ ความใกล้ชิดผูกพัน ต้องการเพื่อน การมีโอกาสเข้าสมาคมสังสรรค์กับผู้อื่น ได้รับการยอมรับเป็นสมาชิกในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือหลายกลุ่ม

๑.๔ ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง (Esteem Needs)

เมื่อความต้องการทางสังคมได้รับการตอบสนองแล้ว คนเราจะต้องการสร้างสถานภาพของตัวเองให้สูงเด่น มีความภูมิใจและสร้าง การนับถือตนเอง ชื่นชมในความสำเร็จของงาน ที่ทำให้ความรู้สึกมั่นใจในตัวเองแลเกียรติยศ ความต้องการเหล่านี้ได้แก่ ยศ ตำแหน่ง ระดับเงินเดือนที่สูงงานที่ทำหาย ได้รับการยกย่องจากผู้อื่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงาน โอกาสแห่งความก้าวหน้าในงานอาชีพ เป็นต้น

๑.๕ ความต้องการเติมความสมบูรณ์ให้ชีวิต (Self-actualization Needs)

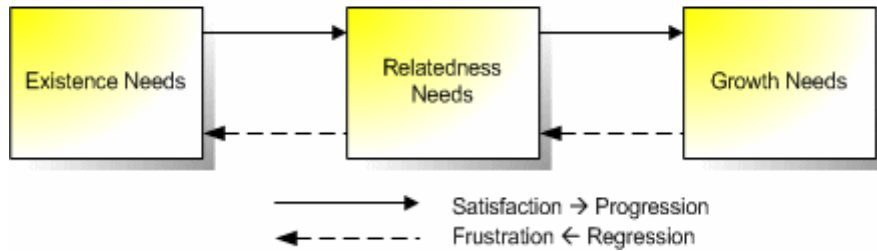
เป็นความต้องการระดับสูงสุด คือต้องการจะเติมเต็มศักยภาพของตนเอง ต้องการความสำเร็จในสิ่งที่ปรารถนาสูงสุดของตัวเอง ความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาทักษะความสามารถให้ถึงขีดสุดยอด มีความเป็นอิสระในการตัดสินใจและการคิดสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ การก้าวสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้นในอาชีพและการงาน เป็นต้น

มาสโลว์แบ่งความต้องการเหล่านี้ออกเป็นสองกลุ่ม คือ ความต้องการที่เกิดจากความขาดแคลน (deficiency needs) เป็นความต้องการ ระดับต่ำ ได้แก่ความต้องการทางกายและความต้องการความปลอดภัย อีกกลุ่มหนึ่งเป็นความต้องการก้าวหน้าและพัฒนาตนเอง (growth needs) ได้แก่ ความต้องการทางสังคม เกียรติยศชื่อเสียง และความต้องการเติมความสมบูรณ์ให้ชีวิตจัดเป็นความต้องการระดับสูง และอธิบายว่าความต้องการระดับต่ำ จะได้รับการสนองตอบจากปัจจัยภายนอกตัวบุคคล ส่วนความต้องการระดับสูง จะได้รับการสนองตอบจากปัจจัยภายในตัวบุคคลเอง ตามทฤษฎีของมาสโลว์ ความต้องการที่รับการตอบสนองอย่างดีแล้ว จะไม่สามารถเป็นเงื่อนไขจูงใจบุคคลได้อีกต่อไป แม้ผลวิจัยในเวลาต่อมาไม่สนับสนุนแนวคิดทั้งหมดของมาสโลว์ แต่ทฤษฎีลำดับความต้องการของเขา ก็เป็นทฤษฎีที่เป็นพื้นฐานในการอธิบายองค์ประกอบของ แรงจูงใจ ซึ่งมีการพัฒนาในระยะหลังๆ

๒. ทฤษฎี ERG ของแอลเดอร์เฟอร์ (ERG Theory)

เคลย์ตัน แอลเดอร์เฟอร์ (Claton Elderfer) แห่งมหาวิทยาลัยเยล ได้รับปรับปรุงลำดับความต้องการตามแนวคิดของมาสโลว์เสียใหม่ เหลือความต้องการเพียงสามระดับ คือ

Clayton Alderfer's ERG Theory

ภาพที่ ๕ ทฤษฎี ERG ของแอลเดอร์เฟอร์ (ERG Theory)

ที่มา : <http://www.novabizz.com>

๒.๑ ความต้องการดำรงชีวิตอยู่ (Existence Needs)

คือความต้องการทางร่างกายและความปลอดภัยในชีวิต เปรียบได้กับความต้องการทางด้านร่างกายและความต้องการทางด้านความปลอดภัยของมาสโลว์ ...ย่อโดย E

๒.๒ ความต้องการความสัมพันธ์ (Relatedness Needs)

คือความต้องการต่างๆ ที่เกี่ยวเนื่องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทั้งในที่ทำงานและสภาพแวดล้อมอื่นๆ ถ้าเทียบกับความต้องการที่มาสโลว์กำหนดไว้ ก็คือ ความต้องการสังคมและความรัก ...ย่อโดย R

๒.๓ ความต้องการเจริญเติบโต (Growth Needs)

คือความต้องการภายใน เพื่อการพัฒนาตัวเอง เพื่อความเจริญเติบโต พัฒนาและใช้ความสามารถของตัวเองได้เต็มที่ แสวงหาโอกาสในการเอาชนะความท้าทายใหม่ๆ เปรียบได้กับความต้องการชื่อเสียงและการเติมความสมบูรณ์ให้ชีวิตตามแนวคิดของมาสโลว์ ...ย่อโดย G

มีความแตกต่างสองประการระหว่างทฤษฎี ERG และทฤษฎีลำดับความต้องการ คือ

ประการแรก มาสโลว์ ยืนยันว่า บุคคลจะหยุดอยู่ที่ความต้องการระดับหนึ่ง จนกว่าจะได้รับการตอบสนองแล้ว แต่ทฤษฎี ERG อธิบายว่า ถ้าความต้องการระดับนั้นยังคงไม่ได้รับการตอบสนองต่อไป บุคคลจะเกิดความคับข้องใจแล้วจะถดถอยลงมาให้ความสนใจ ในความต้องการระดับต่ำกว่าอีกครั้งหนึ่ง

ประการที่สอง ทฤษฎี ERG อธิบายว่า ความต้องการมากกว่าหนึ่งระดับ อาจเกิดขึ้นได้ในเวลาเดียวกัน หรือบุคคลสามารถถูกจูงใจด้วยความต้องการมากกว่าหนึ่งระดับในเวลาเดียวกัน เช่น ความต้องการเงินเดือนที่สูง (E) พร้อมกับความต้องการทางสังคม (R) และความต้องการโอกาสและอิสระในการคิดตัดสินใจ (G)

๓. ทฤษฎีความต้องการประสบความสำเร็จ

ทฤษฎีความต้องการประสบความสำเร็จประกอบด้วย 3 อย่าง คือ ความสำเร็จ (Achievement) อำนาจ (Power) และความผูกพัน (Affiliation) เป็นทฤษฎีของ David C. Maclelland & J.W. Atkinson ตามทฤษฎีเชื่อว่าโดยปกติแล้วความต้องการที่มีอยู่ในตัวคนมีอยู่สองชนิด คือ ความต้องการความสุขและความต้องการปราศจากความเจ็บปวด แต่สำหรับความต้องการอื่น ๆ นั้นต่างก็จะเกิดขึ้นภายหลัง ด้วยวิธีการเรียนรู้ แต่อย่างไรก็ตามโดยที่มนุษย์ทุกคนต่างก็ใช้ชีวิตขวบขวายหาสิ่งต่างๆ มากคล้ายคลึงกัน จึงต่างมีประสบการณ์เรียนรู้ต่างๆ เหมือนกัน แต่จะต่างกันแต่เฉพาะขนาดของความต้องการมากน้อยแตกต่างกันไป ด้วยเหตุนี้จึงสรุปได้ว่า มนุษย์ทุกคนต่างก็จะมีความต้องการเหมือนกัน แต่จะมีขนาดมากน้อยแตกต่างกัน ได้แก่

๓.๑ ความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement)

หมายถึง ความต้องการทำสิ่งต่างๆ ให้ดีขึ้นหรือมีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อความสำเร็จ บุคคลที่ต้องการความสำเร็จจะมีลักษณะชอบการแข่งขัน ชอบงานที่ท้าทาย ต้องการได้รับข้อมูลป้อนกลับเพื่อประเมินผลงาน มีความชำนาญในการวางแผน มีความรับผิดชอบสูง เช่น ในเรื่องของ การแก้ปัญหาหรือการทำงานที่มีความซับซ้อนขึ้น

๓.๒ ความต้องการอำนาจ (Need for Power)

หมายถึง บุคคล ต้องการอำนาจเพื่อมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ต้องการเป็นผู้นำในการตัดสินใจ บุคคลซึ่งต้องการอำนาจสูงจะมีความพยายามเพื่อที่จะมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น มีความพอใจที่จะอยู่ในสถานการณ์แข่งขันหรือสถานการณ์ซึ่งมุ่งที่สถานภาพ และมีความต้องการความภาคภูมิใจรวมทั้งการมีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นด้วยการทำงานที่มีประสิทธิผล

๓.๓ ความต้องการความผูกพัน (Need for Affiliation)

หมายถึง บุคคล ต้องการการยอมรับ ต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ต้องการมีความสัมพันธ์และผูกพันกับสมาชิกในกลุ่ม มีความเป็นมิตรไมตรี และมีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น ซึ่งเป็นความต้องการสร้างและรักษาความสัมพันธ์ฉันมิตรกับคนอื่นๆ

สรุปได้ว่า ทฤษฎีความต้องการที่กล่าวมาแล้วข้างต้นกับการมีภาวะหนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยมีความเกี่ยวข้องกัน เพราะมนุษย์ทุกคนย่อมมีความต้องการตามธรรมชาติ ความต้องการมีอิทธิพลหรือเป็นเหตุจูงใจต่อพฤติกรรม ซึ่งเกิดขึ้นอย่างไม่มีที่สิ้นสุด トラบใดที่ยังมีสิ่งกระตุ้นให้เกิดความต้องการ ก็จะทำให้มีความคิดและหาทางที่จะต้องนำมาเป็นทรัพย์สินของตนเอง ซึ่งถ้าหากความต้องการมีมากแต่รายรับไม่พอดีกก็บร่ายจ่าย ดังนั้นจึงต้องมีการกู้หนี้ยืมสินเพื่อให้ได้มา ซึ่งสนองความต้องการของตนเอง จึงทำให้ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยมีหนี้สินเป็นจำนวนมาก

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรม

๑. ความหมายของพฤติกรรมมนุษย์

พฤติกรรม หมายถึง กิริยาอาการต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับมนุษย์หรือที่มนุษย์ได้แสดง หรือ ปฏิกริยาที่เกิดขึ้นกับมนุษย์เมื่อได้เผชิญกับสิ่งเร้า พฤติกรรมต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้ว อาจจำแนกออกได้เป็น ๒ ลักษณะ คือ

๑) พฤติกรรมที่ไม่สามารถควบคุมได้เรียกว่า เป็นปฏิกริยาสะท้อน เช่น การสะดุ้งเมื่อถูกเข็มแทง การกระพริบตาเมื่อมีสิ่งมากระทบกับสายตา ฯลฯ

๒) พฤติกรรมที่สามารถควบคุมและจัดระเบียบได้ เนื่องจากมนุษย์มีสติปัญญา และ อารมณ์ (EMOTION) เมื่อมีสิ่งเร้ามากระทบ สติปัญญาหรืออารมณ์ จะเป็นตัวตัดสินว่าควรจะทำอย่างไร ใจได้ออกไป ถ้าสติปัญญาควบคุมการปล่อยกริยา เราเรียกว่าเป็นการกระทำตามความคิดหรือ ทำด้วยสมอง แต่ถ้าอารมณ์ควบคุมเรียกว่าเป็นการทำตามอารมณ์หรือปล่อยตามใจ นักจิตวิทยาส่วนใหญ่เชื่อว่าอารมณ์มีอิทธิพลหรือพลังมากกว่าสติปัญญา ทั้งนี้เพราะมนุษย์ทุกคนยังมีความโลภ ความโกรธ ความหลง ทำให้พฤติกรรมส่วนใหญ่เป็นไปตามความรู้สึกและอารมณ์เป็นพื้นฐาน

รูปแบบพฤติกรรมของมนุษย์ แบ่งได้เป็น ๒ อย่างคือ

๑) พฤติกรรมเปิดเผยหรือพฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) เป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา ทำให้ผู้อื่นสามารถมองเห็นได้ สังเกตได้ เช่น การเดิน การหัวเราะ การพูด ฯลฯ

๒) พฤติกรรมปกปิดหรือพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) เป็นพฤติกรรมที่บุคคลแสดงแล้ว แต่ผู้อื่นไม่สามารถมองเห็นได้ สังเกตได้โดยตรงจนกว่าบุคคลนั้นจะเป็นผู้บอกหรือแสดงบางอย่างเพื่อให้คนอื่นรับรู้ได้ เช่น ความคิด อารมณ์ การรับรู้

๑.๑ ประเภทของพฤติกรรมมนุษย์

นักจิตวิทยาแบ่งพฤติกรรมมนุษย์ออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ ๆ คือ

๑) พฤติกรรมที่มีมาแต่กำเนิด ซึ่งเกิดขึ้นโดยไม่มีการเรียนรู้มาก่อน ได้แก่ ปฏิกริยาสะท้อนกลับ (REFLECT ACTION) เช่นการกระพริบตา และสัญชาตญาณ (INSTINCT) เช่น ความกลัว การเอาตัวรอด เป็นต้น

๒) พฤติกรรมที่เกิดจากอิทธิพลของกลุ่ม ได้แก่ พฤติกรรมที่เกิดจากการที่บุคคลติดต่อสังสรรค์และมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในสังคม

ดังนั้น การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของมนุษย์ให้เหมาะสมกับสิ่งแวดล้อมแบ่งออกได้เป็น ๔ ลักษณะคือ

๑) การปรับเปลี่ยนทางด้านของสรีระร่างกาย เช่น การปรับปรุงบุคลิกภาพ การแต่งกาย การพูด

๒) การปรับเปลี่ยนทางด้านอารมณ์และรู้สึกนึกคิด ให้มีความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ปรับอารมณ์ความรู้สึก ให้สอดคล้องกับบุคคลอื่น รู้จักการยอมรับผิด

๓) การปรับเปลี่ยนทางด้านสติปัญญา เช่น การศึกษาค้นคว้าเพื่อให้มีความรู้ที่ทันสมัย ทันเหตุการณ์ การมีความคิดเห็นคล้อยตามความคิดเห็นของคนส่วนใหญ่

๔) การปรับเปลี่ยนอุดมคติ หมายถึง การสามารถปรับเปลี่ยนหลักการ แนวทาง บางส่วนบางตอนเพื่อให้เข้ากับสังคมส่วนใหญ่ได้ โดยพิจารณาจากความจำเป็น และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เป็นประโยชน์แก่ตนเอง เพื่อสวัสดิภาพของตนเองและของกลุ่ม

๑.๒ การศึกษาเกี่ยวกับการเกิดของพฤติกรรมมนุษย์

มนุษย์ได้พยายามที่จะศึกษาการเกิดพฤติกรรมของมนุษย์ด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์ในการที่จะทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยดี และมีความสุข จึงทำให้เกิดมีความเชื่อ หลักการและทฤษฎีต่างๆ เกิดขึ้นอย่างมากมาย จากบรรดาผู้รู้และนักการศึกษาทั้งหลาย ที่พยายามหาหลักเกณฑ์มาเพื่ออธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งสามารถรวบรวมทัศนะต่างๆ เป็นหมวดหมู่ได้ ๓ ประเภท

๑.๒.๑ พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นจากแรงผลักดันภายในตัว

ของมนุษย์

แรงผลักดันที่ทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่างๆ ออกมาก็คือความต้องการ ซึ่งความต้องการนี้จะแบ่งออกเป็น ๒ ประเภทใหญ่ๆ คือ ความต้องการทางร่างกายและความต้องการทางจิตใจ

๑) ความต้องการทางด้านร่างกาย เป็นแรงผลักดันที่อยู่ในระดับพื้นฐานที่สุด แต่มีพลังอำนาจสูงสุด เพราะเป็นแรงผลักดันที่จะทำให้ชีวิตอยู่รอด มนุษย์จะต่อสู้ดิ้นรนทุกวิถีทางเพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่จะมาบำบัดความต้องการทางร่างกาย ทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นทั้งทางที่ดีที่ถูกต้องหรือทางที่ไม่ถูกต้องก็ได้ ความต้องการทางร่างกายที่จะทำให้ชีวิตอยู่รอด ได้แก่ ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ อุณหภูมิที่พอเหมาะ การพักผ่อน การขับถ่าย การสืบพันธุ์ ความปลอดภัยจากโรคร้ายไข้เจ็บต่างๆ การตอบสนองความต้องการทางร่างกาย อันทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมานั้น สามารถกระทำได้ ๒ ระดับ คือ

ระดับที่ ๑ กิริยาสะท้อน เป็นการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ที่เป็นไปได้โดยธรรมชาติ เช่น เมื่อร่างกายมีอุณหภูมิสูงกว่าปกติ ร่างกายก็จะขับเหงื่อออกมาเป็นการลดอุณหภูมิให้อยู่ในระดับพอเหมาะ

ระดับที่ ๒ พฤติกรรมเจตนา เป็นการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์ต่อสิ่งเร้าโดยความตั้งใจหรือความพอใจของตนเอง เช่น เมื่อรู้สึกตัวว่าร้อนก็จะไปอาบน้ำ หรือเปิดพัดลม เป็นต้น

๒) ความต้องการทางจิตใจ เป็นแรงผลักดันที่อยู่ในระดับสูงขึ้นไปกว่าความต้องการทางร่างกาย แต่มีพลังอำนาจน้อยกว่า เพราะความต้องการทางจิตใจนี้ ไม่ใช่ความต้องการที่เป็นความตายของชีวิต จะเป็นความต้องการที่มาช่วยสร้างเสริมให้ชีวิตมีความสุขความสบายยิ่งขึ้น เท่านั้น มีนักจิตวิทยาหลายคนได้อธิบายถึงแรงผลักดันภายในร่างกาย อันมีผลทำให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่างๆ ดังนี้

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) นักจิตวิทยาชาวออสเตรียได้วิเคราะห์จิตมนุษย์ออกเป็นองค์ประกอบ ๓ ส่วนคือ อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Super Ego) ส่วนทั้งสามนี้ประกอบเป็นโครงสร้างทางจิต (ศรีราชา เจริญพานิช, ๒๕๒๖: ๑๓) อิด เป็นสัญชาตญาณในตัวมนุษย์ จะอยู่ในรูปของพลังงานที่คอยผลักดันให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมต่างๆ พลังงานนี้มีสองส่วนคือ ส่วนหนึ่งจะผลักดันให้มีชีวิตอยู่รอด เรียกว่า สัญชาตญาณชีวิต และอีกส่วนหนึ่งจะผลักดันให้ชีวิตดับ เรียกว่า

สัญญาณความตาย อดเป็นส่วนของจิตที่คนเราไม่รู้สึกรู้เห็น เป็นจิตใต้สำนึก แรงผลักดันนี้จึงมีอยู่โดยที่คนเราไม่รู้สึกรู้เห็น เป็นแรงผลักดันไร้สำนึก อดจะผลักดันให้จิตอีกส่วนหนึ่งซึ่งเป็นส่วนใหญ่และส่วนที่รู้ตัว ที่เรียกว่า อีโก้ กระทำในสิ่งต่างๆ ตามที่อดต้องการ ทั้งส่วนที่เป็นสัญญาณชีวิต และ ส่วนที่เป็นสัญญาณความตาย จึงเป็นตัวตอบสนองความต้องการของอด ส่วนของจิตที่ทำหน้าที่ควบคุมสัญญาณเหล่านี้คือ ซุปเปอร์อีโก้ หรือ มโนธรรมที่มีอยู่ในจิตของแต่ละบุคคล เป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นผลเกิดจากการอบรมสั่งสอนของสังคม ทำให้อดและอีโก้มีพฤติกรรมอยู่ทางที่ถูกที่ควรเป็นที่ยอมรับของสังคมแรงผลักดันของอดจะทำให้เกิดความตึงเครียด อีโก้จะต้องพยายามตอบสนองความต้องการของอดเพื่อลดความตึงเครียด แต่ความต้องการของอดบางอย่าง อีโก้ก็ไม่อาจทำตามเพราะไปขัดกับมโนธรรมในซุปเปอร์อีโก้ จึงทำให้เกิดความตึงเครียด และความวิตกกังวลใจเกิดขึ้น ความวิตกกังวลนี้จึงเป็นแรงผลักดันพฤติกรรมอีกแรงหนึ่ง เพื่อปกป้องตนเองให้รอดนั้น ความวิตกกังวลอีโก้ จึงต้องพัฒนาพฤติกรรมป้องกันที่เรียกว่า “กลไกป้องกัน” ซึ่งเป็นไปโดยไม่รู้สึกรู้เห็น ตัวอย่างพฤติกรรมป้องกัน ได้แก่

การเก็บกด (Repression) คือการที่อีโก้จะพยายามเก็บความรู้สึกที่เป็นความปรารถนาที่สังคมไม่ยอมรับต่างๆ เช่น ความอิจฉาพ่อแม่ พี่น้องของตนเอง ซึ่งถ้าแสดงออกมาก็จะถูกสั่งตำหนิ

การถอดแบบ (Identification) เป็นการยอมรับในสิ่งที่อดเกิดความอิจฉาและนำเอาพฤติกรรมของสิ่งนั้นมาเป็นแบบแผนในการแสดงพฤติกรรมของตนเอง ซึ่งทำให้ความวิตกกังวลหมดไปได้

การยึดแน่น (Fixation) เป็นการยึดแน่นในพฤติกรรมที่ตนต้องการ แต่ไม่ได้รับการตอบสนองตั้งแต่ตอนวัยเด็ก จนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ก็แสดงพฤติกรรมต่างๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งตอบสนองความต้องการ

การแสดงพฤติกรรมตรงข้าม (Reaction Formation) คือ การแสดงที่ตรงข้ามกับความต้องการของอดที่ไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น ผู้หญิงอิจฉาแม่ แต่แสดงพฤติกรรมเป็นห่วงหรือเอาอกเอาใจตลอดเวลา

การตำหนิผู้อื่น (Projection) เป็นการคิดว่า ผู้อื่นมีลักษณะไม่ดี เพื่อกลบเกลื่อนลักษณะที่มีในตนเอง เพื่อตนเองจะได้เกิดความสบายใจ

การถดถอย (Regression) เป็นการแสดงพฤติกรรมที่ถดถอยไปสู่วัยเด็ก

พฤติกรรมเบี่ยงเบน (Sublimation) เป็นการแสดงพฤติกรรมอย่างอื่นเพื่อทดแทนพฤติกรรมที่ตนต้องการ แต่ไม่สามารถแสดงออกได้ เช่น ความต้องการทางเพศ ความก้าวร้าว ก็แสดงออกในรูปการเขียนกลอน การร้องเพลง การทำงานหนัก เป็นต้น

การทดแทน (Displacement) คือ การแสดงความปรารถนากับอีกบุคคลหนึ่งหรือสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นการทดแทน เช่น ลูกนายจ้างดุด่าก็ไประบายกับลูกเมียที่บ้าน ขาดแม่ก็อาจจะหลงรักใครเหมือนแม่ของตน

ความเชื่อในพระพุทธศาสนา เชื่อว่าแรงผลักดันพฤติกรรมของมนุษย์อันเป็นผลมาจากแรงผลักดันในตัวมนุษย์นั้น คือ ความอยากซึ่งเรียกว่า ตัณหา ซึ่งแบ่งออกได้เป็น ๓ อย่าง คือ

๑) กามตัณหา คือ ความอยากในสิ่งที่น่าใคร่ น่าปรารถนา น่าพอใจ ใน รูป รส กลิ่น เสียง และสัมผัส

๒) ภวตัณหา คือ ความอยากจะเป็นในสิ่งต่างๆ เช่น เป็นเศรษฐีของประเทศ

๓) วิภวตัณหา คือ ความอยากพ้นจากสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาต่างๆ จากตัณหาทั้ง ๓ อย่างนี้ จะทำให้มนุษย์เกิดความยึดมั่นในความอยากเหล่านั้น และความอยากก็จะเป็นตัวผลักดันให้มนุษย์กระทำทุกสิ่งทุกอย่าง เพื่อให้ได้มาซึ่งสิ่งที่จะสนองความอยากเหล่านั้น หรือเพื่อความอยากเหล่านั้นบรรลุความมุ่งหวังที่ตั้งเอาไว้

๑.๒.๒ พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นจากแรงผลักดันของสิ่งแวดล้อม

อริสโตเติล (Aristotle) เป็นผู้ที่เริ่มประกาศความเชื่อนี้ ต่อมาความคิดเช่นนี้กลับมามีอิทธิพลอีกในยุคของจอห์น ลอคค์ (John Locke) เบิร์คลีย์ (Berkley) และอีกหลายคน ซึ่งเชื่อว่าประสบการณ์ของมนุษย์เป็นสิ่งที่ทำให้คนเราเกิดการเรียนรู้ที่จะกระทำพฤติกรรมเมื่อเกิดมานั้น มนุษย์มิได้มีความรู้ติดตัวมาแต่อย่างใด ล้วนแล้วแต่ต้องเรียนรู้ภายหลัง จากเกิดมาแล้วทั้งสิ้น ต่อเมื่อมีประสบการณ์แล้วจึงจะเรียนรู้ และจดจำประสบการณ์นั้นเอาไว้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการแสดงพฤติกรรมในอนาคตต่อไป (สิทธิโชค วรรณสันติกุล, ๒๕๒๘ : ๒)

สกินเนอร์ (Skinner) เป็นนักจิตวิทยาพฤติกรรมนิยม เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำแนวคิดนี้ชี้ให้เห็นว่า พฤติกรรมมนุษย์ถูกควบคุมโดยเงื่อนไขแห่งการเสริมแรง และเงื่อนไขแห่งการลงโทษ และด้วยเหตุนี้เองมนุษย์จึงไม่มีเสรีภาพแต่ประการใด สกินเนอร์ ชี้ให้เห็นว่าผลการกระทำของคนเรามีอยู่ ๒ ประการคือ ผลการกระทำที่ทำให้พอใจ ซึ่งจะทำให้หน้าที่เป็นแรงเสริมให้แก่การกระทำนี้ต่อไป (เงื่อนไขแห่งการเสริมแรง) และผลการกระทำที่ทำให้ไม่พอใจ ซึ่งจะเป็นตัวการที่ทำให้คนเราหยุดพฤติกรรมหรือการกระทำอันจะนำมาซึ่งผลการกระทำเช่นนี้ในอนาคต (เงื่อนไขแห่งการลงโทษ) พฤติกรรมที่ยังผลให้เกิดความพอใจ เช่น พฤติกรรมที่ทำแล้วได้รับคำชมเชย ได้ตำแหน่ง ได้เงิน ได้รับการยกย่อง ฯลฯ ก็จะมีโอกาสสูงมากที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคตในขณะที่ พฤติกรรมที่ยังผลให้เกิดความไม่พอใจ เช่น ทำแล้วถูกตำหนิ เสียตำแหน่ง เสียเงิน ถูกทำร้าย ถูกดูหมิ่นเหยียดหยาม ฯลฯ ก็จะหยุดไป ดังนั้น พฤติกรรมของคนเราจึงถูกควบคุมโดยเงื่อนไขของผลการกระทำทั้ง ๒ ประการ ดังกล่าว

๑.๒.๓ พฤติกรรมของมนุษย์เกิดขึ้นจากทั้งแรงผลักดันภายในตัวมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม

อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) นักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียงมาก ในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญแก่ ลักษณะภายในตัวมนุษย์และสิ่งแวดล้อมว่า เป็นตัวก่อให้เกิดพฤติกรรม เขาอธิบายว่าพฤติกรรมมนุษย์ องค์ประกอบภายในตัวมนุษย์และสิ่งแวดล้อมต่างก็มีอิทธิพลต่อกัน และกัน ในลักษณะที่แต่ละองค์ประกอบต้องสัมพันธ์กันอย่างถ้อยที่ยออาศัยกัน หมายความว่าในบางครั้งสิ่งแวดล้อมอาจจะมีส่วนในการทำให้เกิดพฤติกรรมได้มากกว่าองค์ประกอบภายในตัวบุคคล ส่วนในเวลาอื่น องค์ประกอบภายในตัวบุคคลก็อาจจะมีอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรมของมนุษย์มากกว่าสิ่งแวดล้อม จะเห็นได้ว่าความสัมพันธ์เช่นนี้อยู่ในลักษณะพึ่งพาอาศัยกัน เป็นกระบวนการที่ทั้งสองฝ่ายต่างก็มีอิทธิพลต่อกันและกัน และทั้งคู่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของมนุษย์ ในขณะที่เดียวกันพฤติกรรมมนุษย์ก็มีอิทธิพลต่อทั้งสองสิ่งด้วยเหมือนกัน

แนวคิดเกี่ยวกับการบริโภค

๑. ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค (The Theory of Consumer Behavior)

พฤติกรรมผู้บริโภค เป็นการศึกษาปัจเจกบุคคล กลุ่มบุคคล หรือองค์การ และกระบวนการที่พวกเขาเหล่านั้นใช้เลือกสรร รักษา และกำจัด สิ่งที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ บริการ ประสบการณ์ หรือแนวคิดเพื่อสนองความต้องการและผลกระทบที่กระบวนการเหล่านี้มีต่อผู้บริโภค และสังคมพฤติกรรมผู้บริโภคเป็นการผสมผสานจิตวิทยา สังคมวิทยา มานุษยวิทยาสังคม และเศรษฐศาสตร์ เพื่อพยายามทำความเข้าใจกระบวนการการตัดสินใจของผู้ซื้อ ทั้งปัจเจกบุคคลและกลุ่มบุคคล พฤติกรรมผู้บริโภคศึกษาลักษณะเฉพาะของผู้บริโภคปัจเจกชน อาทิ ลักษณะทางประชากรศาสตร์และตัวแปรเชิงพฤติกรรม เพื่อพยายามทำความเข้าใจความต้องการของประชาชน พฤติกรรมผู้บริโภคโดยทั่วไปก็ยังพยายามประเมินสิ่งที่มีอิทธิพลต่อผู้บริโภคโดยกลุ่มบุคคล เช่น ครอบครัว มิตรสหาย กลุ่มอ้างอิง และสังคมแวดล้อมด้วย

พฤติกรรมของผู้บริโภค (Consumer Behavior) หมายถึง การแสดงออกของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้สินค้าและบริการทางเศรษฐกิจ รวมทั้งกระบวนการในการตัดสินใจที่มีผลต่อการแสดงออก

พฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer Behavior) หมายถึง พฤติกรรมซึ่งผู้บริโภคทำการค้นหา การซื้อ การใช้ การประเมินผล การใช้สอยผลิตภัณฑ์ และการบริการ ซึ่งคาดว่าจะสนองความต้องการของเขา (Schiffman and Kanuk, 1994)

Engel และผู้ร่วมงาน (1968) ให้ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภคว่า เป็นการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการได้รับและการใช้สินค้าและบริการ รวมไปถึงกระบวนการตัดสินใจที่มีอยู่ก่อนและมีส่วนในการกำหนดให้มีการกระทำดังกล่าว

ชิฟแมน และคานุก (Schiffman and Kanuk, 1987) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมของผู้บริโภคไว้ว่าเป็นพฤติกรรมที่ผู้บริโภคแสดงออกไม่ว่าจะเป็นการเสาะหา ซื้อ ใช้ ประเมินผล หรือการบริโภคผลิตภัณฑ์ บริการ และแนวคิดต่าง ๆ ซึ่งผู้บริโภคคาดว่าจะสามารถตอบสนองความต้องการของตนได้เป็นการศึกษาการตัดสินใจของผู้บริโภคในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ ทั้งเงิน เวลา และกำลังเพื่อบริโภคสินค้าและบริการต่าง ๆ อันประกอบด้วย ซื้ออะไร ทำไมจึงซื้อ ซื้อเมื่อไร อย่างไร ที่ไหน และบ่อยแค่ไหน

แองเจิล คอลแลต และแบลคเวลล์ (Engel Kollat and Blackwell, 1968) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภคว่า หมายถึง การกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหาให้ได้มาและการใช้ซึ่งสินค้าและบริการ ทั้งนี้หมายรวมถึง กระบวนการตัดสินใจซึ่งมีมาอยู่ก่อนแล้ว และซึ่งมีส่วนในการกำหนดให้มีการกระทำดังกล่าว

คีวีรณ เสรีรัตน์และคณะ (๒๕๔๑ : ๒๕๔ - ๒๕๕) อ้างอิงจาก Kotler, Philip. (1999). Marketing Management ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมผู้บริโภค (Consumer behavior) หมายถึง การกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหาให้ได้มาแล้วซึ่งการใช้สินค้าและบริการ ทั้งนี้หมายรวมถึง กระบวนการตัดสินใจ และการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวกับการซื้อและการใช้สินค้า

กล่าวโดยสรุปว่าพฤติกรรมของผู้บริโภค (Consumer Behavior) หมายถึง การแสดงออกของแต่ละบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการใช้สินค้าและบริการทางเศรษฐกิจ รวมไปถึงกระบวนการในการตัดสินใจที่มีผลต่อการแสดงออกของแต่ละบุคคล ซึ่งมีความแตกต่างกันออกไป

๒. ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการซื้อของผู้บริโภค

๒.๑.๑ ปัจจัยทางวัฒนธรรม

เป็นปัจจัยขั้นพื้นฐานที่สุดในการกำหนดความต้องการและพฤติกรรมของ มนุษย์ เช่น การศึกษา ความเชื่อ ยังรวมถึงพฤติกรรมส่วนใหญ่ที่ได้รับการยอมรับภายในสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะลักษณะชั้นทางสังคม ประกอบด้วย ๖ ระดับ

ชั้นที่ ๑ Upper - Upper Class ประกอบด้วยผู้ที่มีชื่อเสียงเก่าแก่เกิดมาบนกองเงินกองทอง

ชั้นที่ ๒ Lower - Upper Class เป็นชั้นของคนรวยหน้าใหม่ บุคคลเหล่านี้เป็นผู้ยิ่งใหญ่ในวงการบริหาร เป็นผู้มีรายได้สูงสุดในจำนวนชั้นทั้งหมด จัดอยู่ในระดับมหาเศรษฐี

ชั้นที่ ๓ Upper - Middle Class ประกอบด้วยชายหญิงที่ประสบความสำเร็จในวิชาอื่น ๆ สมาชิกชั้นนี้ส่วนมากจบปริญญาจากมหาวิทยาลัย กลุ่มนี้เรียกกันว่าเป็นตาเป็นสมองของสังคม

ชั้นที่ ๔ Lower - Middle Class เป็นพวกที่เรียกว่าคนโดยเฉลี่ย ประกอบด้วยพวกที่ไม่ใช่ฝ่ายบริหาร เจ้าของธุรกิจขนาดเล็ก พวกทำงานนั่งโต๊ะระดับต่ำ

ชั้นที่ ๕ Upper - Lower Class เป็นพวก จนแต่ชื่อสตัย ได้แก่ ชนชั้นทำงานเป็นชั้นที่ใหญ่ที่สุดในชั้นทางสังคม

ชั้นที่ ๖ Lower - Lower Class ประกอบด้วยคนงานที่ไม่มีความชำนาญกลุ่มชาวนาที่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเองชนกลุ่มน้อย

๒.๑.๒ ปัจจัยทางสังคม

เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องในชีวิตประจำวันและมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อซึ่งประกอบด้วยกลุ่มอ้างอิง ครอบครัว บทบาท และสถานะของผู้ซื้อ

๒.๑.๒.๑ กลุ่มอ้างอิง หมายถึงกลุ่มใด ๆ ที่มีการเกี่ยวข้องกัน ระหว่างคนในกลุ่มแบ่งเป็น ๒ ระดับ

กลุ่มปฐมภูมิ ได้แก่ครอบครัว เพื่อนสนิท มักมีข้อจำกัดในเรื่องอาชีพ ระดับชั้นทางสังคม และช่วงอายุ

กลุ่มทุติยภูมิ เป็นกลุ่มทางสังคมที่มีความสัมพันธ์แบบตัวต่อตัวแต่ไม่บ่อย มีความเหนียวแน่นน้อยกว่ากลุ่มปฐมภูมิ

๒.๑.๒.๒ ครอบครัว เป็นสถาบันที่ทำการซื้อเพื่อการบริโภคที่สำคัญที่สุด นักการตลาดจะพิจารณา ครอบครัวมากกว่าพิจารณาเป็นรายบุคคล

๒.๑.๒.๓ บทบาททางสถานะ บุคคลที่จะเกี่ยวข้องกับหลายกลุ่ม เช่น ครอบครัว กลุ่มอ้างอิง ทำให้บุคคลมีบทบาทและสถานภาพที่แตกต่างกันในแต่ละกลุ่ม

๒.๑.๓ ปัจจัยส่วนบุคคล

การตัดสินใจของผู้ซื้อมักได้รับอิทธิพลจากคุณสมบัติส่วนบุคคลต่าง ๆ เช่น อายุ อาชีพ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ การศึกษา รูปแบบการดำเนินชีวิต วัฏจักรชีวิตครอบครัว

๒.๑.๔ ปัจจัยทางจิตวิทยา

การเลือกซื้อของบุคคลได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางจิตวิทยา ซึ่งจัดเป็นปัจจัยในตัวผู้บริโภคที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการซื้อและใช้สินค้า ปัจจัยทางจิตวิทยาประกอบด้วย การมุ่งใจ การรับรู้ ความเชื่อและเจตคติ บุคลิกภาพและแนวความคิดของตนเอง

๓. กระบวนการตัดสินใจของผู้ซื้อ

ขั้นที่ ๑ การรับรู้ถึงปัญหา กระบวนการซื้อจะเกิดขึ้นเมื่อผู้ซื้อตระหนักถึงปัญหาหรือความต้องการของตนเอง

ขั้นที่ ๒ การค้นหาข้อมูล ในขั้นนี้ผู้บริโภคจะแสวงหาข้อมูลเพื่อตัดสินใจ ในขั้นแรกจะค้นหาข้อมูลจากแหล่งภายในก่อน เพื่อนำมาใช้ในการประเมินทางเลือก หากยังได้ข้อมูลไม่เพียงพอ ก็ต้องหาข้อมูลเพิ่มเติมจากแหล่งภายนอก

ขั้นที่ ๓ การประเมินผลทางเลือก ผู้บริโภคจะนำข้อมูลที่ได้รวบรวมไว้มาจัดเป็นหมวดหมู่และวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย ทั้งในลักษณะการเปรียบเทียบทางเลือกและความคุ้มค่ามากที่สุด

ขั้นที่ ๔ การตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด หลังการประเมิน ผู้ประเมินจะทราบข้อดี ข้อเสีย หลังจากนั้นบุคคลจะต้องตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุดในการแก้ปัญหา มักใช้ประสบการณ์ในอดีตเป็นเกณฑ์ ทั้งประสบการณ์ของตนเองและผู้อื่น

ขั้นที่ ๕ การประเมินภายหลังการซื้อ เป็นขั้นสุดท้ายหลังจากการซื้อ ผู้บริโภคจะนำผลิตภัณฑ์ที่ซื้อมาใช้ และในขณะเดียวกันก็จะทำการประเมินผลิตภัณฑ์นั้นไปด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่า กระบวนการตัดสินใจซื้อของผู้บริโภคเป็นกระบวนการต่อเนื่องไม่ได้หยุดตรงที่การซื้อ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการหนี้สิน

การศึกษาภาวะหนี้สินของนายทหารประทวน สังกัดกรมราชองครักษ์ ของ พันจ่าเอกหญิง ชุติมาภรณ์ ทองนิล (๒๕๕๗) ผลการศึกษาพบว่า การทำบัญชีครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับความเห็นต่อการแก้ไขภาวะหนี้สิน ในด้านความคิดเห็นต่อบัญชีครัวเรือนในการแก้ไขปัญหาหนี้สิน โดยผู้ที่เคยทำบัญชีครัวเรือน จะมีความคิดเห็นว่าบัญชีครัวเรือนสามารถช่วยในการแก้ไขปัญหาหนี้สินได้

การศึกษาบัญชีครัวเรือนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อชีวิตที่เพียงพอของ ภาวินีย์ ธนาอนวัช (๒๕๕๖) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเปรียบเทียบการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการครูในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูผายล ผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูผายล มีการปฏิบัติในการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับคือ ด้านการทำงานและการแก้ปัญหา ด้านการพึ่งตนเองด้านการแสวงหาความรู้เพื่อใช้ในการทำงาน และด้านการพัฒนาตนเองและคุณภาพชีวิต ผลการเปรียบเทียบการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง ของข้าราชการครูในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูผายล พบว่าเพศหญิงมีการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการทำงานและการแก้ปัญหามากกว่าเพศชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน ข้าราชการครูในศูนย์อำนวยการเครือข่ายภูผายลที่และมีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า ๑๐ ปี และ ๑๐ ปี ขึ้นไป มีการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกันทุกด้าน

การศึกษาการให้ความหมายและที่มาของความหมายและกระบวนการออมเงิน ปัญหาและอุปสรรคในการออมเงินตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดกาญจนบุรี ของ พิจิตรา นุชนุ่ม (๒๕๕๘) มีวัตถุประสงค์เพื่อนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ร่วมกับแนวคิดเกี่ยวกับการออมเงินและกระบวนการออกเงินเพื่อลดอุปสรรคในการออมเงิน ผลการวิจัยพบว่า การให้ความหมายของการออม คือ ๑) การนำส่วนต่างของรายได้และรายจ่ายมาเก็บสะสมไว้ ๒) การเก็บรวบรวมเงินไว้ส่วนหนึ่งเพื่อใช้จ่ายยามจำเป็น ๓) การสะสมเงินทีละเล็กทีละน้อย ๔) การประหยัดอดออม โดยมีที่มาของความหมายจากการอบรมปลูกฝังนิสัยประหยัดมาจากครอบครัว สถานศึกษาตั้งแต่วัยเยาว์ และเป็นข้าราชการประจำที่มีรายได้มั่นคงแน่นอนสามารถวางแผนการใช้จ่ายเงินได้โดยน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการออมเงิน มีกระบวนการในการออมเงิน ๔ ขั้นตอน คือ ๑) การกำหนดเป้าหมายในชีวิต ๒) การจัดทำบัญชีครัวเรือน ๓) การออมเงินในรูปแบบต่าง ๆ ๔) มีการทบทวนแผนการใช้จ่ายเงินและพบปัญหาและอุปสรรคในการออมเงิน คือ ๑) สิ่งแวดล้อมและค่านิยมในสังคม ๒) ค่าครองชีพที่เพิ่มสูงขึ้น ๓) มีรายจ่ายที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้ ๔) พฤติกรรมการใช้จ่ายของบุคคล

จากการศึกษางานวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้นพบว่าการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถช่วยในการแก้ไขปัญหาหนี้สินได้ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลาง ก่อให้เกิดความสมดุลในการดำเนินชีวิตประจำวันในสังคม ไม่ใช่เพียงแค่การประหยัดแต่ยังชี้แนะแนวทางการใช้ชีวิตในทางที่ควรจะเป็น โดยสามารถนำมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับยุคสมัยปัจจุบันได้เป็นอย่างดี

๒. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกรรมการบริโภคและการเป็นหนี้

การศึกษาภาวะหนี้สินของข้าราชการกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน ทวีวัฒนาและบางกอกน้อย ของ ศิริวรรณ คงศิลา (๒๕๕๒) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสถานะทางการเงิน สภาพหนี้สินและปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของข้าราชการกรุงเทพมหานครทั้ง ๓ เขต พบว่าข้าราชการส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๔.๑) มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และร้อยละ ๓๒.๓ มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ข้าราชการสำนักงานเขตทวีวัฒนาส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๓๘.๖) มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่าย และร้อยละ ๓๑.๗ มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ข้าราชการเขตบางกอกน้อยส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๓๗.๑) มีรายได้เพียงพอกับค่าใช้จ่ายและร้อยละ ๓๑.๘ มีรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายและแก้ปัญหาโดยการกู้ยืมโดยเสียดอกเบี้ยมากที่สุด รองลงมาคือซื้อของสินเชื่อ

สภาพหนี้ แหล่งวัตถุประสงค์ของการกู้ยืมของข้าราชการ พบว่า ข้าราชการสำนักงานเขตตลิ่งชันส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๔.๙) มีหนี้ ซึ่งเป็นหนี้ในระบบ (ร้อยละ ๙๕.๙) และนอกระบบ (ร้อยละ ๔๑) ข้าราชการสำนักงานเขตทวีวัฒนาส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๔๙.๖) มีหนี้ซึ่งเป็นหนี้ในระบบทั้งหมด ข้าราชการสำนักงานเขตบางกอกน้อยส่วนใหญ่ (ร้อยละ ๕๒.๓) มีหนี้และเป็นหนี้ในระบบทั้งหมด

ข้าราชการ ทั้ง ๓ สำนักงานเขตส่วนใหญ่มีหนี้มากกว่า ๑๕๐,๐๐๐ บาท ส่วนใหญ่เป็นหนี้เพื่อซื้อหรือซ่อมแซมที่อยู่อาศัยมากที่สุด รองลงมาเป็นหนี้เพื่อซื้อหรือซ่อมแซมยานพาหนะ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของข้าราชการกรุงเทพมหานครทั้ง ๓ เขต ได้แก่ รายได้รวมหลังหักภาษีของข้าราชการและคู่สมรส รายจ่ายเพื่อการอุปโภคของข้าราชการเฉลี่ยต่อเดือน สถานะความเป็นเจ้าของที่พัก และสถานภาพการสมรส ส่วนระดับการศึกษาไม่มีผลต่อปริมาณเงินกู้ยืมของข้าราชการ ภาระหนี้สินของข้าราชการกรุงเทพมหานครทั้ง ๓ แห่ง ส่วนใหญ่เป็นหนี้ที่กู้ยืมเพื่อซื้อที่อยู่อาศัย

การศึกษาภาวะหนี้สินของบุคคลากรในกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ของ พันโทหญิง มนไท จันทร์ทอง (๒๕๕๖) ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างบุคคลากรใน กอ.รมน. ๓๒๐ ตัวอย่าง ปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สิน แต่ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินของบุคคลากรใน กอ.รมน. นอกจากนี้ การศึกษายังพบว่าพฤติกรรมกรรมการเลียนแบบในการบริโภควัดโดยปัจจัยต่างๆ เช่น การบริโภคสินค้าและบริการได้รับอิทธิพลจากสื่อต่างๆ รวมทั้งต้องการดูดีและเป็นที่ยอมรับในสังคม เป็นต้น มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินของบุคคลากรใน กอ.รมน. และที่สำคัญผลการทดสอบความมีเหตุผลและความคงเส้นคงวาซึ่งเป็นข้อสมมุติเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ที่เสนอโดยแนวคิดเศรษฐศาสตร์สายหลักนั้น กำหนดให้มนุษย์มีเหตุผล (Rational) มีความพึงพอใจที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง (Fixed Preference) สามารถตัดสินใจได้เองโดด ๆ โดยไม่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม แต่จากการศึกษาในส่วนของความสัมพันธ์ของภาวะหนี้สินของกลุ่มตัวอย่างบุคคลากรใน กอ.รมน. กับพฤติกรรมกรรมการเลียนแบบ พบว่ามีจำนวนกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยที่การตัดสินใจบริโภคสินค้าและบริการได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม ประกอบกับต้องการให้คนดูดีและเป็นที่ยอมรับในสังคม ไม่ได้ตัดสินใจเองโดด ๆ โดยไม่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม

การศึกษาการเป็นหนี้ และคุณภาพชีวิต ของชาวประมงทะเลใน ตำบลลิซล อำเภอลิซล จังหวัดนครศรีธรรมราช ของ เสาวนีย์ ณ นคร (๒๕๕๗) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการบริโภคและการเป็นหนี้ของชาวประมงทะเล ศึกษาคุณภาพชีวิตของชาวประมงทะเล และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการบริโภคและการเป็นหนี้กับคุณภาพชีวิตของชาวประมงทะเล ผลจากการศึกษาพบว่า พฤติกรรมการบริโภคของชาวประมงทะเลที่สำคัญ ได้แก่ ชาวประมงทะเลยึดเหตุผลในการเลือกซื้อสินค้าที่ถูกยอมเยามากที่สุด สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้ามากที่สุด คือ ความต้องการของตนเอง ส่วนประเภทและค่าใช้จ่ายในการบริโภครายเดือนที่พบมากที่สุด คือ หมวดยานพาหนะและเครื่องดื่มทั่วไป ซึ่งมีค่าใช้จ่ายอยู่ในช่วง ๔,๐๐๑ - ๘,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๓๓ ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพชีวิตของชาวประมงทะเล โดยแบ่งออกเป็น ๓ ระดับพบว่า ส่วนใหญ่ชาวประมงทะเลในตำบลลิซล มีคุณภาพชีวิตปานกลาง ร้อยละ ๖๙.๓๓ รองลงมามี คุณภาพชีวิตที่ดี ร้อยละ ๒๙.๓๓ ส่วนที่มีคุณภาพชีวิตในระดับที่ไม่ดีมีเพียงร้อยละ ๑.๓๓ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตโดยรวมของชาวประมงทะเล ได้แก่ ปัจจัยด้านประชากร คือ อายุ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม คือ การศึกษา การประกอบอาชีพอื่นนอกเหนือจากการประมง รายได้ และระยะเวลาในการประกอบอาชีพประมง พฤติกรรมการบริโภค ได้แก่ ค่าใช้จ่ายในหมวดยานพาหนะและเครื่องดื่มทั่วไป หมวดเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย หมวดเครื่องนุ่งห่มและรองเท้า หมวดเวชภัณฑ์และค่ารักษาพยาบาล หมวดการเดินทางและการสื่อสาร หมวดการศึกษา หมวดการบันเทิงและนันทนาการ หมวดการจัดงานพิธี ในโอกาสพิเศษ หมวดค่าใช้จ่ายที่ไม่เกี่ยวกับการอุปโภคบริโภค หมวดค่าใช้จ่ายเพื่อผลตอบแทน

ในอนาคต หมวดค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ และการเป็นหนี้ ได้แก่ ภาระหนี้สินในปัจจุบันและ ความสามารถในการชำระหนี้

จากการศึกษางานวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้น พบว่าปัจจัยส่วนบุคคลไม่มีความสัมพันธ์ กับภาวะหนี้สิน แต่ปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ รายได้ มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินของข้าราชการ สิ่งที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้ามากที่สุด คือ ความต้องการของตนเองพฤติกรรมการเล่นแบบใน การบริโภควัดโดยปัจจัยต่างๆ เช่น การบริโภคสินค้าและบริการได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ รวมทั้ง ต้องการดูดีและเป็นที่ยอมรับในสังคม เป็นต้น มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินของบุคลากรและ แก้ปัญหา ได้แก่ การกู้ยืมโดยเสียดอกเบี้ย และซื้อของสินเชื่อ

โดยสรุป จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ตั้งแต่ความหมายของหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง พบว่า ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง ปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงชี้แนะ แนวทางการดำเนินชีวิตและการปฏิบัติแก่ประชาชนโดยยึดหลัก “ทางสายกลาง” ท่ามกลางมรสุมเศรษฐกิจ ที่ต้องเผชิญอยู่ในปัจจุบัน ประกอบด้วย ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข ได้แก่ ความมีเหตุผล ความพอเพียง การมีภูมิคุ้มกันที่ดี การมีความรู้ และการมีคุณธรรม ซึ่งจะก่อให้เกิดความสมดุลในการดำเนิน ชีวิตประจำวันในสังคม และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ามี การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียงไปเป็นต้นแบบของการวิจัยต่าง ๆ แสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์ระหว่างภาวะ หนี้สินกับการใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการแก้ไขปัญหา ซึ่งสามารถนำไปเป็นกรอบของการ วิจัยในครั้งนี้ได้ว่าข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงดีพอหรือไม่ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการดำรงชีวิตประจำวันและจัดการกับ ปัญหาหนี้สินของตนเองได้อย่างไร รวมทั้ง ผู้วิจัยจะได้นำผลวิจัยที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมาเป็นกรอบในการวิจัยครั้งนี้เสนอให้กับกองบัญชาการกองทัพไทย และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปใช้สำหรับการแก้ไขปัญหาหนี้สินให้กับข้าราชการได้อย่างยั่งยืน ต่อไป

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาภาวะหนี้สิน และปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาระหนี้สินของข้าราชการทหารกองบัญชาการกองทัพไทย ความรู้ ความเข้าใจและการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ประกอบด้วย ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดี และเงื่อนไขของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรอบรู้และ ความมีคุณธรรม โดยมุ่งเน้นกิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ในการแก้ไขปัญหาภาวะหนี้สินอย่างยั่งยืน ซึ่งการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการทหารชั้นประทวนของกองบัญชาการกองทัพไทย ตั้งแต่ชั้นยศ สิบตรี - จ่าสิบเอก (พิเศษ) หรือเทียบเท่า ที่มีภาระหนี้สิน จำนวน ๗,๒๐๕ นาย โดยหนี้สินของข้าราชการส่วนใหญ่เป็นหนี้สินที่มีแหล่งหนี้สินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ของ บก.ทท. เป็นส่วนใหญ่ มีวงเงินตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ - ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

ตารางที่ ๑ ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงาน ชั้นยศ และจำนวนข้าราชการ ชาย หญิง ที่เป็นหนี้ของกองบัญชาการกองทัพไทย ที่มา : กรมการเงินทหาร ณ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐

หน่วย	ชั้นยศ	จำนวน (ชาย)	จำนวน (หญิง)
กรมกำลังพลทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	๒
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๘	๑
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๗	๔
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๑
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑	๑
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒๔	๑๓
	รวม	๔๒	๒๒
กรมข่าวทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๔	๑
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๓	๑
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๕	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๑
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๘	๑
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๓๑	๑๐
	รวม	๕๓	๑๖

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

หน่วย	ชั้นยศ	จำนวน (ชาย)	จำนวน (หญิง)
กรมยุทธการทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๒
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๗	๕
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๙	๕
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๗	๒
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๔	๒
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๔๓	๑
	รวม	๗๒	๑๗
กรมส่งกำลังบำรุงทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	๑
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๗	๑
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	๓
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑๖	๓
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒๔	๑๗
	รวม	๕๑	๒๗
กรมกิจการพลเรือน ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	๒
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒	๕
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๓	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๔	๒
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๕	-
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๔๓	๑๙
	รวม	๕๘	๓๐
กรมสารบรรณทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๑
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒	๑๐
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๗	๙
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	๑
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๕	๓
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒๐	๑๖
	รวม	๓๙	๔๐

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

หน่วย	ชั้นยศ	จำนวน (ชาย)	จำนวน (หญิง)
สำนักงานตรวจสอบ ภายในทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	-
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒	-
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๖	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	๑
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑	๑
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒	๙
	รวม	๑๓	๑๓
สำนักงานจเรทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	๑
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๓	๒
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๓	-
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	๒
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	-	๑
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๗	-
	รวม	๑๔	๖
กรมการเงินทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	-
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๕	๑
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๖	๑๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	๒
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	-	๔
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๖	๒๗
	รวม	๒๘	๔๖
สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการ กองทัพไทย	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๕	๓
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒๙	๒
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๗๕	๖
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	-
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑๐	-
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๒๒	๗
	รวม	๒๔๒	๑๘

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

หน่วย	ชั้นยศ	จำนวน (ชาย)	จำนวน (หญิง)
สำนักงาน ปลัดบัญชาทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๑
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๕	๑
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๖	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	-
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	-	๔
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๖	๔
รวม		๓๒	๑๒
กรมสื่อสารทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๘	๓
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๖๖	๑๐
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๕๘	๑๐
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓๗	๑
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๓๓	๕
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๗๑๐	๗๓
รวม		๙๑๒	๑๐๒
ศูนย์ประสานงาน โครงการอันเนื่อง มาจากพระราชดำริ และความมั่นคง	ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	-
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	-	๔
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	-	๖
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๔	-
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	-	๒
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๙	๔
รวม		๑๓	๑๖
กรมกิจการ ชายแดนทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๑
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๕	๑
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๖	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	-
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	-	๔
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๖	๔
รวม		๓๒	๑๒

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

หน่วย	ชั้นยศ	จำนวน (ชาย)	จำนวน (หญิง)
กรมยุทธบริการทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑๕	๑๙
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๓๐	๒๒
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๓๔	๒๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓๒	๑๔
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑๕	๔
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๑๖	๓๗
	รวม	๒๔๒	๑๑๘
หน่วยบัญชาการ ทหารพัฒนา	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑๐๗	๙๑
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒๖๗	๑๑๗
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒๖๑	๑๑๐
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒๘๗	๕๔
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๓๙๓	๑๐๑
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒,๔๘๔	๒๘๔
	รวม	๓,๗๙๙	๗๕๗
สำนักงาน พระธรรมนูญทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	-
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒	-
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑	-
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	๑
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	-	-
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	-	-
	รวม	๓	๑
สำนักยุทธโยธาทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	-
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๗	๓
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๘	๑
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	๑
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๓	๑
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒๓	๑๐
	รวม	๔๔	๑๖

ตารางที่ ๑ (ต่อ)

หน่วย	ชั้นยศ	จำนวน (ชาย)	จำนวน (หญิง)
สำนักยุทธโยธาทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	-
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๗	๓
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๘	๑
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	๑
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๓	๑
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒๓	๑๐
รวม		๔๔	๑๖
สำนักสวัสดิการทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๙	๗
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๖	๗
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๗	๖
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๗	๒
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑	๓
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๔๐	๒๙
รวม		๗๐	๕๔
สำนักเลขานุการ กองบัญชาการ กองทัพไทย	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๔
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒	๓
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๖	๓
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	๑
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๙	๒
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๖๔	๒๔
รวม		๘๖	๓๗
รวมทั้งสิ้น		๕,๘๔๕	๑,๓๖๐

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการทหารชั้นประทวนของกองบัญชาการกองทัพไทย ตั้งแต่ชั้นยศ สิบตรี - จ่าสิบเอก (พิเศษ) หรือเทียบเท่า การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1967 อ้างถึงใน สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ๒๕๔๔ : ๑๒๗)

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ	n	แทนขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
	N	แทนขนาดกลุ่มประชากร
	e	แทนความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ (.๐๕)

$$\begin{aligned}
 \text{แทนค่า} \quad n &= \frac{๗,๒๐๕}{๑ + ๗,๒๐๕(๐.๐๕)^๒} \\
 &= \frac{๗,๒๐๕}{๑๙.๐๑๒๕} \\
 &= ๓๗๘.๙๖๑ \\
 &\sim ๓๗๙
 \end{aligned}$$

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๗๙ นาย และในการวิจัยนี้ได้เพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อป้องกันการสูญหายและไม่ได้รับการตอบกลับของแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล จึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น ๔๐๐ นาย

ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง

สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, ๒๕๕๐ อ้างถึงใน เบญจมาศ จงกล, ๒๕๕๑ : ๕๕) โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

๑. แบ่งหน่วยออกเป็น ๒๐ หน่วย ได้แก่ กรมกำลังพลทหาร กรมข่าวทหาร กรมยุทธการทหาร กรมส่งกำลังบำรุงทหาร กรมกิจการพลเรือนทหาร กรมสารบรรณทหาร สำนักงานตรวจสอบภายในทหาร สำนักงานจเรทหาร กรมการเงินทหาร สำนักกองบัญชาการกองบัญชาการ กองทัพอากาศ สำนักงานปลัดบัญชาทหาร กรมสื่อสารทหาร ศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง กรมกิจการชายแดนทหาร กรมยุทธบริการทหาร หน่วยบัญชาการทหารพัฒนา สำนักงานพระธรรมนูญทหาร สำนักยุทธโยธาทหาร สำนักสวัสดิการทหาร และสำนักเลขานุการ กองบัญชาการกองทัพอากาศ

๒. แบ่งตามชั้นยศแล้วแจกแจงจำนวนประชากรในแต่ละหน่วย

๓. เทียบสัดส่วนจำนวนประชากรกับขนาดกลุ่มตัวอย่างตามแต่ละหน่วย เพื่อให้ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ดังตารางที่ ๒

๓. จากขนาดกลุ่มตัวอย่างในแต่ละหน่วยมีข้าราชการชาย และจำนวนข้าราชการหญิง ไม่เท่ากัน จึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีการจับฉลาก (กานดา พูลลาภทวี, ๒๕๓๙ : ๖๘) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่กระจายระหว่างข้าราชการชาย และข้าราชการหญิง

ตารางที่ ๒ จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของข้าราชการแบ่งตามหน่วย

หน่วย	ชั้นยศ	จำนวนประชากร (นาย)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (นาย)
กรมกำลังพลทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๑
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๙	๒
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๑	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	๑
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒	๑
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๓๗	๕
	รวม	๖๔	๑๒
กรมข่าวทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๕	๒
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๔	๒
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๗	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	๒
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๙	๒
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๔๑	๓
	รวม	๖๙	๑๔
กรมยุทธการทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๔	๒
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑๒	๒
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๔	๓
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๙	๒
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๖	๒
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๔๔	๕
	รวม	๘๙	๑๖
กรมส่งกำลังบำรุงทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๑
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๘	๒
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๔	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๔	๒
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑๙	๓
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๔๑	๓
	รวม	๗๘	๑๓

ตารางที่ ๒ (ต่อ)

หน่วย	ชั้นยศ	จำนวนประชากร (นาย)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (นาย)
กรมกิจการพลเรือน ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	๒
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๗	๒
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๕	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๖	๒
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๕	๒
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๖๒	๓
	รวม	๘๘	๑๓
กรมสารบรรณทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	๒
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑๒	๒
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๖	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๔	๒
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๘	๒
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๓๖	๓
	รวม	๗๙	๑๔
สำนักงานตรวจสอบ ภายในทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	-
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒	-
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๘	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๑
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒	๑
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๑	๒
	รวม	๒๖	๖
สำนักงานจเรทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๑
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๕	๒
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๓	๑
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๑
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑	๑
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๗	๒
	รวม	๒๐	๘

ตารางที่ ๒ (ต่อ)

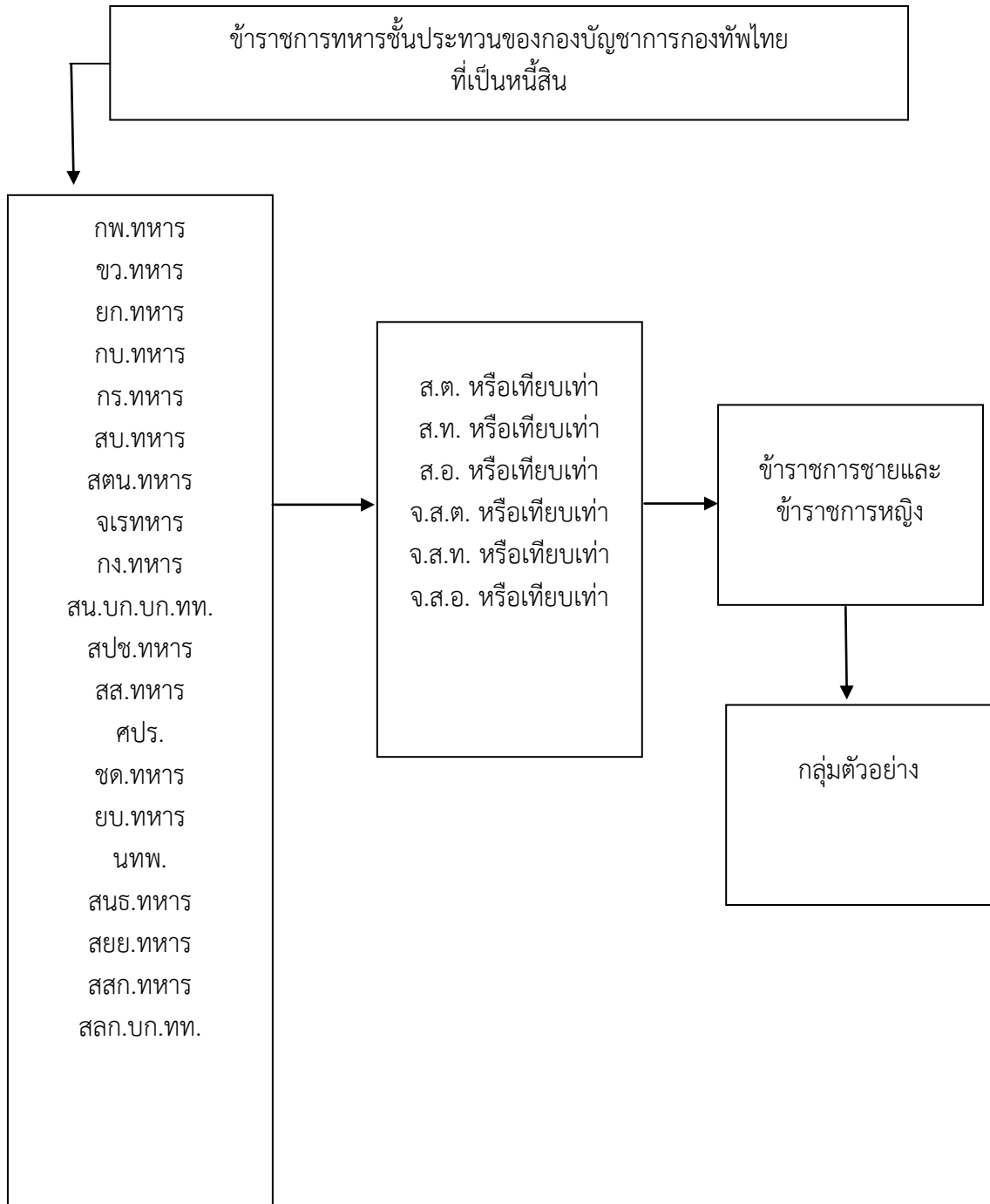
หน่วย	ชั้นยศ	จำนวนประชากร (นาย)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (นาย)
กรมการเงินทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	-
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๖	๒
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๘	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	๒
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๔	๒
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๔๓	๓
รวม		๗๔	๑๑
สำนักกองบัญชาการ กองบัญชาการกองทัพ ไทย	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๘	๒
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๓๑	๒
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๘๑	๓
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	๑
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑๐	๒
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๒๙	๓
รวม		๒๖๐	๑๓
สำนักงาน ปลัดบัญชาทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	๑
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๖	๑
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๘	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	๑
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๔	๒
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒๐	๒
รวม		๔๔	๙
กรมสื่อสารทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑๑	๕
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๗๖	๕
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๖๘	๕
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓๘	๕
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๓๘	๕
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๗๘๓	๕
รวม		๑,๐๑๔	๓๐

ตารางที่ ๒ (ต่อ)

หน่วย	ชั้นยศ	จำนวนประชากร (นาย)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (นาย)
ศูนย์ประสานงาน	ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	-
โครงการอันเนื่อง	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๔	๒
มาจากพระราชดำริ	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๖	๒
และความมั่นคง	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๔	๒
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒	๑
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๓	๑๐
	รวม	๒๙	๒๗
กรมกิจการ	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	๒
ชายแดนทหาร	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๖	๒
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๘	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	๒
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๔	๒
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒๐	๑๐
	รวม	๔๔	๒๐
กรมยุทธบริการทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓๔	๑๐
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๕๒	๑๐
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๕๖	๑๐
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๔๖	๑๐
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑๙	๑๐
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๕๓	๑๐
	รวม	๓๖๐	๖๐
หน่วยบัญชาการ	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑๙๘	๑๐
ทหารพัฒนา	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๓๘๔	๑๐
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๓๗๑	๑๐
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓๔๑	๑๐
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๔๙๔	๑๐
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒,๗๖๘	๑๐
	รวม	๔,๕๕๖	๖๐

ตารางที่ ๒ (ต่อ)

หน่วย	ชั้นยศ	จำนวนประชากร (นาย)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (นาย)
สำนักงาน พระธรรมนูญทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	-
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒	๒
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑	๑
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	๑
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	-	-
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	-	-
	รวม	๔	๔
สำนักยุทธโยธาทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	-
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑๐	๒
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๙	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๔	๒
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๔	๒
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๓๓	๑๐
	รวม	๖๐	๒๘
สำนักสวัสดิการทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑๖	๒
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑๓	๒
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๓	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๙	๒
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๔	๒
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๖๙	๑๐
	รวม	๑๒๘	๒๐
สำนักเลขานุการ กองบัญชาการ กองทัพไทย	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๖	๒
	ส.ท. หรือเทียบเท่า	๕	๒
	ส.อ. หรือเทียบเท่า	๙	๒
	จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๔	๒
	จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑๑	๔
	จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๘๘	๑๐
	รวม	๑๒๓	๒๒
	รวมทั้งสิ้น	๗,๒๐๕	๔๐๐

ภาพที่ ๖ ขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างเพื่อใช้เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยสามารถแบ่งออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ชั้นยศ ระดับเงินเดือน รายได้เสริม สถานภาพสมรส จำนวนบุตร รายได้คู่สมรส ลักษณะของแบบสอบถามเป็นการเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ จำนวนหนี้สิน แหล่งเงินกู้ วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงิน รายจ่ายหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน และ สภาพรายจ่ายกับรายจ่าย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นการเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการในกองบัญชาการกองทัพไทย ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านความมีคุณธรรม

ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

๑) เป็นคำถามเพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และคณะ, ๒๕๔๘ : ๓ - ๘๗ อ่างใน รุ่งทิพย์ ถ้ำทอง, ๒๕๕๖:๒๕) จำนวน ๒๐ ข้อ เป็นการเลือกตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่ โดยให้คะแนน ๑ หมายถึง ตอบถูก และให้คะแนน ๐ หมายถึง ตอบผิดหรือไม่ตอบ โดยแบ่งระดับความเข้าใจออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง ๑๖ - ๒๐ คะแนน หมายถึง มีความเข้าใจในระดับ มาก

คะแนนระหว่าง ๑๒ - ๑๕ คะแนน หมายถึง มีความเข้าใจในระดับ ปานกลาง

คะแนนระหว่าง ๘ - ๑๑ คะแนน หมายถึง มีความเข้าใจในระดับ น้อย

การแปลผลคะแนนเฉลี่ยระดับความเฉลี่ยระดับความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ (สุพัตรา ศรีเทพ, ๒๕๕๔ : ๓๘ อ่างในรุ่งทิพย์ ถ้ำทอง, ๒๕๕๖:๒๕)

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น}} = \frac{๒๐ - ๐}{๓}$$

$$= ๖.๖๗$$

๒) เป็นแบบสอบถามโดยใช้ Likert Scale เพื่อวัดระดับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ๕ ระดับ ดังนี้

๕ หมายถึง มากที่สุด

๔ หมายถึง มาก

๓ หมายถึง ปานกลาง

๒ หมายถึง น้อย

๑ หมายถึง น้อยที่สุด

ในการแปลค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม กำหนดช่วงคะแนน โดยใช้เกณฑ์ของเบส (Best, 1970 : ๑๗๕ อ่างใน ทิพพาศรี อินทะกุล, ๒๕๔๗ : ๔๓) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ๔.๕๑ - ๕.๐ หมายถึง ค่าอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๕๐ หมายถึง ค่าอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย ๒.๕๑ - ๓.๕๐ หมายถึง ค่าอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย ๑.๕๑ - ๒.๕๐ หมายถึง ค่าอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐ - ๑.๕๐ หมายถึง ค่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินประกอบด้วย ความต้องการที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน และพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นการเลือกตอบ (Check List)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลดังนี้

๑. การแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๔๐๐ นาย โดยอาศัยเจ้าหน้าที่ฝ่ายกำลังพลของแต่ละหน่วยช่วยในการแจกจ่ายและเก็บแบบสอบถามคืน ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ ๓ - ๒๘ เมษายน ๒๕๖๐ รวมระยะเวลา ๑ เดือน

๒. จากการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น ๔๐๐ ชุด หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม นำผลคะแนนที่ได้มาหาค่าสถิติโดยประมวลผลข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Window (statistic package for the social for window) มีขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังนี้

๑. ข้อมูลส่วนบุคคลและภาวะหนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา แจกแจงความถี่ ร้อยละ

๒. วิเคราะห์ระดับความรู้และการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการในกองบัญชาการกองทัพไทย ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านความมีคุณธรรม

๓. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาของปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน ประกอบด้วย ความต้องการที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน และพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน

บทที่ ๔

ผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาภาวะหนี้สินและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินของข้าราชการทหารกองบัญชาการกองทัพไทย ความรู้ ความเข้าใจและการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ดำเนินการศึกษา จำนวน ๔๐๐ นาย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ ๒ ภาวะหนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย

ตอนที่ ๓ ความรู้ ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการในกองบัญชาการกองทัพไทย

ตอนที่ ๔ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินประกอบด้วย ความต้องการที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน และพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน

ตอนที่ ๑ ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน และร้อยละจากข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการ
กองบัญชาการกองทัพไทยที่มีภาระหนี้สิน จำนวน ๔๐๐ นาย รายละเอียดคั่งแสดงตามตารางที่ ๓

ตารางที่ ๓ จำนวนและร้อยละ ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

(n = ๔๐๐)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
๑. เพศ		
- ชาย	๑๒๕	๓๑.๒๕
- หญิง	๒๗๕	๖๘.๗๕
๒. อายุ		
- ๒๐ - ๓๐ ปี	๙๒	๒๓
- ๓๐ - ๔๐ ปี	๘๗	๒๑.๗๕
- ๔๑ - ๕๐ ปี	๑๒๐	๓๐
- ๕๑ - ๖๐ ปี	๑๐๑	๒๕.๒๕
๓. ระดับการศึกษา		
- มัธยมศึกษาตอนต้น	๑๔	๓.๕
- มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวส.	๑๐๕	๒๖.๒๕
- ปวส./อนุปริญญา	๑๑๘	๒๙.๕
- ปริญญาตรี	๑๕๘	๓๙.๕
- ปริญญาโท	๕	๑.๒๕
๔. ชั้นยศ		
- ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒๒	๕.๕
- ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑๘	๔.๕
- ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒๐	๕
- จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๔๒	๑๐.๕
- จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑๑๒	๒๘
- จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๘๖	๔๖.๕
๕. ระดับเงินเดือน		
- ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	-	-
- ๑๐,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๘๗	๒๑.๗๕
- ๒๐,๐๐๐ - ๓๐,๐๐๐ บาท	๒๘๗	๗๑.๗๕
- ๓๐,๐๐๐ - ๔๐,๐๐๐ บาท	๒๖	๖.๕
- มากกว่า ๔๐,๐๐๐ บาท	-	-

ตารางที่ ๓ (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
๖. รายได้เสริม		
- ไม่มีรายได้เสริม	๒๙๕	๗๓.๗๕
- ต่ำกว่า ๑,๕๐๐ บาท	๖	๑.๕
- ๑,๕๐๐ - ๓,๐๐๐ บาท	๓๗	๙.๒๕
- ๓,๐๐๑ - ๕,๐๐๐ บาท	๒๐	๕
- ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๔๒	๑๐.๕
- มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	-	-
๗. สถานภาพสมรส		
- โสด	๓๐	๗.๕
- สมรส	๓๗๐	๙๒.๕
๘. จำนวนบุตร		
- ไม่มี	๒๒	๕.๕
- ๑ คน	๑๕๐	๓๗.๕
- ๒ คน	๑๖๒	๔๐.๕
- ๓ คน	๖๑	๑๕.๒๕
- มากกว่า ๓ คน	๕	๑.๒๕
๙. รายได้คู่สมรส		
- ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๒	๓
- ๑๐,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๑๐๘	๒๗
- ๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท	๑๖๙	๔๒.๒๕
- ๓๐,๐๐๑ - ๔๐,๐๐๐ บาท	๙๘	๒๔.๕
- ๔๐,๐๐๑ - ๕๐,๐๐๐ บาท	๑๐	๒.๕
- มากกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป	๓	๐.๗๕

จากตารางที่ ๓ พบว่าข้าราชการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๗๕ มีอายุระหว่าง ๔๑ - ๕๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓๐ ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๕ ชั้นยศ จ.ส.อ.หรือเทียบเท่า คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๕ มีเงินเดือนตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๓๐,๐๐๐ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๗๕ ส่วนใหญ่ไม่มีรายได้เสริมถึงร้อยละ ๗๓.๗๕ สำหรับผู้ที่มีรายได้เสริมจะมีรายได้เสริมอยู่ที่ ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕ ข้าราชการส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้วถึงร้อยละ ๙๒.๕ และมีจำนวนบุตร ๒ คนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๐.๕ คู่สมรสส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๒๕

ตอนที่ ๒ ภาวะหนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน และร้อยละจากภาวะหนี้สินของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามหนี้สินในปัจจุบัน แหล่งการเงินที่กู้ยืม วงเงินในการผ่อนชำระหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน และสภาพรายรับกับรายจ่าย รายละเอียดดังแสดงตามตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ จำนวนและร้อยละของภาวะหนี้สิน

ภาวะหนี้สิน	จำนวน	ร้อยละ (n = ๔๐๐)
๑. จำนวนหนี้สินในปัจจุบัน		
- ต่ำกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท	๒๐	๕
- ๕๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท	๕๘	๑๔.๕
- ๑๐๐,๐๐๑ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท	๗๘	๑๙.๕
- ๕๐๐,๕๐๑ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๑๒๐	๓๐
- มากกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	๑๒๔	๓๑
๒. แหล่งหนี้สิน (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)		
- สหกรณ์ออมทรัพย์ บก.ทพ.	๓๐๕	๗๖.๒๕
- ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ	๑๗๗	๔๔.๒๕
- ธนาคารของรัฐ ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย และธนาคารอาคารสงเคราะห์	๒๔๘	๖๒
- บุคคลทั่วไป (หนี้นอกระบบ)	๑๕๖	๓๙
- บัตรเครดิต	๒๙๘	๗๔.๕
๓. วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงิน		
- สร้างหรือซื้อบ้านที่อยู่อาศัย	๑๓๘	๓๔.๕
- นำไปลงทุนในอาชีพเสริม	๓๑	๗.๗๕
- เพื่อชำระหนี้สินเดิม	๔๓	๑๐.๗๕
- เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน	๕๔	๑๓.๕
- เพื่อการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น/การศึกษาดูงาน	๑๐	๒.๕
- ซื้อเครื่องอำนวยความสะดวก ประเภทรถยนต์ รถจักรยานยนต์ เครื่องปรับอากาศ	๑๒๔	๓๑
๔. รายจ่ายหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน		
- ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๖๕	๑๖.๒๕
- ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐๗	๒๖.๗๕
- ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๑๕๐	๓๗.๕
- มากกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท	๗๘	๑๙.๕

ตารางที่ ๔ (ต่อ)

ภาวะหนี้สิน	(n = ๔๐๐)	
	จำนวน	ร้อยละ
๕. สภาพรายได้อาจจ่าย		
- รายรับเพียงพอจ่าย	๒๗๘	๖๙.๕
- รายรับไม่เพียงพอจ่าย	๑๒๒	๓๐.๕

จากตารางที่ ๓ พบว่าข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยส่วนใหญ่มีหนี้สินในปัจจุบันมากกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท แหล่งหนี้สินที่กู้ยืม ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ของ บก.ทท. มากที่สุด ร้อยละ ๗๖.๒๕ วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อนำไปสร้างหรือซื้อบ้านอยู่อาศัย ร้อยละ ๓๔.๕ และมีรายจ่ายหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ ร้อยละ ๓๗.๕ แต่จากการสำรวจแบบสอบถามข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยส่วนใหญ่ยังคงมีรายรับเพียงพอจ่าย คิดเป็นร้อยละ ๖๙.๕

ตอนที่ ๓ การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย

วิเคราะห์การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านความ พอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านความมีคุณธรรม แบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

๓.๑ ความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย เป็นการเลือกตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่ เพื่อวัดระดับความรู้ ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า มีความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับ มาก จำนวน ๓๒๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๘๐.๗๕ มีความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน ๗๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๒๕ ไม่มีผู้มีความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับน้อย (ตารางที่ ๕)

ตารางที่ ๕ จำนวนและร้อยละความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มีความรู้ความเข้าใจในระดับมาก (คะแนนระหว่าง ๑๓ - ๒๐ คะแนน)	๓๒๓	๘๐.๗๕
มีความรู้ความเข้าใจในระดับปานกลาง (คะแนนระหว่าง ๗ - ๑๒ คะแนน)	๗๗	๑๙.๒๕
มีความรู้ความเข้าใจในระดับน้อย (คะแนนระหว่าง ๐ - ๖ คะแนน)	๐	๐
รวม	๔๐๐	๑๐๐

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๒ การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน

ผลการวิเคราะห์การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อวัดระดับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านความมีคุณธรรม สรุปได้ดังนี้

๓.๒.๑ ด้านความพอประมาณ

จากการสำรวจ พบว่า ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยได้ใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ด้านความพอประมาณ รวมในระดับปานกลาง (= ๓.๑๔) โดยรู้จักกิน รู้จักใช้ รวมทั้งใช้จ่ายเงินอย่างไม่ฟุ่มเฟือยจนเกินไป มากที่สุด (= ๓.๖) รองลงมาใช้จ่ายเงินตามความเหมาะสมของฐานะและรายได้ของครอบครัวและไม่หลงใหลไปตามสื่อโฆษณาชวนเชื่อหรือตามแฟชั่น (= ๓.๕๕) ระดับรายได้ที่ได้รับเพียงพอต่อการชำระหนี้สิน (= ๓.๑๓) และส่วนใหญ่คิดว่าการกู้เงินจากกิจการสวัสดิการหรือสถาบันการเงินต่างๆ เพื่อนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวันยังมีความจำเป็นต่อตนเองและครอบครัว (= ๒.๘๘) ระดับต่ำสุด คือ ข้าราชการส่วนใหญ่จัดทำบัญชีรับ - จ่ายของตนเองและครอบครัว เพื่อวางแผนการใช้จ่ายของตนเองและครอบครัว (= ๒.๑๒)

(ตารางที่ ๖)

ตารางที่ ๖ จำนวนและร้อยละการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน
ด้านที่ ๑ ด้านความพอประมาณ

การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินด้านความพอประมาณ	ระดับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน						
	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	- x	ระดับการใช้
๑. ท่านได้จัดทำบัญชีรับจ่ายของตนเอง และครอบครัว เพื่อวางแผนการใช้จ่ายของตนเองและครอบครัว	๑๒๐ (๓๐)	๑๘๗ (๔๖.๗๕)	๓๕ (๘.๗๕)	๔๐ (๑๐)	๑๘ (๔.๕)	๒.๑๒	น้อย
๒. ท่านรู้จักกิน รู้จักใช้ รวมทั้งใช้จ่ายเงินอย่างไม่ฟุ่มเฟือยจนเกินไป	๑๒ (๓)	๕๐ (๑๒.๕)	๙๘ (๒๔.๕)	๑๖๖ (๔๑.๕)	๗๔ (๑๘.๕)	๓.๖	มาก
๓. ท่านใช้จ่ายเงินด้วยปัญญาพอเหมาะสมแก่ฐานะรายได้ และเศรษฐกิจของครอบครัวไม่หลงใหลไปตามสื่อโฆษณาชวนเชื่อหรือตามแฟชั่นจนเกินฐานะของตน	๒๖ (๖.๕)	๔๒ (๑๐.๕)	๑๒๐ (๓๐)	๑๑๔ (๒๘.๕)	๙๘ (๒๔.๕)	๓.๕๔	มาก
๔. ท่านคิดว่าการกู้เงินจากกิจการสวัสดิการ หรือสถาบันการเงินต่างๆ หลากๆ แห่งเพื่อนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวันนั้น มีความจำเป็นสำหรับท่านและครอบครัว	๔๙ (๑๒.๒๕)	๑๔๗ (๓๖.๗๕)	๗๗ (๑๙.๒๕)	๕๘ (๑๔.๕)	๖๙ (๑๗.๒๕)	๒.๘๘	ปานกลาง
๕. ระดับรายได้ที่ท่านได้รับพอเพียงต่อการชำระหนี้สิน	๗๑ (๑๗.๗๕)	๖๙ (๑๗.๒๕)	๗๗ (๑๙.๒๕)	๑๐๒ (๒๕.๕)	๘๑ (๒๐.๒๕)	๓.๑๓	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ยด้านที่ ๑ ด้านความพอประมาณ						๓.๑๔	ปานกลาง

๓.๒.๒ ด้านความมีเหตุผล

จากการสำรวจ พบว่า ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ได้ใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความมีเหตุผล รวมในระดับปานกลาง (= ๓.๑๖) โดยการตัดสินใจซื้อสินค้าจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล และคำนึงถึงความจำเป็นเป็นลำดับแรก มากที่สุด (= ๔.๐๒) รองลงมา ใช้จ่ายด้วยความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการใช้ชีวิต (= ๓.๑๘) มีการกู้หนี้ยืมสินเพื่อขยายกิจการทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ทำให้ความเป็นอยู่ในครอบครัวดีขึ้น (= ๓.๑๕) การกู้หนี้ยืมสินเพื่อซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกเพราะอยากมีเหมือนคนอื่นๆ (= ๒.๘๔) ระดับต่ำสุด คือ เห็นว่าในบางครั้งการตัดสินใจซื้อสินค้า/บริการ เป็นไปตามความต้องการของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงรายจ่ายที่จะตามมา (= ๒.๖๕) (ตารางที่ ๗)

ตารางที่ ๗ จำนวนและร้อยละการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน
ด้านที่ ๒ ด้านความมีเหตุผล

การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินด้านความมีเหตุผล	ระดับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน						ระดับการใช้
	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	— ×	
๑. ท่านใช้จ่ายด้วยความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการใช้ชีวิต	๕๗ (๑๔.๒๕)	๕๘ (๑๔.๕)	๑๑๑ (๒๗.๗๕)	๑๐๒ (๒๕.๕)	๗๒ (๑๘)	๓.๑๘	ปานกลาง
๒. ในการตัดสินใจซื้อสินค้าของท่านจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล และคำนึงถึงความจำเป็นเป็นลำดับแรก	๑๘ (๔.๕)	๖๑ (๑๕.๒๕)	๙๙ (๒๔.๗๕)	๑๔๐ (๓๕)	๘๒ (๒๐.๕)	๔.๐๒	มาก
๓. ในบางครั้งท่านตัดสินใจซื้อสินค้า/บริการตามความต้องการของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงรายจ่ายที่จะตามมา	๗๗ (๑๙.๒๕)	๑๓๒ (๓๓)	๙๕ (๒๓.๗๕)	๔๗ (๑๑.๗๕)	๔๙ (๑๒.๒๕)	๒.๖๕	ปานกลาง
๔. ท่านกู้หนี้ยืมสินเพื่อซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกเพราะอยากมีเหมือนคนอื่นๆ	๖๙ (๑๗.๒๕)	๑๑๓ (๒๘.๒๕)	๘๔ (๒๑)	๗๙ (๑๙.๗๕)	๕๕ (๑๓.๗๕)	๒.๘๔	ปานกลาง
๕. ท่านกู้หนี้ยืมสินเพื่อขยายกิจการทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ทำให้ความเป็นอยู่ในครอบครัวดีขึ้น	๕๐ (๑๒.๕)	๙๐ (๒๒.๕)	๙๖ (๒๔)	๑๐๐ (๒๕)	๖๔ (๑๖)	๓.๑๕	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ยด้านที่ ๒ ด้านความมีเหตุผล						๓.๑๖	ปานกลาง

ที่มา : จากการสำรวจ (หมายเหตุ ข้อ ๓ และ ข้อ ๔ เป็นคำถามเชิงลบ)

๓.๒.๓ ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

จากการสำรวจ พบว่า ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี รวมในระดับปานกลาง (= ๓.๑๖) โดยการสอนให้บุตรหลานรู้จักใช้จ่ายและรู้จักประหยัดอดออมตลอดเวลา มากที่สุด (= ๓.๘๗) รองลงมา ไม่สร้างภาระหนี้สินมากจนเกินรายรับซึ่งจะทำให้สามารถชำระหนี้หนี้สินได้ (= ๓.๓๒) ไม่นำเงินไปลงทุนในรายการที่เสี่ยงต่อการขาดทุน (= ๓.๑) และมีการวางแผนทำประกันชีวิตให้มีทุนประกันเพียงพอกับค่าใช้จ่ายของครอบครัว หรือทำประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุเพิ่มเติมจากสวัสดิการการรักษาพยาบาลที่เรามีอยู่ เพื่อให้มีความคุ้มครองเพียงพอหากเกิดเจ็บป่วย หรือเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้น (= ๒.๙๖) ระดับต่ำสุด มีการจัดสรรปันส่วนรายได้ เช่น เงินฝากออมทรัพย์ สามารถเบิกถอนมาใช้ได้ภายในระยะเวลาสั้นๆ (= ๒.๕๔) (ตารางที่ ๘)

ตารางที่ ๘ จำนวนและร้อยละการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ด้านที่ ๓ ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี

การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	ระดับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน						
	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	×	ระดับการใช้
๑. ท่านมีการจัดสรรปันส่วนรายได้ เช่น เงินฝากออมทรัพย์ สามารถเบิกถอนมาใช้ได้ภายในระยะเวลาสั้นๆ	๘๘ (๒๒)	๑๔๔ (๓๖)	๗๔ (๑๘.๕)	๕๐ (๑๒.๕)	๔๔ (๑๑)	๒.๕๔	ปานกลาง
๒. ท่านไม่สร้างภาระหนี้สินมากจนเกินรายรับ ซึ่งทำให้ท่านสามารถจะชำระหนี้หนี้สินได้	๕๘ (๑๔.๕)	๔๑ (๑๐.๒๕)	๘๘ (๒๒)	๑๔๒ (๓๕.๕)	๗๑ (๑๗.๗๕)	๓.๓๒	ปานกลาง
๓. ท่านมีการวางแผนทำประกันชีวิตให้มีทุนประกันเพียงพอกับค่าใช้จ่ายของครอบครัว หรือทำประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุเพิ่มเติมจากสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลที่เรามีอยู่ เพื่อให้มีความคุ้มครองเพียงพอหากเกิดเจ็บป่วย หรือเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้น	๖๒ (๑๕.๕)	๙๙ (๒๔.๗๕)	๑๐๓ (๒๕.๗๕)	๖๖ (๑๖.๕)	๗๐ (๑๗.๕)	๒.๙๖	ปานกลาง

ตารางที่ ๘ (ต่อ)

การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	ระดับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน						ระดับการใช้
	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	— x	
๔. ท่านสอนบุตรหลานให้รู้จักการใช้จ่ายและการรู้จักประหยัดอดออม ตลอดเวลา	๓๕ (๘.๗๕)	๒๐ (๕)	๕๒ (๑๓)	๑๕๐ (๓๗.๕)	๑๔๓ (๓๕.๗๕)	๓.๘๗	มาก
๕. ท่านไม่นำเงินไปลงทุนในรายการที่เสี่ยงต่อการขาดทุน	๗๔ (๑๘.๕)	๖๕ (๑๖.๒๕)	๘๗ (๒๑.๗๕)	๙๕ (๒๓.๗๕)	๗๙ (๑๙.๗๕)	๓.๑	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ยด้านที่ ๓ ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี						๓.๑๖	ปานกลาง

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๒.๔ ด้านความรู้

จากการสำรวจ พบว่า ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ด้านความรู้ รวมในระดับมาก (= ๓.๖๑) โดยมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมสร้างความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนเอง มากที่สุด (= ๔.๑) รองลงมา มีการนำความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวกับการ “พึ่งตนเอง” มาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เผชิญอยู่ด้วยศักยภาพของตนเอง (= ๓.๗๖) นำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนจัดการหนี้สินของให้ลดลง (= ๓.๖๗) และมีความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือน (= ๓.๔๑) ระดับต่ำสุด คือ การเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการเพื่อลดรายจ่ายหรือเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว (= ๓.๑๒) (ตารางที่ ๙)

ตารางที่ ๙ จำนวนและร้อยละการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน
ด้านที่ ๔ ด้านความรู้

การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินด้านความรู้	ระดับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน						
	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	— x	ระดับการใช้
๑. ท่านมีความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนมากน้อยเพียงใด	๒๒ (๕.๕)	๕๖ (๑๔)	๑๔๔ (๓๖)	๙๔ (๒๓.๕)	๘๔ (๒๑)	๓.๔๑	ปานกลาง
๒. ท่านได้นำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนจัดการหนี้สินของท่านให้ลดลง	๒๑ (๕.๒๕)	๓๙ (๙.๗๕)	๘๘ (๒๒)	๑๕๖ (๓๙)	๙๖ (๒๔)	๓.๖๗	มาก
๓. ท่านมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมสร้างความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนเอง	๑๑ (๒.๗๕)	๔๕ (๑๑.๒๕)	๔๓ (๑๐.๗๕)	๙๘ (๒๔.๕)	๒๐๓ (๕๐.๗๕)	๔.๑	มาก
๔. ท่านนำความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวกับการ “พึ่งตนเอง” มาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เผชิญอยู่ด้วยศักยภาพของตนเอง	๑๖ (๔)	๒๖ (๖.๕)	๗๙ (๑๙.๗๕)	๑๙๗ (๔๙.๒๕)	๘๒ (๒๐.๕)	๓.๗๖	มาก
๕. ท่านมีการเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการเพื่อลดรายจ่ายหรือเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว	๒๑ (๕.๒๕)	๗๐ (๑๗.๕)	๑๘๐ (๔๕)	๙๙ (๒๔.๗๕)	๓๐ (๗.๕)	๓.๑๒	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ยด้านที่ ๔ ด้านความรู้						๓.๖๑	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๒.๕ ด้านคุณธรรม

จากการสำรวจ พบว่า ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ด้านคุณธรรม รวมในระดับ มาก (= ๓.๕๘) โดยมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โลภ และไม่คิดเอาทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยผิดคุณธรรม มากที่สุด (= ๔๓) รองลงมา มีความเพียร มีวิริยะอุตสาหะ และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง (= ๓.๖๙) มีสัจจะ และความซื่อสัตย์ในการชำระหนี้สิน (= ๓.๖๓) การนำหลักศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิต เช่น ประพฤติดี ละเว้นชั่ว ยึดมั่นในศีลห้า (= ๓.๑๘) ระดับต่ำสุด คือ รู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้รู้จักอดทนต่อสิ่งชั่วร้าย อันจะนำมาซึ่งการเกิดหนี้สิน (= ๓.๐๘) (ตารางที่ ๑๐)

ตารางที่ ๑๐ จำนวนและร้อยละการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ด้านที่ ๕ ด้านคุณธรรม

การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินด้านคุณธรรม	ระดับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน						ระดับการใช้
	น้อยมาก	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด	— ×	
๑. ท่านได้นำหลักศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับใด เช่น ประพฤติดี ละเว้นชั่ว ยึดมั่นในศีลห้า	๖๑ (๑๕.๒๕)	๖๙ (๑๗.๒๕)	๘๐ (๒๐)	๑๑๘ (๒๙.๕)	๗๒ (๑๘)	๓.๑๘	ปานกลาง
๒. ท่านมีสัจจะ และความซื่อสัตย์ในการชำระหนี้สิน	๓๐ (๗.๕)	๓๒ (๘)	๖๕ (๑๖.๒๕)	๒๐๑ (๕๐.๒๕)	๗๒ (๑๘)	๓.๖๓	มาก
๓. ท่านรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้รู้จักอดทนต่อสิ่งชั่วร้าย อันจะนำมาซึ่งการเกิดหนี้สิน	๖๙ (๑๗.๒๕)	๖๖ (๑๖.๕)	๑๑๒ (๒๘)	๗๐ (๑๗.๕)	๘๓ (๒๐.๗๕)	๓.๐๘	ปานกลาง
๔. ท่านมีความเพียร มีวิริยะอุตสาหะ และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง	๑๘ (๔.๕)	๒๐ (๕)	๑๐๒ (๒๕.๕)	๑๘๘ (๔๗)	๗๒ (๑๘)	๓.๖๙	มาก
๕. ท่านมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โลภ และไม่คิดเอาทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยผิดคุณธรรม	- (๐)	- (๐)	๘๔ (๒๑)	๑๑๒ (๒๘)	๒๐๔ (๕๑)	๔.๓	มาก
รวมค่าเฉลี่ยด้านที่ ๕ ด้านคุณธรรม						๓.๕๘	มาก

ที่มา : จากการสำรวจ

๓.๒.๖ ภาพรวม ของการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน สรุปได้ว่า จากการสำรวจข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ได้ใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ภาพรวมในระดับปานกลาง (= ๓.๓๓) ซึ่งอาจเนื่องมาจากข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ยังนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการหนี้สินและนำมาใช้ในชีวิตประจำวันไม่มากเท่าที่ควร ดังนั้นเห็นควรเพิ่มการอบรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ในการชีวิตประจำวันให้มากยิ่งขึ้นต่อไป (ตารางที่ ๑๑)

ตารางที่ ๑๑ สรุปร้อยละการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน รวมทั้ง ๕ ด้าน

ด้าน	ระดับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน	
	ค่าเฉลี่ย \bar{x} (ร้อยละ)	ระดับการใช้
๑. ด้านคุณธรรม	๓.๕๘	มาก
๒. ด้านความรู้	๓.๖๑	มาก
๓. ด้านความมีเหตุผล	๓.๑๖	ปานกลาง
๔. ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี	๓.๑๖	ปานกลาง
๕. ด้านความพอประมาณ	๓.๑๔	ปานกลาง
สรุปภาพรวม	๓.๓๓	ปานกลาง

ที่มา : จากการสำรวจ

ตอนที่ ๔ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินประกอบด้วย ความต้องการที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน และพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำนวน และร้อยละจากปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามประเด็นหลัก ๒ ประเด็น ได้แก่ ความต้องการ และพฤติกรรม รายละเอียดตามตารางที่ ๑๒ - ๑๗

ตารางที่ ๑๒ จำนวนร้อยละความต้องการด้านปัจจัยพื้นฐาน

(n = ๔๐๐)

ความต้องการปัจจัยพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
๑. บ้านที่ท่านพักอาศัยเป็นของใคร		
- บ้านพักสวัสดิการของทางทหาร	๑๓๔	๓๓.๕
- บ้านของตัวเอง	๑๒๑	๓๐.๒๕
- เช่าบ้านอยู่	๖๘	๑๗
- อาศัยคนอื่นอยู่	๗๗	๑๙.๒๕
๒. บ้านพักข้าราชการทหารมีเพียงพอต่อความต้องการของกำลังพลหรือไม่		
- เพียงพอ	๓๑๙	๗๙.๗๕
- ไม่เพียงพอ	๘๑	๒๐.๒๕
๓. ท่านต้องการสร้าง/ซื้อที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองหรือไม่		
- ต้องการ	๓๔๓	๘๕.๗๕
- ไม่ต้องการ	๕๗	๑๔.๒๕
๔. หากท่านต้องการสร้างที่อยู่อาศัย ท่านคิดว่าจะใช้เงินจากแหล่งเงินใด		
- กู้ยืมทั้งหมด	๒๐๐	๕๐
- กู้ยืมบางส่วน	๙๘	๒๔.๕
- ใช้เงินเก็บตัวเอง	๖๘	๑๗
- ขอเงินพ่อและแม่	๓๔	๘.๕
๕. ท่านสามารถผ่อนชำระได้เดือนละเท่าไร		
- ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	๑๑๒	๒๘
- ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๕๕	๓๘.๗๕
- ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๙๕	๒๓.๗๕
- ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๒๒	๕.๕
- มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท	๑๖	๔
๖. ท่านรักษาพยาบาลที่ใดยามท่านและสมาชิกในบ้านเจ็บป่วย		
- โรงพยาบาลรัฐบาลตามสิทธิ์ที่มีอยู่	๒๖๕	๖๖.๒๕
- โรงพยาบาลเอกชน	๑๒	๓
- คลินิกแถวบ้าน	๓๔	๘.๕
- ซื้อยาตามร้านขายยามากิน	๘๙	๒๒.๒๕
- หมอรักษาเก่ง		

ตารางที่ ๑๒ (ต่อ)

ความต้องการปัจจัยพื้นฐาน	จำนวน	ร้อยละ
๗. สถานพยาบาลที่ท่านไปใช้บริการเพราะอะไร		
- สะดวกใกล้บ้าน	๓๕	๘.๗๕
- ให้บริการดี	๑๐	๒.๕
- ไม่มีเงิน	-	-
- เบิกค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิ	๓๐๐	๗๕
- หมอรักษาเก่ง	๕๕	๑๓.๗๕

จากตารางที่ ๑๒ ความต้องการทางด้านปัจจัยพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างพบว่าข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ร้อยละ ๓๓.๕ อาศัยบ้านพักสวัสดิการของทางทหาร โดยคิดว่าบ้านพักข้าราชการทหารไม่เพียงพอต่อความต้องการของกำลังพลคิดเป็นร้อยละ ๗๙.๗๕ จึงมีความต้องการสร้าง/ซื้อที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองร้อยละ ๘๕.๗๕ โดยใช้เงินในการสร้าง/ซื้อบ้านโดยการกู้ยืมบางส่วนคิดเป็นร้อยละ ๒๔.๕ และมีระดับความสามารถในการผ่อนชำระ คือ ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๗๕

เมื่อข้าราชการเกิดเจ็บป่วยส่วนใหญ่มักจะไปโรงพยาบาลรัฐบาลคิดเป็นร้อยละ ๖๖.๒๕ โดยมีเหตุผลสำคัญ คือ สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิได้คิดเป็นร้อยละ ๗๕

ตารางที่ ๑๓ จำนวน ร้อยละความต้องการทางด้านสวัสดิภาพ

(n = ๔๐๐)

ความต้องการสวัสดิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
๑. ท่านมียานพาหนะหรือไม่		
- มี	๓๑๖	๗๙
- ไม่มี	๘๔	๒๑
๒. ถ้ามี ประเภทใด		
- รถยนต์	๑๒๐	๓๐
- รถจักรยานยนต์	๒๕๐	๖๒.๕
- รถจักรยาน	๓๐	๗.๕
๓. ยานพาหนะที่มีอยู่ต้องผ่อนหรือไม่		
- ผ่อนอยู่	๒๘๘	๗๒
- ไม่ผ่อนแล้ว	๑๑๒	๒๘

ตารางที่ ๑๓ (ต่อ)

ความต้องการสวัสดิภาพ	จำนวน	ร้อยละ
๔. ถ้ายังผ่อนอยู่ต้องผ่อนเดือนละเท่าไร		
- ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท	-	-
- ๑,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท	๗๗	๑๙.๒๕
- ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๒๑๙	๕๔.๗๕
- มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๐๔	๒๖
๕. หากท่านต้องการซื้อยานพาหนะท่านคิดว่าจะใช้เงิน		
จากแหล่งใด		
- กู้ยืมทั้งหมด	๑๓๒	๓๓
- กู้ยืมบางส่วน	๑๖๕	๔๑.๒๕
- ใช้เงินเก็บตัวเอง	๖๗	๑๖.๗๕
- ใช้เงินพ่อ/แม่	๓๖	๙
๖. เหตุผลสำคัญที่ท่านต้องการซื้อยานพาหนะ/ต้องการ		
เปลี่ยนยานพาหนะใหม่ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)		
- เพื่อความสะดวกสบาย	๓๐๐	๗๕
- เพื่อใช้สำหรับหารายได้พิเศษ	๑๕๖	๓๙
- เห็นเพื่อนซื้อเลยซื้อตามเพื่อน	๔๒	๑๐.๕
- เพื่อความเท่และอวดเพื่อน	๑๒	๓
- เห็นโฆษณาเลยอยากได้	๗๗	๑๙.๒๕
- รับ-ส่งลูกไปโรงเรียน	๒๘๙	๗๒.๒๕
- สำหรับเดินทางไปทำงาน	๓๕๕	๘๘.๗๕

จากตารางที่ ๑๓ ความต้องการทางด้านสวัสดิภาพของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยมียานพาหนะส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ ๗๙ ประเภทของพาหนะส่วนตัว คือ รถจักรยานยนต์ คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๕ ซึ่งส่วนใหญ่ยังคงต้องผ่อนอยู่ คิดเป็นร้อยละ ๗๒ ยอดผ่อนชำระต่อเดือน ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๕๔.๗๕ และหากต้องการจะซื้อยานพาหนะจะเป็นการกู้ยืมเงินบางส่วนมาซื้อ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๒๕ เหตุผลสำคัญที่ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยต้องการซื้อยานพาหนะ/ต้องการเปลี่ยนยานพาหนะใหม่ คือ สำหรับเดินทางไปทำงาน มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๘.๗๕ รองลงมา เพื่อความสะดวกสบาย คิดเป็นร้อยละ ๗๕ และ เพื่อ รับ - ส่งลูกไปโรงเรียน คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๒๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๔ จำนวน ร้อยละความต้องการพัฒนาศักยภาพตนเอง

(n = ๔๐๐)

ความต้องการพัฒนาศักยภาพตนเอง	จำนวน	ร้อยละ
๑. ท่านต้องการศึกษาเพิ่มเติมหลังการเข้ารับราชการหรือไม่		
- ต้องการ	๓๐๒	๗๕.๕
- ไม่ต้องการ	๙๘	๒๔.๕
๒. จากข้อ ๑ ถ้าต้องการ เพราะเหตุใด		
- ต้องการตำแหน่งหน้าที่การงานสูงขึ้น/ขั้นยศที่สูงขึ้น	๒๖๖	๖๖.๕
- ปรับขึ้นเงินเดือนตามคุณวุฒิ	๙๙	๒๔.๗๕
- นำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในการทำงาน	๓๐	๗.๕
- เพื่อไม่ให้เหนื่อยหน้าใคร	๕	๑.๒๕
๓. ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเพิ่มเติมมาจากแหล่งใด		
- กู้ยืมทั้งหมด	๑๒	๓
- กู้ยืมบางส่วน	๖๗	๑๖.๗๕
- ใช้เงินเก็บตัวเอง	๒๕๖	๖๔
- ใช้เงินพ่อ/แม่	๖๕	๑๖.๒๕

จากตารางที่ ๑๔ ความต้องการพัฒนาตนเองของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยส่วนใหญ่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมหลังการเข้ารับราชการในระดับที่สูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๕ โดยมีความต้องการก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานสูงขึ้น/ขั้นยศที่สูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๕ มากที่สุด รองลงมา คือ ต้องการนำไปปรับขึ้นเงินเดือนตามคุณวุฒิ โดยจะใช้การกู้ยืมเงินบางส่วนมาใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๗๕ มากที่สุด รองลงมา ใช้เงินพ่อ/แม่ คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๒๕

ตารางที่ ๑๕ จำนวน ร้อยละพฤติกรรมกรรมการบริโภค

(n = ๔๐๐)

พฤติกรรมกรรมการบริโภค	จำนวน	ร้อยละ
๑. ในการเลือกซื้อสินค้าเพื่อบริโภคของท่านพิจารณาจาก อะไรมากที่สุด		
- เลือกซื้อยี่ห้อต่างๆ	๒๓	๕.๗๕
- ความคงทน	๙๘	๒๔.๕
- ราคาถูก	๑๓๐	๓๒.๕
- สื่อโฆษณา	๕๐	๑๒.๕
- ประโยชน์ที่ใช้สอย	๗๘	๑๙.๕
- แพ้ชั้น และทันสมัย	๒๑	๕.๒๕
๒. ท่านทำอาหารรับประทานเองที่บ้านหรือไม่		
- ทำเอง	๙๐	๒๒.๕
- รับประทานอาหารนอกบ้าน	๓๑๐	๗๗.๕
๓. ท่านรับประทานอาหารนอกบ้านบ่อยแค่ไหน		
- สัปดาห์ละครั้ง	๖๕	๑๖.๒๕
- เดือนละ ๓ ครั้ง	๔๔	๑๑
- เดือนละครั้ง	๕๐	๑๒.๕
- ๒ เดือนครั้ง	๗๖	๑๙
- ทุกวัน (ก๋วยเตี๋ยว, ข้าวแกง)	๑๖๕	๔๑.๒๕
- ไม่เคยเลย	-	

จากตารางที่ ๑๕ พบว่า พฤติกรรมในการเลือกซื้อสินค้าเพื่อบริโภคของกลุ่มตัวอย่าง
ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยพิจารณาจากสินค้าราคาถูกเป็นหลัก คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕
รองลงมาความคงทน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๕ ข้าราชการส่วนใหญ่นิยมรับประทานอาหารนอกบ้าน คิด
เป็นร้อยละ ๗๗.๕ โดยรับประทานทุกวันเป็นอาหารประเภทก๋วยเตี๋ยว หรือข้าวแกง คิดเป็นร้อยละ
๔๑.๒๕

ตารางที่ ๑๖ จำนวน ร้อยละพฤติกรรมเกี่ยวกับบอบายมุข

	(n = ๔๐๐)	
พฤติกรรมเกี่ยวกับบอบายมุข	จำนวน	ร้อยละ
๑. ท่านดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือไม่		
- ดื่ม	๑๖๗	๔๑.๗๕
- ไม่ดื่ม	๙๕	๒๓.๗๕
- ดื่มนิดหน่อย	๑๓๘	๓๔.๕
๒. ท่านดื่มเพื่อ		
- ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	-	
- เพื่อสังสรรค์	๑๙๙	๔๙.๗๕
- คลายเครียด	๑๐	๒.๕
- เพื่อมารยาท	๑๕๐	๓๗.๕
- มีปัญหาครอบครัว	๓๖	๙
- มีปัญหาที่ทำงาน	๕	๑.๒๕
๓. ทุกครั้งที่ดื่มใครจ่าย		
- จ่ายเอง	๑๓๓	๓๓.๒๕
- เพื่อนจ่าย	๓๔	๘.๕
- หารกับเพื่อน	๒๓๓	๕๘.๒๕
๔. ท่านเล่นการพนันหรือไม่		
- เล่น	๑๒๐	๓๐
- ไม่เล่น	๒๘๐	๗๐
๕. จากข้อ ๔ ถ้าเล่น คือ		
- ไพ่	๒๐	๕
- หวยใต้ดิน	๑๖๖	๔๑.๕
- สลากกินแบ่งรัฐบาล	๒๑๔	๕๓.๕
- พนันบอล	-	-

จากตารางที่ ๑๖ พบว่าข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗๕ ส่วนใหญ่จะดื่มเพื่อสังสรรค์ คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๗๕ และ เพื่อมารยาททางสังคม คิดเป็นร้อยละ ๓๗.๕ และในการดื่มมักจะหารกันกับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ ๕๘.๒๕

นอกจากนี้ยังพบว่าข้าราชการส่วนใหญ่ไม่เล่นการพนัน คิดเป็นร้อยละ ๗๐ ส่วนกลุ่มที่เล่นการพนันคิดเป็นร้อยละ ๓๐ โดยการพนันที่เล่นจะเป็นการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๕ รองลงมาคือ เล่นหวยใต้ดิน คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๕

ตารางที่ ๑๗ จำนวน ร้อยละพฤติกรรมการณ์ซื้อสินค้าเงินผ่อน

(n = ๔๐๐)		
พฤติกรรมการณ์ซื้อสินค้าเงินผ่อน	จำนวน	ร้อยละ
๑. ท่านซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อนหรือไม่		
- ซื้อ	๑๗๐	๔๒.๕
- ไม่ซื้อ	๒๓๐	๕๗.๕
๒. ถ้าซื้อ ซื้ออย่างไร		
- ผ่อน	๓๑๑	๗๗.๗๕
- เงินสด	๘๙	๒๒.๒๕
๓. ถ้าซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน มีสาเหตุมาจากอะไร		
- ความจำเป็น	๒๓๒	๕๘
- สะดวกสบาย	๑๕๙	๓๙.๗๕
- ทำยอดการขายให้ญาติพี่น้อง	๙	๒.๒๕
- อวดเพื่อนบ้าน	-	-
- เพื่อความทันสมัย	-	-
๔. เงินค่าผ่อนชำระสินค้าเป็นเงินเท่าไรโดยเฉลี่ย		
ต่อเดือน		
- ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท	-	-
- ๑,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท	๑๑๐	๒๗.๕
- ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท	๑๖๗	๔๑.๗๕
- ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	๔๓	๑๐.๗๕
- ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท	๕๐	๑๒.๕
- มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท	๓๐	๗.๕

จากตารางที่ ๑๗ พบว่าข้าราชการส่วนใหญ่ไม่มีการซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๕ ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีการซื้อสินค้าพบว่าซื้อด้วยเงินผ่อน คิดเป็นร้อยละ ๗๗.๗๕ โดยสาเหตุที่ซื้อสินค้าเงินผ่อนเนื่องมาจากความต้องการความสะดวกสบาย คิดเป็นร้อยละ ๓๙.๗๕ รองลงมา คือ เกิดจากความจำเป็น คิดเป็นร้อยละ ๕๘ สำหรับเงินที่ต้องผ่อนชำระสินค้าโดยเฉลี่ยต่อเดือน ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๔๑.๗๕

บทที่ ๕

สรุป ข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาภาวะหนี้สินและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาระหนี้สินของข้าราชการทหารกองบัญชาการกองทัพไทย ความรู้ ความเข้าใจและการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ประกอบด้วย ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดี และเงื่อนไขของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรอบรู้และ ความมีคุณธรรม โดยมุ่งเน้นกิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ในการแก้ไขปัญหาภาวะหนี้สินอย่างยั่งยืน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ดำเนินการวิจัยโดยศึกษาจากเอกสารวิชาการ บทความ งานวิจัย การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ได้แก่ ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ชั้นยศ ตั้งแต่ชั้นยศ สิบตรี - จ่าสิบเอก (พิเศษ) หรือเทียบเท่า จำนวน ๔๐๐ นาย โดยใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน ๔๐๐ ชุด คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ ของแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อให้ได้ผลการศึกษาที่น่าเชื่อถือได้

สรุป

ผลจากการศึกษาแนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยครั้งนี้สรุปได้ดังนี้

๑. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

สถานภาพของกลุ่มตัวอย่างพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุระหว่าง ๔๑ - ๕๐ ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นยศ จ.ส.อ.หรือเทียบเท่า มีเงินเดือนตั้งแต่ ๒๐,๐๐๐ - ๓๐,๐๐๐ ส่วนใหญ่ไม่มีรายได้เสริม ข้าราชการส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสแล้วจำนวนบุตร ๒ คน คู่สมรสส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท

๒. ภาวะหนี้สินข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย

ส่วนใหญ่มีหนี้สินในปัจจุบันมากกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีแหล่งหนี้สินที่กู้ยืม ได้แก่ สหกรณ์ออมทรัพย์ของ บก.ทท. เนื่องจากเป็นแหล่งเงินกู้ยืมที่ข้าราชการเข้าถึงง่ายที่สุด สะดวก เนื่องจากเป็นการหักผ่านบัญชีเงินเดือนของข้าราชการเอง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ พ.จ.อ.หญิง ชุตานันท์ ทองนิล ที่พบว่าภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวน สังกัดกรมราชองครักษ์ มีหนี้สินเป็นเงินรวม ๑๐๐,๐๐๑ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๕ โดยมีแหล่งกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๕ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นันทรัตน์ จิโรภาส ที่พบว่าภาวะหนี้สินของข้าราชการครู โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา จำนวน ๔๐๐,๐๐๑ - ๖๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีแหล่งกู้ยืมเงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๔

วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเพื่อนำไปสร้างหรือซื้อบ้านอยู่อาศัย จะเห็นได้ว่าข้าราชการ กองบัญชาการกองทัพไทยมีความต้องการกู้หนี้ยืมสินเพื่อนำไปสร้าง/ซื้อที่อยู่อาศัย รองลงมาเป็นเรื่องของการกู้หนี้ยืมสินเพื่อนำไปชำระหนี้สินเดิม แต่อย่างไรก็ตามจากผลแบบสอบถามพบว่าข้าราชการ กองบัญชาการกองทัพไทยส่วนใหญ่ยังคงมีรายรับเพียงพอกับรายจ่าย

๓. ความรู้ ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการในกองบัญชาการกองทัพไทย

ส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับ มาก ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ดีที่แสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จของหน่วยงานหรือความสำเร็จของรัฐบาลในการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเข้ามาเผยแพร่ในหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ทั้ง ๕ ด้าน ของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ดังนี้

๓.๑ ด้านความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีต่อความจำเป็นและเหมาะสมกับฐานะของตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม รวมทั้งวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไปและต้องไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๐) โดยข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ส่วนใหญ่ใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความพอประมาณ ในระดับปานกลาง โดยรู้จักกิน รู้จักใช้ รวมทั้งใช้จ่ายเงินอย่างไม่ฟุ่มเฟือยจนเกินไปมากที่สุดรองลงมา ใช้จ่ายเงินตามความเหมาะสมของฐานะและรายได้ของครอบครัวและไม่หลงใหลไปตามสื่อโฆษณาชวนเชื่อหรือตามแฟชั่น สำหรับระดับรายได้ของข้าราชการที่ได้รับยังคงเพียงพอต่อการชำระหนี้สิน และข้าราชการส่วนใหญ่ยังคิดว่าการกู้เงินจากกิจการสวัสดิการหรือสถาบันการเงินต่างๆ เพื่อนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวันยังมีความจำเป็นต่อตนเองและครอบครัว ระดับต่ำสุด คือ ข้าราชการส่วนใหญ่จัดทำบัญชีรับ - จ่ายของตนเองและครอบครัว เพื่อวางแผนการใช้จ่ายของตนเองและครอบครัว

๓.๒ ด้านความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจดำเนินการเรื่องต่างๆอย่างมีเหตุผลตามหลักวิชาการ หลักกฎหมาย หลักศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม คิดถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องอย่างถ่วงถือนิ่งถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๐) โดยข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ส่วนใหญ่ใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมีเหตุผล ในระดับปานกลาง โดยการตัดสินใจซื้อสินค้าจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล และคำนึงถึงความจำเป็นเป็นลำดับแรก มากที่สุดรองลงมา ใช้จ่ายด้วยความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการใช้ชีวิต มีการกู้หนี้ยืมสินเพื่อขยายกิจการทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ทำให้ความเป็นอยู่ในครอบครัวดีขึ้น การกู้หนี้ยืมสินเพื่อซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกเพราะอยากมีเหมือนคนอื่นๆ ระดับต่ำสุด คือ เห็นว่าในบางครั้งการตัดสินใจซื้อสินค้า/บริการ เป็นไปตามความต้องการของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงรายจ่ายที่จะตามมา

๓.๓ ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง ในด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม เพื่อให้สามารถปรับตัวและรับมือได้อย่างทันที่ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๐) โดยข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ส่วนใหญ่ใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ในระดับปานกลาง โดยการสอนให้บุตรหลานรู้จักใช้จ่ายและรู้จักประหยัดอดออมตลอดเวลา มากที่สุดรองลงมา ไม่สร้างภาระหนี้สินมากจนเกินรายรับซึ่งจะทำให้สามารถชำระหนี้สินได้ ไม่นำเงินไปลงทุนในรายการที่เสี่ยงต่อการขาดทุน และมีการวางแผนทำประกันชีวิตให้มีทุนประกันเพียงพอกับค่าใช้จ่าย

ของครอบครัว หรือทำประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุเพิ่มเติมจากสวัสดิการ ค่ารักษาพยาบาลที่เรามีอยู่ เพื่อให้มีความคุ้มครองเพียงพอหากเกิดเจ็บป่วย หรือเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้น ระดับต่ำสุด มีการจัดสรรปันส่วนรายได้ เช่น เงินฝากออมทรัพย์ สามารถเบิกถอนมาใช้ได้ภายในระยะเวลาสั้นๆ

๓.๔ ด้านความรู้ หมายถึง อาศัยความรู้ รอบคอบและระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้วางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๐) โดยข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ส่วนใหญ่ใช้แนวทางการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรู้ ในระดับมาก โดยมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมสร้างความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างถ่องแท้อย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนเอง มากที่สุด รองลงมา มีการนำความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวกับการ “พึ่งตนเอง” มาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เผชิญอยู่ด้วยศักยภาพของตนเอง นำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนจัดการหนี้สินของให้ลดลง และมีความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือน ระดับต่ำสุด คือ การเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการเพื่อลดรายจ่ายหรือเพิ่มรายได้ให้กับครอบครัว

๓.๕ ด้านคุณธรรม หมายถึง เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติให้มีความซื่อสัตย์สุจริต รู้รักสามัคคีไม่โลภ ไม่ตระหนี่ และรู้จักแบ่งปันให้ผู้อื่น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ๒๕๕๐) โดยข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ส่วนใหญ่ใช้แนวทางการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรู้ ในระดับมาก โดยมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โลภ และไม่คิดเอาทรัพย์สินของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยผิดคุณธรรม มากที่สุด รองลงมา มีความเพียร มีวิริยะอุตสาหะ และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง มีสัจจะ และความซื่อสัตย์ในการชำระหนี้สิน การนำหลักศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิต เช่น ประพฤติดี ละเว้นชั่ว ยึดมั่นในศีลห้า ระดับต่ำสุด คือ รู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้รู้จักอดทนต่อสิ่งชั่วๆ อันจะนำมาซึ่งการเกิดหนี้สิน

๔. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินประกอบด้วย ความต้องการที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน และพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน

ผลการวิจัยพบว่าความต้องการปัจจัยพื้นฐานด้านการผ่อนชำระบ้านพักและค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ความต้องการสวัสดิภาพด้านการผ่อนชำระยานพาหนะและด้านจำนวนเงินในการผ่อนชำระค่ายานพาหนะ ความต้องการในการพัฒนาศักยภาพของตนเองด้านการศึกษาเพิ่มเติม พฤติกรรมการบริโภคด้านการเลือกซื้อสินค้าและความจำเป็นในการซื้อสินค้า พฤติกรรมเกี่ยวกับอบายมุขด้านการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และเล่นการพนัน รวมถึงการซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งสามารถอภิปรายได้ตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

๔.๑ ความต้องการปัจจัยพื้นฐาน

จะเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย มาจากความต้องการบ้าน/ที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองโดยคิดว่าบ้านพักข้าราชการทหาร ไม่เพียงพอต่อความต้องการของกำลังพลจึงมีความต้องการสร้าง/ซื้อที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองโดยการกู้ยืมบางส่วน เมื่อข้าราชการเกิดเจ็บป่วยส่วนใหญ่จะเลือกไปโรงพยาบาลรัฐบาล โดยมีเหตุผลสำคัญ คือ สามารถเบิกค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิ์ได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยพื้นฐาน มีมนุษย์มีความต้องการเป็นอันดับแรก สอดคล้องกับทฤษฎีลำดับความต้องการ (Hierarchy of Needs Theory) ของ อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) เห็นว่าความต้องการทางร่างกาย (Physiological Needs)

เป็นความต้องการลำดับต่ำสุดและเป็นพื้นฐานของชีวิต เป็นแรงผลักดันทางชีวภาพ เช่น ความต้องการอาหาร น้ำ อากาศ ที่อยู่อาศัย หากพนักงานมีรายได้จากการปฏิบัติงานเพียงพอ ก็จะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยมีอาหารและที่พักอาศัย เขาก็จะมีกำลังที่จะทำงานต่อไป และการมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม เช่น ความสะอาด ความสว่าง การระบายอากาศที่ดี การบริการสุขภาพ เป็นการสนองความต้องการในลำดับนี้ได้

๔.๒ ความต้องการด้านสวัสดิภาพ

จากการศึกษาวิจัยจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อภาวะหนี้สินในด้านสวัสดิภาพคือความต้องการมียานพาหนะส่วนตัว ซึ่งส่วนใหญ่ยังคงต้องผ่อนอยู่ และสำหรับผู้ที่ยังไม่มีหากต้องการจะซื้อยานพาหนะจะเป็นการกู้ยืมเงินบางส่วนมาซื้อ เหตุผลสำคัญที่ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยต้องการซื้อยานพาหนะ/ต้องการเปลี่ยนยานพาหนะใหม่ คือ สำหรับเดินทางไปทำงานมากที่สุด รองลงมา เพื่อความสะดวกสบาย และ เพื่อ รับ - ส่งลูกไปโรงเรียน

๔.๓ ความต้องการพัฒนาศักยภาพตนเอง

จากการศึกษาวิจัยจะเห็นได้ว่าปัจจัยความต้องการพัฒนาตนเองของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยส่วนใหญ่ต้องการศึกษาเพิ่มเติมหลังการเข้ารับราชการในระดับที่สูงขึ้น โดยมีความต้องการก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่การงานสูงขึ้น/ขั้นยศที่สูงขึ้นมากที่สุด รองลงมา คือ ต้องการนำไปปรับขึ้นเงินตามคุณวุฒิ โดยจะใช้การกู้ยืมเงินบางส่วนมาใช้ในการศึกษาเพิ่มเติม มากที่สุด รองลงมา ใช้เงินพ่อแม่ เป็นความต้องการเปลี่ยนแปลงตัวเองให้เหมาะสมเพื่อสนองความต้องการและเป้าหมายของตนเองหรือเพื่อให้สอดคล้องกับสิ่งที่สังคมคาดหวัง การพัฒนาศักยภาพตนเองเป็นเรื่องที่มีคุณค่าและความจำเป็นและที่สำคัญ คือ ความก้าวหน้าในชีวิตรับราชการของตนเอง สอดคล้องกับทฤษฎี ERG ของ แอลเดอร์เฟอร์ (ERG Theory) เคลย์ตัน แอลเดอร์เฟอร์ (Claton Elderfer) ความต้องการเจริญเติบโต (Growth Needs) คือความต้องการภายใน เพื่อการพัฒนาตัวเอง เพื่อความเจริญเติบโต พัฒนา และใช้ความสามารถของตัวเองได้เต็มที่ แสวงหาโอกาสในการเอาชนะความท้าทายใหม่ๆ เปรียบได้กับความต้องการชื่อเสียงและการเติมความสมบูรณ์ให้ชีวิต

๔.๔ พฤติกรรมการบริโภค

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการบริโภคและค่าใช้จ่ายในการบริโภคสินค้าประเภทต่างๆ มีความสัมพันธ์กับภาวะหนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย โดยการเลือกซื้อสินค้าจะพิจารณาจากสินค้านั้นราคาถูกเป็นหลัก รองลงมาความคงทน ข้าราชการส่วนใหญ่นิยมรับประทานอาหารนอกบ้าน สอดคล้องกับความหมายของพฤติกรรมการบริโภค หมายถึง การกระทำของบุคคลใดบุคคลหนึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับการจัดหาให้ได้มาแล้วซึ่งการใช้สินค้าและบริการ ทั้งนี้หมายรวมถึงกระบวนการตัดสินใจ และการกระทำของบุคคลที่เกี่ยวกับการซื้อและการใช้สินค้า (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ (๒๕๔๑ : ๑๒๔ - ๑๒๕)

๔.๕ พฤติกรรมเกี่ยวกับบอขายมูข

จากการวิจัยพบว่าข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ มากที่สุด ส่วนใหญ่จะดื่มเพื่อสังสรรค์ และเพื่อมารยาททางสังคม และในการดื่มมักจะหารกันกับเพื่อน นอกจากนี้ยังพบว่าข้าราชการส่วนใหญ่แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ ไม่เล่นการพนัน กับเล่นการพนันและส่วนใหญ่จะไม่เล่นการพนัน สำหรับกลุ่มเล่นการพนันจะเป็นการซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาล

มากที่สุด รองลงมาคือ เล่นหวยใต้ดิน ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะทำให้ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย มีภาระหนี้สินเพิ่มมากขึ้น

๔.๖ พฤติกรรมการซื้อสินค้าเงินผ่อน

จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมการซื้อสินค้าเงินผ่อนเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย จากผลการวิจัยพบว่ามีการแบ่งพฤติกรรมซื้อสินค้าเงินผ่อนออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่ ซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน และไม่ซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นการซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน โดยสาเหตุที่ซื้อสินค้าเงินผ่อนเนื่องมาจากความต้องการความสะดวกสบาย มากที่สุด รองลงมา คือ เกิดจากความจำเป็น สำหรับเงินที่ต้องผ่อนชำระสินค้าโดยเฉลี่ยต่อเดือน ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะทำให้ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยมีภาระหนี้สินเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน

โดยสรุปแล้วการศึกษาภาระหนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย อยู่ในระดับค่อนข้างสูงตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป เป็นการกู้ยืมตามความจำเป็นเพื่อนำไปสร้างหรือซื้อบ้านอยู่อาศัย และนำไปชำระหนี้สินเดิม ส่วนใหญ่เป็นการกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ของ บก.ทพ. และจากผลการวิจัยยังพบว่าข้าราชการจำนวนหนึ่งที่กู้หนี้ยืมสินจากแหล่งเงินกู้สถาบันการเงินต่างๆ รวมทั้งเงินกู้ธนาคาร ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน สำหรับเรื่องความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงพบว่าข้าราชการมีความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการหนี้สินหรือใช้ในชีวิตเท่าที่ควร ซึ่งหากรู้จักนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในแต่ละครอบครัวให้มีการบริหารจัดการอย่างพอดี ประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนต้องรู้จักตนเอง เช่น ข้อมูล รายรับ - รายจ่าย ในครอบครัวของตนเองสามารถรักษาระดับการใช้จ่ายของตนไม่ให้เกินหนี้ การพัฒนาตนเองให้สามารถ "อยู่ได้อย่างพอเพียง" ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักทางสายกลางให้อยู่ได้อย่างสมดุลจะทำให้มีความสุขที่แท้ โดยจะต้องไม่รู้สึกขาดแคลนจนต้องเบียดเบียนตนเอง หรือดำเนินชีวิตอย่างเกินพอดีจนต้องเบียดเบียนผู้อื่น หากทำเช่นนี้ได้หนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยก็จะค่อยๆ หมดไปและไม่เป็นหนี้ใหม่ แต่อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยยังพบว่าข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยจำนวนหนึ่งที่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการหนี้ได้เป็นอย่างดี โดยสามารถเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ฉลาดซื้อฉลาดใช้ ลิสต์รายการของที่จำเป็นต้องซื้อ เลือกซื้อสินค้าที่คุ้มค่าและมีประโยชน์ จัดบัญชีรายรับ - รายจ่าย อย่างสม่ำเสมอ มีเป้าหมายในการออม และมีการกำหนดรายจ่ายในแต่ละวัน ทำให้สามารถดำรงชีวิตอย่างพอเพียงและไม่เป็นหนี้สิน สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินจะเป็นในเรื่องของความต้องการพื้นฐาน และความต้องการจากภายในของตนเอง ในส่วนของความต้องการจากภายในของตนเองนั้น หากสามารถยับยั้งได้ก็จะทำให้หนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยลดลงด้วย

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้จัดทำข้อเสนอแนะออกเป็น ๒ แนวทาง ได้แก่ ๑) การบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นข้อเสนอแนะให้กับข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยที่เป็นหนี้สิน และ ๒) การนำไปใช้ประโยชน์ เป็นข้อเสนอแนะให้กับหน่วยงาน หรือผู้บังคับบัญชาของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้สินให้กับกำลังพลต่อไป

๑. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย สามารถนำรูปแบบการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักในการดำเนินชีวิตได้ ดังนี้

๑.๑ ด้านความพอประมาณ เริ่มต้นจากการประหยัด พร้อมทั้งลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลง ผีกฝนตนเองให้รู้จักกิน รู้จักใช้ และควรใช้จ่ายอย่างพอประมาณไม่เกินตัว กรณีรายจ่ายมาก ตั้งเป้าหมายเพิ่มรายรับ ลดรายจ่าย ก่อหนี้เมื่อจำเป็นและเท่าที่จำเป็นเท่านั้น กรณีมีหนี้สินมากควรปรับพฤติกรรมหยุดก่อหนี้เพิ่มและหาที่ปรึกษาทางการเงินหรือหน่วยงานต้นสังกัดต้องเข้ามาช่วยเหลือวางระบบการบริหารจัดการด้านการเงินให้ใหม่ ให้สามารถมีเงินใช้ในครอบครัวทุกเดือนและมีเงินชดเชยหนี้สิน ช่วยเจรจาในการประนอมหนี้ให้ลดน้อยลง และเมื่อปลดหนี้ได้แล้ว ควรปรับเปลี่ยนทัศนคติและวิถีการใช้จ่ายหมั่นตรวจสอบสุขภาพทางการเงินด้วยการทำบัญชีครัวเรือนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนและพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด

๑.๒ ด้านความมีเหตุผล การตัดสินใจในการใช้จ่ายเงินต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลและคำนึงถึงความจำเป็นเป็นลำดับแรก ใช้จ่ายด้วยความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการใช้ชีวิต การตัดสินใจซื้อสินค้า/บริการ ต้องไม่เกิดจากความต้องการของตนเองโดยไม่คำนึงถึงรายจ่ายที่จะตามมา

๑.๓ ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี การเตรียมตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยประเมินความเป็นไปได้ของการเกิดขึ้นของปัจจัยเสี่ยง และประเมินผลกระทบของการเกิดปัจจัยเสี่ยงเหล่านั้น การสอนให้บุตรหลานรู้จักใช้จ่ายและรู้จักประหยัด อดออมตลอดเวลา ไม่สร้างภาระหนี้สินมากเกินไปจนเกินรายรับซึ่งจะทำให้สามารถชำระหนี้หนี้สินได้ ไม่นำเงินไปลงทุนในรายการที่เสี่ยงต่อการขาดทุน มีการจัดสรรปันส่วนรายได้ เช่น เงินฝากออมทรัพย์ สามารถเบิกถอนมาใช้ได้ภายในระยะเวลาสั้นๆ

๑.๔ ด้านความรู้ ควรศึกษาหาความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่กำลังตัดสินใจอย่างรอบด้านและรอบคอบ เพื่อนำมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันประกอบการวางแผน รวมทั้งการนำความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวกับการ “พึ่งตนเอง” มาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เผชิญอยู่ด้วยศักยภาพของตนเอง นำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนจัดการหนี้สินของให้ลดลง

๑.๕ ด้านคุณธรรม เสริมสร้างพื้นฐานด้านคุณธรรมให้กับจิตใจของตนเอง การมีคุณธรรมเป็นพื้นฐานสำคัญในการตัดสินใจ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน มีความเพียร ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ มีสัจจะ และความซื่อสัตย์ในการชำระหนี้สิน การนำหลักศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิต รู้จักข่มใจตนเอง ผีกใจตนเองให้รู้จักอดทนต่อสิ่งยั่วยุอันจะนำมาซึ่งการเกิดหนี้สิน

สำหรับ "การวางแผนทางการเงิน" จะต้องมีการวางแผนทางการเงินที่เป็นระบบ ประกอบด้วย

๑) รู้สถานะทางการเงินในปัจจุบัน และการรู้ถึงพฤติกรรมค่าใช้จ่ายของตนเอง “การรู้ตน”

๒) การแบ่งสรรเงินได้ในแต่ละช่วงเวลาเป็นเงินออม และการใช้จ่ายใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ “การจัดการเงิน”

๓) การบริหารจัดการเงินออมที่มีการลงทุนเพื่อก่อให้เกิดผลตอบแทน “การลงทุนเพื่อความมั่นคง”

๔) หากจะต้องเป็นหนี้ ต้องคำนึงถึงความสามารถในการชำระคืน ซึ่งต้องอยู่บนฐานของความพอดี พอประมาณ และมีเหตุมีผลในการก่อหนี้ “การบริหารหนี้อย่างพอเพียง”

๕) ทำการประเมินระดับความเสี่ยง โดยพิจารณาจากโอกาสในการเกิดความเสียหายและความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหากเกิดความเสี่ยงนั้น เมื่อประเมินระดับความเสี่ยงแล้ว ต้องพิจารณาถึงแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงนั้นให้หมดไป หรือให้ความเสี่ยงลดลง “การบริหารความเสี่ยง”

ในเรื่องของ “การวางแผนทางการเงิน” หากข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมายึดเป็นหลักคิดที่สำคัญในการดำเนินชีวิตแล้ว ย่อมทำให้การตัดสินใจในเรื่องต่างๆ มีความรอบคอบ อยู่เป็นฐานของความมีเหตุมีผล พอประมาณ และสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อลดความเสี่ยงในการดำเนินชีวิตได้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดสำคัญต่อการตัดสินใจเพื่อนำพาชีวิตไปสู่ความสมดุลและยั่งยืน”

๒. การนำไปใช้ประโยชน์

จากผลการวิจัยทำให้รู้ถึงสาเหตุ/ปัจจัยที่ก่อให้เกิดหนี้ของข้าราชการในกองบัญชาการกองทัพไทย ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการหาแนวทางแก้ไขปัญหให้กับกำลังพล ดังนี้

๒.๑ เรื่องของที่พักอาศัย ควรตรวจสอบความเป็นอยู่รวมถึงสภาพบ้านพักอาศัยของกำลังพลให้มีเพียงพอต่อความต้องการของข้าราชการหรือช่วยเหลือในด้านสวัสดิการในเรื่องของการเช่าซื้อบ้านพักอาศัย ควรต้องมีอัตราดอกเบี้ยในการผ่อนชำระที่เหมาะสมกับรายได้ รวมทั้งควรให้คำแนะนำผู้ใต้บังคับบัญชาให้เข้าใจถึงการใช้จ่ายที่จำเป็น และส่งเสริมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาประกอบอาชีพเสริมที่สุจริตถูกกฎหมายเพื่อเพิ่มรายได้

๒.๒ ควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางการวางแผนเกี่ยวกับการใช้เงิน หรือการบริหารจัดการหนี้สินดังกล่าว การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อให้สามารถวางแผนการใช้จ่ายเงิน และบริหารจัดการหนี้สินของตนเองได้ เป็นการลดภาระ และ ควบคุมระดับหนี้สินป้องกันการเพิ่มหนี้สินให้กับข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย

๒.๓ ควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับกู้เงินสหกรณ์ออมทรัพย์โดยต้องให้มีเงินที่หักแล้ว ข้าราชการจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ต้องกู้หนี้ยืมสิน รวมทั้งนโยบายที่จะปลูกฝังให้นายทหารชั้นประทวนมีการประหยัดอย่างจริงจัง ซึ่งจะทำได้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างไม่เป็นหนี้สิน

๒.๔ ควรจัดตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบหนี้สิน รวมทั้งคณะกรรมการเพื่อทำการศึกษาถึงภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวนโดยละเอียด เพื่อให้ได้แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้สินของนายทหารชั้นประทวนที่แท้จริง

๒.๕ ควรจัดตั้งชมรมส่งเสริมอาชีพให้กับข้าราชการเพื่อนำไปสร้างอาชีพหารายได้พิเศษ เพื่อให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน

บรรณานุกรม

หนังสือ

กานดา พูลลาภทวี. “สถิติเพื่อการวิจัย”. กรุงเทพฯ : พิสิษฐ์เซ็นเตอร์, ๒๕๓๙.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. “ทฤษฎีความต้องการ”. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, ๒๕๕๔.

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. “ระเบียบวิธีการวิจัย”. พิมพ์ครั้งที่ ๔ กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เฟื่องฟ้าพรินติ้ง, ๒๕๔๔.

ศิริวรรณเสรีรัตน์ และคณะ. “การบริหารการตลาดยุคใหม่”. กรุงเทพฯ : บริษัทธีระฟิล์มและไฮเทคส์จำกัด, ๒๕๔๑.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

ทิพาศรี อินทะกุล. “การศึกษามูลเหตุภาวะหนี้สินและความต้องการในการแก้ไขปัญหาหนี้สินของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษาในโครงการเงินทุนหมุนเวียนเพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินข้าราชการครู” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหาร อาชีวและเทคนิคการศึกษาภาควิชาบริหารเทคนิคการศึกษา, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, ๒๕๔๗.

นันทรัตน์ จิโรภาส. “ภาวะหนี้สินของข้าราชการครู โรงเรียนปทุมศึกษา อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา” วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาพัฒนามนุษย์และสังคม, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๕๒.

นางสาวศิริวรรณ คงศิลา. “ภาวะหนี้สินของข้าราชการกรุงเทพมหานคร : กรณีศึกษาข้าราชการกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานเขตตลิ่งชัน ทวีวัฒนา และบางกอกน้อย”. งานวิจัยหลักสูตรเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๒.

เบญจมาศ จงกล. “ความเครียดและการจัดการความเครียดในการปฏิบัติงานในพื้นที่เสี่ยงภัยของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต ๑ (Stress and Coping for Teachers Working in the Risk of Pattani Education Service Area Office 1)” วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนามนุษย์และสังคม, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, ๒๕๕๑.

ชุดาณัฐ ทองนิล พันจ่าเอกหญิง. “ศึกษาภาวะหนี้สินของข้าราชการชั้นประทวน สังกัด กรมราชองครักษ์”. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบัญชี (บัณฑิตศึกษา) คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร, ๒๕๕๗.

มนไท จันทร์ทอง พันโทหญิง. “ภาวะหนี้สินของกองอำนวยการรักษาความสงบภายในราชอาณาจักร (ส่วนกลาง)”. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์คณะเศรษฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๕๖.

ภาวินีย์ ธนาอนวัช. “บัญชีครัวเรือนตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อชีวิตที่เพียงพอ”. งานวิจัยรับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๕๖.

รุ่งทิพย์ ถ้ำทอง. “การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการครู ประถมศึกษาในอำเภอแจ้ห่มจังหวัดลำปาง”. การศึกษาค้นคว้าอิสระ, สาขา เศรษฐศาสตร์การเมือง, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๕๖.

เสาวนีย์ ณ นคร. “พฤติกรรมกรรมการบริโภค การเป็นหนี้ และคุณภาพชีวิต ของชาวประมงทะเลในตำบล ลิขิต จังหวัดนครศรีธรรมราช”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการ พัฒนาสังคม), คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, ๒๕๕๗.

ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์

จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา, "คำปรารภ" ใน คำฟ้อง ประมวลพระบรมราชโองการและพระราชดำรัสเกี่ยวกับ เศรษฐกิจพอเพียง". กรุงเทพฯ: มูลนิธิพระดาบส, ๒๕๕๑ (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://th.wikipedia.org/wiki>, ๒๕๖๐.

“ทฤษฎี ERG ของแอลเดอร์เฟอร์”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.novabizz.com/>, ๒๕๖๐.

“ทฤษฎีความต้องการ” (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.novabizz.com/>, ๒๕๖๐.

“ทฤษฎีความต้องการประสบความสำเร็จ”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://nittaya111.wordpress.com/>, ๒๕๖๐.

“บริหารการเงินเพื่อความพอเพียง”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://www.facebook.com/financesufficiency/posts>, ๒๕๖๐.

“บริหารหนี้อย่างไรให้หมดหนี้แบบหมดจด MoneyHub”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://moneyhubin.th/article>, ๒๕๖๐.

“พระราชดำรัสของในหลวงแต่พสกนิกรชาวไทย”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://www.chaipat.or.th/site_content/34-13/3579-2010-10-08-05-24-39.html, ๒๕๖๐

“พฤติกรรมมนุษย์ (Human Behaviour)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.novabizz.com/>, ๒๕๖๐.

รัฐวิชรพัฒน์ จิระรุจน์. “ทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค (The Theory of Consumer Behavior)”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://poundtv5.blogspot.com/>, ๒๕๖๐.

“เศรษฐกิจพอเพียง แก้ไขปัญหาหนี้สิน เกษตรกรมั่งคั่ง ประชาชนยั่งยืน”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : http://region1.prd.go.th/ewt_news.php?nid=40514, ๒๕๖๐.

“เศรษฐกิจพอเพียง ปรัชญาการดำรงชีวิตของในหลวง รัชกาลที่ ๙”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <https://pawena10718.wordpress.com>, ๒๕๖๐.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : <http://www.raiporjai.com>, ๒๕๖๐.

สุเมธ ตันติเวชกุล. “เศรษฐกิจพอเพียง”. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก : www.nesac.go.th/NESAC_LIVE/suff_eco/, ๒๕๕๗.

อภิชัย พันธเสน. “วิวัฒนาการ ทฤษฎี และการประยุกต์กับเศรษฐศาสตร์สาขาต่าง ๆ”. (ออนไลน์) เข้าถึงได้จาก : <https://th.wikipedia.org/wiki>, ๒๕๖๐.

ภาคผนวก

ผนวก ก

ข้อมูลข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยที่เป็นหนี้สิน

ด่วนมาก

ที่ สง.นศ.วปอ.๕๙

สน.นศ.วปอ.๕๙
ถ.วิภาวดีรังสิต เขตห้วยขวาง
กทม. ๑๐๕๐๐

๒๓๐ ม.ค.๖๐

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ข้อมูลประกอบงานวิจัยนักศึกษา วปอ.๕๙

เรียน จก.กง.ทหาร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบฟอร์ม ข้อมูลข้าราชการระดับนายทหารประทวนที่เป็นหนี้สินของข้าราชการ บก.ทท.

เนื่องด้วย กระผม พ.อ. กฤษ ปี่ทอง รอง ผอ.สปก.ศปร. นักศึกษา วปอ.๕๙ กำลังจัดทำโครงการวิจัย หัวข้อเรื่อง “แนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการ บก.ทท.” ซึ่งจำเป็นต้องรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ที่เป็นหนี้สินของข้าราชการ บก.ทท. ระดับนายทหารประทวน ชั้นยศตั้งแต่ ส.ต. - จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า จำนวน ๒๐ หน่วยงาน รายละเอียดตามสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อใช้สำหรับจัดทำงานวิจัยดังกล่าว

ในการนี้ กระผมจึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากท่านเพื่อให้งานวิจัยมีความถูกต้อง สมบูรณ์และเที่ยงตรง โดยขอความกรุณารวบรวมข้อมูลภายในวันอังคารที่ ๒๘ ก.พ.๖๐ ทั้งนี้ กระผมขอรับข้อมูลด้วยตนเอง เบอร์โทรศัพท์ ๐๘ ๙๙๖๙ ๐๓๘๘

จึงเรียนมาเพื่อกรุณาพิจารณาและขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

พ.อ.

(กฤษ ปี่ทอง)

รอง ผอ.สปก.ศปร.

สง.นศ.วปอ.๕๙

ข้อมูล ณ วันที่ ๒๔ ม.ค.๖๐

ลำดับ	หน่วย	ชั้นยศ	จำนวน (ชาย)	จำนวน (หญิง)
๑	กพ.ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	๒
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๘	๑
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๗	๔
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๑
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑	๑
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒๗	๑๓
		รวมทั้งสิ้น	๔๕	๒๒
๒	ขว.ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๔	๑
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๓	๑
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๕	๒
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๑
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๘	๑
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๓๑	๑๐
		รวมทั้งสิ้น	๕๓	๑๖
๓	ยก.ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๒
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๗	๕
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๙	๕
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๗	๒
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๔	๒
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๔๓	๒๑
		รวมทั้งสิ้น	๗๒	๓๗
๔	กบ.ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	๑
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๗	๑
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒	๒
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	๓
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๖	๓
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒๔	๑๗
		รวมทั้งสิ้น	๔๑	๒๗

ลำดับ	หน่วย	ชั้นยศ	จำนวน (ชาย)	จำนวน (หญิง)
๕	กร.ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	๒
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒	๕
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๓	๒
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๔	๒
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๕	-
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๔๓	๑๙
		รวมทั้งสิ้น	๕๘	๓๐
๖	สบ.ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๑
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒	๑๐
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๗	๙
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	๑
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๕	๓
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒๐	๑๖
		รวมทั้งสิ้น	๓๙	๔๐
๗	สตน.ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	-
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒	-
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๖	๒
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	๑
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑	๑
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒	๙
		รวมทั้งสิ้น	๑๓	๑๓
๘	จร.ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	๑
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๓	๒
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๓	-
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	๒
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	-	๑
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๗	-
		รวมทั้งสิ้น	๑๔	๖
๙	กง.ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	-
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๕	๑
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๖	๑๒
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	๒
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	-	๔
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๖	๒๗
		รวมทั้งสิ้น	๔๖	๔๖

ลำดับ	หน่วย	ชั้นยศ	จำนวน (ชาย)	จำนวน (หญิง)
๑๐	สน.บก.บก.ทท.	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๕	๓
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒๙	๒
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๗๕	๖
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑	-
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑๐	-
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๒๒	๗
		รวมทั้งสิ้น	๒๗๓	๑๘
๑๑	สปช.ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	๑
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๓	๔
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๘	๓
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๑
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๗	๑
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๕	๒๑
		รวมทั้งสิ้น	๓๕	๓๑
๑๒	สส.ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๘	๓
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๖๖	๑๐
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๕๘	๑๐
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓๗	๑
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๓๓	๕
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๗๑๐	๗๓
		รวมทั้งสิ้น	๙๑๒	๑๐๒
๑๓	ศปร.	ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	-
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	-	๔
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	-	๖
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๔	-
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	-	๒
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๙	๔
		รวมทั้งสิ้น	๑๓	๒๙
๑๔	ชด.ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๑
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๕	๑
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๖	๒
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	-
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	-	๔
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๖	๔
		รวมทั้งสิ้น	๓๒	๑๒

ลำดับ	หน่วย	ชั้นยศ	จำนวน (ชาย)	จำนวน (หญิง)
๑๕	ยบ.ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑๕	๑๙
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๓๐	๒๒
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๓๔	๒๒
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓๒	๑๔
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑๕	๔
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑๑๖	๓๗
		รวมทั้งสิ้น	๒๔๒	๑๑๘
๑๖	นทพ.	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๑๐๗	๙๑
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒๖๗	๑๑๗
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒๖๑	๑๑๐
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒๘๗	๕๔
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๓๙๓	๑๐๑
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒,๔๘๔	๒๘๔
		รวมทั้งสิ้น	๓,๗๙๙	๗๕๗
๑๗	สธน.ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	-
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒	-
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๑	-
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	๑
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	-	-
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	-	-
		รวมทั้งสิ้น	๓	๑
๑๘	สยย.ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	-	-
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๗	๓
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๘	๑
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	๑
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๓	๑
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๒๓	๑๐
		รวมทั้งสิ้น	๔๔	๑๖
๑๙	สสก.ทหาร	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๙	๗
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๖	๗
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๗	๖
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๗	๒
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๑	๓
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๔๐	๒๙
		รวมทั้งสิ้น	๗๐	๕๕

ลำดับ	หน่วย	ชั้นยศ	จำนวน (ชาย)	จำนวน (หญิง)
๒๐	สลก.บก.ทท.	ส.ต. หรือเทียบเท่า	๒	๔
		ส.ท. หรือเทียบเท่า	๒	๓
		ส.อ. หรือเทียบเท่า	๖	๓
		จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า	๓	๑
		จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า	๙	๒
		จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า	๖๔	๒๔
		รวมทั้งสิ้น	๘๖	๓๗

ตรวจถูกต้อง

ยศ. พลเอกหญิง... จันทพร... จันทพร
(... จันทพร... จันทพร...)

ตำแหน่ง นาย. เจริญ... กอง... กอง...

วัน.../เดือน.../ปี... 24 ม.ค. ๖0

ผนวก ข

แบบสอบถามเรื่อง
แนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะหนี้สินของข้าราชการในกองบัญชาการกองทัพไทย และการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินแบบสอบถามมีทั้งหมด ๔ ตอน

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการในกองบัญชาการกองทัพไทยทั้ง๕ด้านได้แก่ด้านความพอประมาณด้านความมีเหตุผลด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีด้านความรู้และด้านความมีคุณธรรม

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินประกอบด้วยความต้องการที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน และพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน

โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ และตรงกับความเป็นจริง คำตอบของท่านไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด เพราะผู้วิจัยจะประมวลคำตอบในภาพรวม ซึ่งจะประโยชน์ต่อผู้บังคับบัญชา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการนำไปกำหนดแนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

ขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งที่ให้ความร่วมมือ

พันเอก กฤษ ปัทอง
นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๙ เลขประจำตัว ๘๐๕๗

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างหรือกรอกข้อความ หรือตัวเลขลงบน “.....”

๑. เพศ

() ชาย () หญิง

๒. อายุ

() ๒๐ - ๓๐ ปี () ๓๑ - ๔๐ ปี
() ๔๑ - ๕๐ () ๕๑ - ๖๐ ปี

๓. ระดับการศึกษา

() มัธยมศึกษาตอนต้น () มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวส.
() ปวส./อนุปริญญา () ปริญญาตรี
() ปริญญาโท () อื่นๆ

๔. ชั้นยศ

() ส.ต. หรือเทียบเท่า () ส.ท. หรือเทียบเท่า
() ส.อ. หรือเทียบเท่า () ส.อ. หรือเทียบเท่า
() จ.ส.ต. หรือเทียบเท่า () จ.ส.ท. หรือเทียบเท่า
() จ.ส.อ. หรือเทียบเท่า

๕. ระดับเงินเดือน

() ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท () ๑๐,๐๐๐ - ๒๐,๐๐๐ บาท
() ๒๐,๐๐๐ - ๓๐,๐๐๐ บาท () ๓๐,๐๐๐ - ๔๐,๐๐๐ บาท
() มากกว่า ๔๐,๐๐๐ บาท

๖. รายได้เสริม

() ไม่มีรายได้เสริม () ต่ำกว่า ๑,๕๐๐ บาท
() ๑,๕๐๐ - ๓,๐๐๐ บาท () ๓,๐๐๑ - ๕,๐๐๐ บาท
() ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท () มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท

๗. สถานภาพสมรส

() โสด () สมรส

๘. จำนวนบุตร

() ไม่มี () ๑ คน
() ๒ คน () ๓ คน
() มากกว่า ๓ คน

๙. รายได้คู่สมรส

- () ต่ำกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท () ๑๐,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท
 () ๒๐,๐๐๑ - ๓๐,๐๐๐ บาท () ๓๐,๐๐๑ - ๔๐,๐๐๐ บาท
 () ๔๐,๐๐๑ - ๕๐,๐๐๐ () มากกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาระหนี้สินของผู้ตอบแบบสอบถาม
 กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องว่างหรือกรอกข้อความลงใน“.....”

๑. ปัจจุบันท่านมีหนี้สินเป็นตัวเลขจำนวนเท่าไร

- () ต่ำกว่า ๕๐,๐๐๐ บาท () ๕๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ บาท
 () ๑๐๐,๐๐๑ - ๕๐๐,๐๐๐ บาท () ๕๐๐,๕๐๑ - ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท
 () มากกว่า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท

๒. ท่านมีหนี้สินจากแหล่งการเงินที่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- () สหกรณ์ออมทรัพย์ บก.ทท. () ธนาคารพาณิชย์ต่างๆ
 () ธนาคารของรัฐ ได้แก่ ธนาคารออมสิน ธนาคารกรุงไทย และธนาคารอาคารสงเคราะห์
 () บุคคลทั่วไป (หนี้นอกระบบ)
 () อื่นๆ ระบุ

๓. วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงิน (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)

- () สร้างหรือซื้อบ้านที่อยู่อาศัย () นำไปลงทุนในอาชีพเสริม
 () เพื่อชำระหนี้สินเดิม () เพื่อใช้จ่ายในครัวเรือน
 () เพื่อการศึกษาในระดับที่สูงขึ้น/การศึกษามุตร
 () ซื้อเครื่องอำนวยความสะดวก (เช่น รถยนต์ รถจักรยานยนต์ เครื่องปรับอากาศ)
 () อื่นๆ ระบุ

๔. รายจ่ายหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน

- () ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท () ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท
 () ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท () มากกว่า ๑๕,๐๐๐ บาท

๕. สภาพรายได้กับรายจ่ายของท่านเป็นอย่างไร

- () รายรับมากกว่ารายจ่าย () รายรับเพียงพอกับรายจ่าย
 () รายรับไม่เพียงพอกับรายจ่าย () อื่นๆ ระบุ

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการในกองบัญชาการกองทัพไทย ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านความมีคุณธรรม

๓.๑ ความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ใช่	ไม่ใช่
๑. ความพอเพียงในการดำรงชีวิตเป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่ทำให้คนไทยสามารถพึ่งตนเองและดำเนินชีวิตไปได้อย่างมีศักดิ์ศรีภายใต้อำนาจและความมีอิสระในการกำหนด ชะตาชีวิตของตนเอง		
๒. เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ		
๓. ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร ต่อการกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในภายนอก		
๔. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางสำหรับคนที่ยากจน		
๕. การทำบัญชีครัวเรือน ทำให้ท่านเห็นถึงสถานะ การใช้จ่ายที่ชัดเจน ทำให้ท่าน ลด ละ เลิก ค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นบางส่วนได้		
๖. เศรษฐกิจพอเพียงเป็นแนวคิดที่ยึดหลักทางสายกลาง		
๗. ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น		
๘. ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ		
๙. ภูมิคุ้มกัน หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆ ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต		
๑๐. เศรษฐกิจพอเพียงความหมายคือ ทำอะไรให้เหมาะสมกับฐานะของตนเอง		
๑๑. เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกกระดับ รวมถึงระดับรัฐบาลในการพัฒนาและบริหารประเทศ ให้ดำเนินไปในทางสายกลาง เป็นแนวทางการแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ และความเปลี่ยนแปลงต่างๆ		
๑๒. การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับ ต้องสร้างพื้นฐานคือ ความพอมีพอกิน พอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่เบื้องต้นก่อน		
๑๓. หลักเศรษฐกิจพอเพียงและการออมเงิน ซึ่งจะทำให้คุณได้เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพย์สินที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพ		

๓.๑ ความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ต่อ)

ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ใช่	ไม่ใช่
๑๔. เศรษฐกิจพอเพียง ของการออมทรัพย์เป็นแนวปรัชญาที่ทุกๆ คน สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้และจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของ ทางสายกลาง ด้วยความไม่ประมาท		
๑๕. หลักการออมและการปฏิบัติตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการยึดหลักประหยัด และ ตัดทอนค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นในทุกด้าน จะต้องทำการลด ละ ความฟุ่มเฟือยของไลฟ์สไตล์ที่ เคยเป็นอยู่		
๑๖. จุดเริ่มต้นของการออมเงินจะต้องเริ่มต้นที่ตัวเราเองก่อน ซึ่งการออมเงินด้วยความพอเพียงและไม่ฟุ่มเฟือย		
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ใช่	ไม่ใช่
๑๗. การสร้างวินัยรักการออม ควรเริ่มต้นที่ตัวเองจะต้องไม่ฟุ่มเฟือย สิ่งไหนที่ไม่จำเป็นต่อชีวิตประจำวันก็ควรลดไปบ้างจะได้มีเงินเหลือเก็บ ต้องมีความประหยัด รู้จักคิดรู้จักใช้จ่ายอย่างมีสติ		
๑๘. “เศรษฐกิจพอเพียง” ไม่จำเป็นต้องต่อต้านกระแสโลกาภิวัตน์หรือสิ่งทันสมัยต่างๆ ทุกคนในสังคมสามารถนำไปใช้ได้		
๑๙. เศรษฐกิจพอเพียงจะดำเนินไปได้ดี ด้วยการ ประชาสัมพันธ์ให้ทุกคนปฏิบัติตาม		
๒๐. การประยุกต์ปลูกฝังใช้เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเริ่มต้นจากการเสริมสร้าง คนให้มีการเรียนรู้ วิชาการและทักษะต่างๆ ที่จำเป็น เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ		

๓.๒ การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ๕ ด้าน ได้แก่ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ความรอบรู้ และคุณธรรม

การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
ด้านความพอประมาณ					
๑. ท่านได้จัดทำบัญชีรับจ่ายของตนเอง และครอบครัว เพื่อวางแผนการใช้จ่ายของตนเอง และครอบครัว					
๒. ท่านรู้จักกิน รู้จักใช้ รวมทั้งใช้จ่ายเงินอย่างไม่ฟุ่มเฟือยจนเกินไป					
๓. ท่านใช้จ่ายเงินด้วยปัญญาพอเหมาะสมแก่ฐานะรายได้และเศรษฐกิจของครอบครัว ไม่หลงไหลไปตามสื่อโฆษณาชวนเชื่อหรือตามแฟชั่นจนเกินฐานะของตน					
๔. ท่านคิดว่าการกู้เงินจากกิจการสวัสดิการ หรือสถาบันการเงินต่างๆ หลายนๆ แห่งเพื่อนำมาใช้จ่ายในชีวิตประจำวันนั้น มีความจำเป็นสำหรับท่านและครอบครัว					
๕. ระดับรายได้ที่ท่านได้รับพอเพียงต่อการชำระหนี้สิน					

๓.๒ การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ๕ ด้าน ได้แก่ ความพอประมาณความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ความรอบรู้ และคุณธรรม (ต่อ)

การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารจัดการหนี้สิน	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
ด้านความมีเหตุผล					
๑. ท่านใช้จ่ายด้วยความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน ลดละความฟุ่มเฟือยในการใช้ชีวิต					
๒. ในการตัดสินใจซื้อสินค้าของท่านจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล และคำนึงถึงความจำเป็นเป็นลำดับแรก					
๓. ในบางครั้งท่านตัดสินใจซื้อสินค้า/บริการตามความต้องการของตนเอง โดยไม่คำนึงถึงรายจ่ายที่จะตามมา					
๔. ท่านกู้หนี้ยืมสินเพื่อซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกเพราะอยากมีเหมือนคนอื่น ๆ					
๕. ท่านกู้หนี้ยืมสินเพื่อขยายกิจการทำให้มีรายได้เพิ่มมากขึ้น ทำให้ความเป็นอยู่ในครอบครัวดีขึ้น					
ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี					
๑. ท่านมีการจัดสรรปันส่วนรายได้ เช่น เงินฝากออมทรัพย์ สามารถเบิกถอนมาใช้ได้ภายในระยะเวลาสั้นๆ					
๒. ท่านไม่สร้างภาระหนี้สินมากจนเกินรายรับ ซึ่งทำให้ท่านสามารถจะชำระหนี้สินได้					
๓. ท่านมีการวางแผนทำประกันชีวิตให้มีทุนประกันเพียงพอ กับค่าใช้จ่ายของครอบครัว หรือทำประกันสุขภาพ ประกันอุบัติเหตุเพิ่มเติมจากสวัสดิการค่ารักษาพยาบาลที่เรามีอยู่ เพื่อให้มีความคุ้มครองเพียงพอหากเกิดเจ็บป่วย หรือเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้น					
๔. ท่านสอนบุตรหลานให้รู้จักการใช้จ่ายและการรู้จักประหยัด อดออม ตลอดเวลา					
๕. ท่านไม่นำเงินไปลงทุนในรายการที่เสี่ยงต่อการขาดทุน					
ด้านความรู้					
๑. ท่านมีความรู้ในเรื่องการจัดทำบัญชีครัวเรือนมากน้อยเพียงใด					
๒. ท่านได้นำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนจัดการหนี้สินของท่านให้ลดลง					
๓. ท่านมีการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมสร้างความรู้ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาตนเอง					

๓.๒ การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ๕ ด้าน ได้แก่ ความพอประมาณ
 ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ความรอบรู้ และคุณธรรม (ต่อ)

การใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในการบริหารจัดการหนี้สิน	น้อย ที่สุด	น้อย	ปาน กลาง	มาก	มาก ที่สุด
๔. ท่านนำความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวกับการ “พึ่งตนเอง” มาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เผชิญอยู่ด้วย ศักยภาพของตนเอง					
๕. ท่านมีการเรียนรู้เรื่องการบริหารจัดการ เพื่อลดรายจ่าย หรือเพิ่มรายได้ ให้กับครอบครัว					
ด้านความมีคุณธรรม					
๑. ท่านได้นำหลักศาสนาใช้ในการดำเนินชีวิตอยู่ในระดับใด เช่น ประพฤติดี ละเว้นชั่ว ยึดมั่นในศีลห้า					
๒. ท่านมีสัจจะ และความซื่อสัตย์ในการชำระหนี้สิน					
๓. ท่านรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้รู้จักอดทนต่อสิ่งยั่วยุ อันจะนำมาซึ่งการเกิดหนี้สิน					
๔. ท่านมีความเพียร มีวิริยะอุตสาหะ และใช้สติปัญญาในการ ดำเนินชีวิตอย่างต่อเนื่อง					
๕. ท่านมีความซื่อสัตย์สุจริต ไม่โลภ และไม่คิดเอาทรัพย์สิน ของผู้อื่นมาเป็นของตนเองโดยผิดคุณธรรม					

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม (ถ้ามี)

.....

.....

.....

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สินประกอบด้วย ความต้องการที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน และพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน

๔.๑ ความต้องการที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน

๔.๑.๑ ปัจจัยพื้นฐาน

- (๑) บ้านที่ท่านพักอาศัยเป็นของใคร
☐ บ้านพักสวัสดิการของทางทหาร	☐ บ้านของตัวเอง
☐ เช่าบ้านอยู่	☐ อาศัยคนอื่นอยู่
- (๒) ท่านคิดว่าสวัสดิการบ้านพักข้าราชการทหารมีเพียงพอต่อความต้องการของกำลังพลหรือไม่
☐ เพียงพอ	☐ ไม่เพียงพอ
- (๓) ท่านต้องการสร้าง/ซื้อที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองหรือไม่
☐ ต้องการ	☐ ไม่ต้องการ
- (๔) หากท่านต้องการสร้างที่อยู่อาศัย ท่านคิดว่าจะใช้เงินจากแหล่งเงินใด
☐ กู้ยืมทั้งหมด	☐ กู้ยืมบางส่วน
☐ ใช้เงินเก็บตัวเอง	☐ อื่นๆ ระบุ
- (๕) ท่านสามารถผ่อนชำระได้เดือนละเท่าไร
☐ ต่ำกว่า ๕,๐๐๐ บาท	☐ ๕,๐๐๐ - ๑๐,๐๐๐ บาท
☐ ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท	☐ ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท
☐ มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท	
- (๖) ท่านรักษาพยาบาลที่ใดยามท่านและสมาชิกในบ้านเจ็บป่วย
☐ โรงพยาบาลรัฐบาลตามสิทธิ์ที่มีอยู่	☐ โรงพยาบาลเอกชน
☐ คลินิกแถวบ้าน	☐ ซื้อยาตามร้านขายยามากิน
- (๗) จากข้อ ๖ สถานพยาบาลที่ท่านไปใช้บริการเพราะอะไร
☐ สะดวกใกล้บ้าน	☐ ให้บริการดี
☐ ไม่มีเงิน	☐ เบิกค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิ์
☐ อื่น ๆ ระบุ	

๔.๑.๒ ความต้องการสวัสดิภาพ

- (๑) ท่านมียานพาหนะหรือไม่
☐ มี	☐ ไม่มี
- (๒) จากข้อ ๑ ถ้ามี คือ
☐ รถยนต์	☐ รถจักรยานยนต์
☐ รถจักรยาน	☐ อื่น ๆ ระบุ

- (๓) ยานพาหนะที่มีอยู่ต้องผ่อนหรือไม่
 ผ่อนอยู่ ไม่ผ่อนแล้ว
- (๔) ถ้ายังผ่อนอยู่ต้องผ่อนเดือนละเท่าไร
 ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท ๑,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท
 ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท มากกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท
- (๕) หากท่านต้องการซื้อยานพาหนะท่านคิดว่าจะใช้เงินจากแหล่งใด
 กู้ยืมทั้งหมด กู้ยืมบางส่วน
 ใช้เงินเก็บตัวเอง อื่นๆ ระบุ
- (๖) เหตุผลที่ท่านต้องการซื้อยานพาหนะ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
 เพื่อความสะดวกสบาย เพื่อใช้สำหรับหารายได้พิเศษ
 เห็นเพื่อนซื้อเลยซื้อตามเพื่อน เพื่อความเท่และอวดเพื่อน
 เห็นโฆษณาเลยอยากได้ รับ-ส่งลูกไปโรงเรียน
 สำหรับเดินทางไปทำงาน อื่น ๆ ระบุ.....

๔.๑.๓ ความต้องการพัฒนาศักยภาพตนเอง

- (๑) ท่านต้องการศึกษาเพิ่มเติมหลังการเข้ารับราชการทหารหรือไม่
 ต้องการ ไม่ต้องการ
- (๒) จากข้อ ๑ ถ้าต้องการ เพราะเหตุใด (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
 ต้องการตำแหน่งหน้าที่การงานสูงขึ้น/ชั้นยศที่สูงขึ้น
 ปรับขึ้นเงินเดือนตามคุณวุฒิ
 นำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้ในการทำงาน
 เพื่อไม่ให้ล้าหลังใคร
 อื่น ๆ ระบุ
- (๓) ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเพิ่มเติมมาจากแหล่งใด
 กู้ยืมทั้งหมด กู้ยืมบางส่วน
 ใช้เงินเก็บตัวเอง อื่นๆ ระบุ

๔.๒ พฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน

๔.๒.๑ พฤติกรรมการบริโภค

- (๑) ในการเลือกซื้อสินค้าเพื่อบริโภคของท่านพิจารณาจากอะไรมากที่สุด
 เลือกซื้อยี่ห้อต่างๆ ความคงทน
 ราคาถูก สื่อโฆษณา
 ประโยชน์ที่ใช้สอย แฟชั่น และทันสมัย
 อื่นๆ ระบุ.....

- (๒) ท่านทำอาหารรับประทานเองที่บ้านหรือไม่
 ทำเอง รับประทานอาหารนอกบ้าน
- (๓) ท่านรับประทานอาหารนอกบ้านบ่อยแค่ไหน
 สัปดาห์ละครั้ง เดือนละ ๓ ครั้ง
 ไม่เคยเลย อื่น ๆ ระบุ

๔.๒.๒ พฤติกรรมเกี่ยวกับอบายมุข

- (๑) ท่านดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์หรือไม่
 ดื่ม ไม่ดื่ม
- (๒) ท่านดื่มเพื่อ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
 ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อสังสรรค์
 คลายเครียด เพื่อมารยาท
 มีปัญหาครอบครัว มีปัญหาที่ทำงาน
 อื่น ๆ ระบุ...
- (๓) ทุกครั้งที่ดื่มใครจ่าย
 จ่ายเอง เพื่อนจ่าย
 ทารกับเพื่อน
- (๔) ท่านเล่นการพนันหรือไม่
 เล่น ไม่เล่น
- (๕) จากข้อ ๔ ถ้าเล่น คือ (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
 ไพ่ หวยใต้ดิน
 สลากกินแบ่งรัฐบาล พนันบอล
 อื่น ๆ ระบุ ...

๔.๒.๓ พฤติกรรมการซื้อสินค้าผ่อน

- (๑) ท่านซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อนหรือไม่
 ซื้อ ไม่ซื้อ
- (๒) จากข้อ ๑ ถ้าซื้อ ซื้ออย่างไร
 ผ่อน เงินสด
- (๓) ถ้าท่านซื้อสินค้าด้วยระบบเงินผ่อน มีสาเหตุมาจากอะไร (ตอบได้มากกว่า ๑ ข้อ)
 ความจำเป็น สะดวกสบาย
 ทำยอดการขายให้ญาติพี่น้อง อวดเพื่อนบ้าน
 เพื่อความทันสมัย อื่น ๆ ระบุ...
- (๔) เงินค่าผ่อนชำระสินค้าเป็นเงินเท่าไรโดยเฉลี่ยต่อเดือน
 ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ บาท ๑,๐๐๐ - ๕,๐๐๐ บาท
 ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท
 ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐ บาท มากกว่า ๒๐,๐๐๐ บาท

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พันเอก กฤษ ปี่ทอง	
วันเดือนปีเกิด	๒๐ ตุลาคม ๒๕๐๓	
การศึกษา	โรงเรียนเตรียมทหาร	รุ่นที่ ๒๓
	โรงเรียนนายร้อย จปร.	รุ่นที่ ๓๔
	โรงเรียนเสนาธิการทหารบก	รุ่นที่ ๗๖
	วิทยาลัยเสนาธิการทหาร	รุ่นที่ ๔๘
ประวัติการทำงาน	ผู้บังคับกองทหารสารวัตรกรมยุทธบริการทหาร	
	ผู้ช่วยผู้อำนวยการกองสวัสดิการกรมยุทธบริการทหาร	
	ผู้บังคับกองดุริยางค์กรมยุทธบริการทหาร	
	ผู้อำนวยการกองขนส่งกรมยุทธบริการทหาร	
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองผู้อำนวยการสำนักปฏิบัติการศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและความมั่นคง	

สรุปย่อ

ลักษณะวิชาสังคมจิตวิทยา

เรื่อง แนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย

ผู้วิจัย พันเอก กฤษ ปี่ทอง หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ ๕๙
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสำนักปฏิบัติการศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจาก
พระราชดำริและความมั่นคง

ความเป็นมา

ปัญหาหนี้สินเป็นปัญหาใหญ่ที่คนไทยกำลังเผชิญอยู่ไม่เว้นแม้แต่ “ข้าราชการทหาร” ซึ่งเป็น
กลไกที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศชาติอย่างมาก การที่ข้าราชการทหารปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์
แก่ประชาชนและประเทศชาติได้มากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับศักยภาพภายในตัวบุคคลและขวัญกำลังใจ
แต่ปัจจุบันพบว่าข้าราชการทหาร มีปัญหาหนี้สินเป็นจำนวนมากโดยเฉพาะทหารชั้นประทวน ซึ่งเป็นผู้มี
รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าครองชีพในปัจจุบัน เนื่องจากต้องใช้เงินในการจับจ่ายสิ่งของ อาหาร และ
สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ให้กับชีวิต ดังนั้นจึงต้องกู้หนี้ยืมสินจากแหล่งเงินกู้ โดยมีแหล่งของเงินกู้
จากบริษัทเงินทุน สหกรณ์ออมทรัพย์ของหน่วยทหาร ทั้งนี้ ปัญหาหนี้สินของข้าราชการทหารใน
ปัจจุบันส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจและการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการทหารเป็นอย่างมาก

ปัจจุบันข้าราชการทหารในกองบัญชาการกองทัพไทย มีหนี้สินเป็นจำนวนมากเนื่องจาก
ได้รับเฉพาะเงินเดือนประจำเท่านั้นไม่ได้มีรายได้จากแหล่งอื่น สาเหตุหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการใน
กองบัญชาการกองทัพไทยมีรายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย อาจมีปัจจัยความต้องการหลายอย่างในการ
สนองความต้องการของตนเอง หรือที่เรียกว่า “ใช้เงินเกินตัว” จึงเกิดการกู้หนี้ยืมสิน ซึ่งหากข้าราชการได้รับ
ผลกระทบจากการเป็นหนี้สินในจำนวนมาก และไม่สามารถชำระหนี้สินได้ อาจส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจ
ในการปฏิบัติหน้าที่และอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานเป็นวงกว้าง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- เพื่อศึกษาภาวะหนี้สินและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาระหนี้สินของข้าราชการทหาร
กองบัญชาการกองทัพไทย
- เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการทหาร
กองบัญชาการกองทัพไทย
- เพื่อเสนอแนวทางในการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย

ขอบเขตของการวิจัย

๑. ขอบเขตด้านเนื้อหา

มุ่งศึกษาสภาพความเป็นอยู่ ภาวะหนี้สิน ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาระหนี้สินของข้าราชการทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย ความรู้ ความเข้าใจ และการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ประกอบด้วย ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดี และเงื่อนไขของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรู้และ ความมีคุณธรรม โดยมุ่งเน้นกิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาภาวะหนี้สินอย่างยั่งยืน

๒. ขอบเขตของพื้นที่

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้พื้นที่สำหรับการศึกษาวิจัยเฉพาะในกองบัญชาการกองทัพไทยเท่านั้น

๓. ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ข้าราชการทหารในกองบัญชาการกองทัพไทย ตั้งแต่ชั้นยศ สิบตรี - จ่าสิบเอก (พิเศษ) หรือเทียบเท่า ที่มีภาวะหนี้สิน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาภาวะหนี้สินและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาระหนี้สินของข้าราชการทหารกองบัญชาการกองทัพไทย ความรู้ ความเข้าใจ และการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ประกอบด้วย ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันที่ดี และเงื่อนไขของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านความรู้และ ความมีคุณธรรม โดยมุ่งเน้นกิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาภาวะหนี้สินอย่างยั่งยืน ซึ่งการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire)

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการทหารชั้นประทวนของกองบัญชาการกองทัพไทย ตั้งแต่ชั้นยศ สิบตรี - จ่าสิบเอก (พิเศษ) หรือเทียบเท่า ที่มีภาวะหนี้สิน จำนวน ๗,๒๐๕ นาย โดยหนี้สินของข้าราชการส่วนใหญ่เป็นหนี้สินที่มีแหล่งหนี้สินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ของ บก.ทท. เป็นส่วนใหญ่ มีวงเงินตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ - ๑,๕๐๐,๐๐๐ บาท

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยสามารถแบ่งออกเป็น ๔ ตอน ดังนี้

ตอนที่ ๑ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย คำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ชั้นยศ ระดับเงินเดือน รายได้เสริม สถานภาพสมรส จำนวนบุตร รายได้คู่สมรส ลักษณะของแบบสอบถามเป็นการเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะหนี้สินของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ จำนวนหนี้สิน แหล่งเงินกู้ วัตถุประสงค์ของการกู้ยืมเงิน รายจ่ายหนี้สินเฉลี่ยต่อเดือน และ สภาพรายได้กับรายจ่าย ลักษณะของแบบสอบถามเป็นการเลือกตอบ (Check List)

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สินของข้าราชการในกองบัญชาการกองทัพไทย ทั้ง ๕ ด้าน ได้แก่ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ด้านความรู้ และด้านความมีคุณธรรม

ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ

๑) เป็นคำถามเพื่อวัดระดับความรู้ความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (จิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา และคณะ, ๒๕๔๘ : ๓ - ๘๗ อ้างใน รุ่งทิพย์ ถ้ำทอง, ๒๕๕๖:๒๕) จำนวน ๒๐ ข้อ เป็นการเลือกตอบ ใช่ หรือ ไม่ใช่ โดยให้คะแนน ๑ หมายถึง ตอบถูก และให้คะแนน ๐ หมายถึง ตอบผิดหรือไม่ตอบ โดยแบ่งระดับความเข้าใจออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้

คะแนนระหว่าง ๑๖ - ๒๐ คะแนน หมายถึง มีความเข้าใจในระดับ มาก

คะแนนระหว่าง ๑๒ - ๑๕ คะแนน หมายถึง มีความเข้าใจในระดับ ปานกลาง

คะแนนระหว่าง ๘ - ๑๑ คะแนน หมายถึง มีความเข้าใจในระดับ น้อย

การแปลผลคะแนนเฉลี่ยระดับความเฉลี่ยระดับความเข้าใจแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้ (สุพัตรา ศรีเทพ, ๒๕๕๔ : ๓๘ อ้างใน รุ่งทิพย์ ถ้ำทอง, ๒๕๕๖:๒๕)

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนช่วงชั้น } ๓} = \frac{๒๐ - ๐}{๓}$$
$$= ๖.๖๗$$

๒) เป็นแบบสอบถามโดยใช้ Likert Scale เพื่อวัดระดับการใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารจัดการหนี้สิน ๕ ระดับ ดังนี้

๕ หมายถึง มากที่สุด

๔ หมายถึง มาก

๓ หมายถึง ปานกลาง

๒ หมายถึง น้อย

๑ หมายถึง น้อยที่สุด

ในการแปลค่าเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถาม กำหนดช่วงคะแนน โดยใช้เกณฑ์ของเบส (Best, 1970 : ๑๗๕ อ้างใน ทิพพาศรี อินทะกุล, ๒๕๔๗ : ๔๓) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ๔.๕๑ - ๕.๐ หมายถึง ค่าอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย ๓.๕๑ - ๔.๕๐ หมายถึง ค่าอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย ๒.๕๑ - ๓.๕๐ หมายถึง ค่าอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย ๑.๕๑ - ๒.๕๐ หมายถึง ค่าอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย ๑.๐๐ - ๑.๕๐ หมายถึง ค่าอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ ๔ แบบสอบถามปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน ประกอบด้วย ความต้องการที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน และพฤติกรรมที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีภาวะหนี้สิน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นการเลือกตอบ (Check List)

ผลการวิจัย

โดยสรุปแล้วการศึกษาภาวะหนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย อยู่ในระดับค่อนข้างสูงตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ขึ้นไป เป็นการกู้ยืมตามความจำเป็นเพื่อนำไปสร้างหรือ ซื้อมาอยู่อาศัย และนำไปชำระหนี้สินเดิม ส่วนใหญ่เป็นการกู้เงินจากสหกรณ์ออมทรัพย์ของ บก.ทท. และจากผลการวิจัยยังพบว่าข้าราชการจำนวนหนึ่งที่กู้หนี้ยืมสินจากแหล่งเงินกู้สถาบันการเงินต่างๆ รวมทั้งเงินกู้นอกระบบ ที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน สำหรับเรื่องความรู้ความเข้าใจเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

พบว่าข้าราชการมีความรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นอย่างดี แต่ส่วนใหญ่ไม่ได้นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการหนี้สินหรือใช้ในชีวิตเท่าที่ควร ซึ่งหากรู้จักนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในแต่ละครอบครัวให้มีการบริหารจัดการอย่างพอดี ประหยัดไม่ฟุ่มเฟือย สมาชิกในครอบครัวแต่ละคนต้องรู้จักตนเอง เช่น ข้อมูล รายรับ - รายจ่าย ในครอบครัวของตนเองสามารถรักษาระดับการใช้จ่ายของตนไม่ให้เกินนี้ การพัฒนาตนเองให้สามารถ "อยู่ได้อย่างพอเพียง" ดำเนินชีวิตโดยยึดหลักทางสายกลางให้อยู่ได้อย่างสมดุลจะทำให้มีความสุขที่แท้ โดยจะต้องไม่ทำให้รู้สึกขาดแคลนจนต้องเบียดเบียนตนเอง หรือดำเนินชีวิตอย่างเกินพอดีจนต้องเบียดเบียนผู้อื่น หากทำเช่นนี้ได้หนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยก็จะค่อยๆ หดไปและไม่เป็นหนี้ใหม่ แต่อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยยังพบว่าข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยจำนวนหนึ่งที่นำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารจัดการหนี้ได้เป็นอย่างดี โดยสามารถเพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย ฉลาดซื้อฉลาดใช้ ลิสต์รายการของที่จำเป็นต้องซื้อ เลือกซื้อสินค้าที่คุ้มค่าและมีประโยชน์ จัดบัญชีรายรับ - รายจ่าย อย่างสม่ำเสมอ มีเป้าหมายในการออม และมีการกำหนดรายจ่ายในแต่ละวัน ทำให้สามารถดำรงชีวิตอย่างพอเพียงและไม่เป็นหนี้สิน สำหรับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับภาระหนี้สินจะเป็นในเรื่องของความต้องการพื้นฐาน และความต้องการจากภายในของตนเอง ในส่วนของความต้องการจากภายในของตนเองนั้นหากสามารถยับยั้งได้ก็จะทำให้หนี้สินของข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยลดลงด้วย

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้จัดทำข้อเสนอแนะออกเป็น ๒ แนวทาง ได้แก่ ข้อเสนอแนะให้กับข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยที่เป็นหนี้สิน และข้อเสนอแนะให้กับหน่วยงานหรือผู้บังคับบัญชา

๑. รูปแบบการบริหารจัดการหนี้สินโดยใช้แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย สามารถใช้เป็นหลักในการดำเนินชีวิตได้ ดังนี้

๑.๑ **ด้านความพอประมาณ** เริ่มต้นจากการประหยัด พร้อมทั้งลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นลง ใช้จ่ายอย่างพอประมาณไม่เกินตัว ก่อหนี้เมื่อจำเป็นและเท่าที่จำเป็นเท่านั้น กรณีมีหนี้สินมากควรปรับพฤติกรรมหยุดก่อหนี้เพิ่มและหาที่ปรึกษาทางการเงินหรือหน่วยงานต้นสังกัดต้องเข้ามาช่วยเหลือวางระบบการบริหารจัดการด้านการเงินให้ใหม่ และเมื่อปลดหนี้ได้แล้ว ควรปรับเปลี่ยนทัศนคติและวิถีการใช้จ่าย หมั่นตรวจสอบสุขภาพทางการเงินด้วยการทำบัญชีครัวเรือนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ยั่งยืนและพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด

๑.๒ **ด้านความมีเหตุผล** การตัดสินใจในการใช้จ่ายเงินต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผลและคำนึงถึงความจำเป็นเป็นลำดับแรก ใช้จ่ายด้วยความประหยัด ตัดทอนค่าใช้จ่ายในทุกด้าน การตัดสินใจซื้อสินค้า/บริการ ต้องไม่เกิดจากความต้องการของตนเองโดยไม่คำนึงถึงรายจ่ายที่จะตามมา

๑.๓ **ด้านภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี** เตรียมตัวให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น สอนให้บุตรหลานรู้จักใช้จ่ายและรู้จักประหยัด อดออมตลอดเวลา ไม่สร้างภาระหนี้สินมากจนเกินรายรับ ไม่นำเงินไปลงทุนในรายการที่เสี่ยงต่อการขาดทุน มีการจัดสรรปันส่วนรายได้ เช่น เงินฝากออมทรัพย์

๑.๔ **ด้านความรอบรู้** ควรศึกษาหาความรู้ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่กำลังตัดสินใจอย่างรอบด้านและรอบคอบ เพื่อนำมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันประกอบการวางแผน รวมทั้งการนำความรู้ของหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเกี่ยวกับการ “พึ่งตนเอง” มาใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เผชิญอยู่ด้วยศักยภาพของตนเอง นำความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการวางแผนจัดการหนี้สินของให้ลดลง

๑.๕ ด้านคุณธรรม เสริมสร้างพื้นฐานด้านคุณธรรมให้กับจิตใจของตนเอง ใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต ไม่โลภ ไม่ตระหนี่ มีสัจจะ และความซื่อสัตย์ในการชำระหนี้สิน

สำหรับ "การวางแผนทางการเงิน" จะต้องมีกรวางแผนทางการเงินที่เป็นระบบ ประกอบด้วย

๑) รู้สถานะทางการเงินในปัจจุบัน และความรู้ถึงพฤติกรรมกรใช้จ่ายของตนเอง "การรู้ตน"

๒) การแบ่งสรรเงินได้ในแต่ละช่วงเวลาเป็นเงินออม และการใช้จ่ายใช้สอยอย่างมีประสิทธิภาพ "การจัดการเงิน"

๓) การบริหารจัดการเงินออมที่มีการลงทุนเพื่อก่อให้เกิดผลตอบแทน "การลงทุนเพื่อความมั่งคั่ง"

๔) หากจะต้องเป็นหนี้ ต้องคำนึงถึงความสามารถในการชำระคืน ซึ่งต้องอยู่บนฐานของความพอดี พอประมาณ และมีเหตุมีผลในการก่อหนี้ "การบริหารหนี้อย่างพอเพียง"

๕) ทำการประเมินระดับความเสี่ยงโดยพิจารณาจากโอกาสในการเกิดความเสียหายและความเสียหายที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหากเกิดความเสียหายนั้น เมื่อประเมินระดับความเสี่ยงแล้ว ต้องพิจารณาถึงแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงนั้นให้หมดไป หรือให้ความเสี่ยงลดลง "การบริหารความเสี่ยง"

ในเรื่องของ "การวางแผนทางการเงิน" หากข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทยสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมายึดเป็นหลักคิดที่สำคัญในการดำเนินชีวิตแล้ว ย่อมทำให้การตัดสินใจในเรื่องต่างๆ มีความรอบคอบ อยู่เป็นฐานของความมีเหตุมีผล พอประมาณ และสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อลดความเสี่ยงในการดำเนินชีวิตได้ ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า "ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นหลักคิดสำคัญต่อการตัดสินใจเพื่อนำพาชีวิตไปสู่ความสมดุลและยั่งยืน"

๒. การนำไปใช้ประโยชน์

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการหาแนวทางแก้ไขปัญหา ดังนี้

๒.๑ เรื่องของที่พักอาศัย ควรตรวจสอบความเป็นอยู่รวมถึงสภาพบ้านพักอาศัยของกำลังพลให้มีเพียงพอต่อความต้องการของข้าราชการหรือช่วยเหลือในด้านสวัสดิการในเรื่องของการเช่าซื้อบ้านพักอาศัย ควรต้องมีอัตราดอกเบี้ยในการผ่อนชำระที่เหมาะสมกับรายได้ รวมทั้งควรให้คำแนะนำผู้ได้บังคับบัญชาให้เข้าใจถึงการใช้จ่ายที่จำเป็น และส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชาประกอบอาชีพเสริมที่สุจริตถูกกฎหมายเพื่อเพิ่มรายได้

๒.๒ ควรจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ ชี้แนะแนวทางการวางแผนเกี่ยวกับการใช้เงินหรือการบริหารจัดการหนี้สินดังกล่าว การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง การจัดทำบัญชีครัวเรือนเพื่อให้สามารถวางแผนการใช้จ่ายเงิน และการบริหารจัดการหนี้สินของตนเองได้ เป็นการลดภาระและควบคุมระดับหนี้สินป้องกันการเพิ่มหนี้สินให้กับข้าราชการกองบัญชาการกองทัพไทย

๒.๓ ควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับกู้เงินสหกรณ์ออมทรัพย์โดยต้องให้มีเงินที่หักแล้วข้าราชการจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยไม่ต้องกู้หนี้ยืมสิน รวมทั้งนโยบายที่จะปลูกฝังให้นายทหารชั้นประทวนมีการประหยัดอย่างจริงจัง ซึ่งจะช่วยให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยตนเองอย่างไม่เป็นหนี้สิน

๒.๔ ควรจัดตั้งคณะกรรมการในการตรวจสอบหนี้สิน รวมทั้งคณะกรรมการเพื่อทำการศึกษาถึงภาวะหนี้สินของนายทหารชั้นประทวนโดยละเอียด เพื่อให้ได้แนวทางการแก้ไขปัญหานี้สินของนายทหารชั้นประทวนที่แท้จริง

๒.๕ ควรจัดตั้งชมรมส่งเสริมอาชีพให้กับข้าราชการเพื่อนำไปสร้างอาชีพหารายได้พิเศษเพื่อให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตประจำวัน